

Gemeente
Drechterland

JAARSTUKKEN 2015

Hoogkarspel, 10 mei 2016

Deloitte Accountants B.V.
Voor identificatiedoeleinden.
Behorend bij controleverklaring
d.d. 15 juli 2016

Inhoudsopgave

JAARVERSLAG	5
Leeswijzer	7
Specificatie gerealiseerd rekeningresultaat 2015	8
Reserves	9
PROGRAMMAVERANTWOORDING	11
Programma 1: Bestuur, organisatie en publieke dienstverlening	12
Programma 2: Openbare orde en veiligheid	18
Programma 3: Openbare ruimte en verkeersveiligheid	21
Programma 4: Ruimtelijke- en economische ontwikkeling	26
Programma 5: Bouwen en milieu	32
Programma 6: Sociaal domein	38
Programma 7: Sport, cultuur en welzijn	50
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	55
PARAGRAFEN	59
Paragraaf 1: Lokale heffingen	60
Paragraaf 2: Weerstandvermogen en risicobeheersing	63
Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen	69
Paragraaf 4: Financiering	73
Paragraaf 5: Bedrijfsvoering	76
Paragraaf 6: Verbonden partijen	78
Paragraaf 7: Grondbeleid	88
Paragraaf 8: Subsidies	91
JAARREKENING	93
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	94
TOELICHTING OP HET OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	98
BALANS	101
GRONDSLAGEN WAARDERING EN RESULTAATBEPALING	104
TOELICHTING OP DE BALANS	107
SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT	122
OVERIGE GEGEVENS	125
CONTROLEVERKLARING	127
VASTSTELLING	131
BIJLAGEN	133
AFSCHRIJVINGSTABEL	134

JAARVERSLAG

Wij bieden u - overeenkomstig artikel 197 van de Gemeentewet - de jaarstukken 2015 aan met de daarbij behorende specificaties en bijlagen. Deze zijn opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor Provincies en Gemeenten en gaan vergezeld van de controleverklaring van Deloitte Accountants B.V.

De Programmabegroting 2015 is door uw raad vastgesteld op 27 oktober 2014.

De presentatie van het jaarverslag en de verantwoording vindt plaats op basis van de primitieve begroting 2015 en de begroting na wijzigingen.

Sinds de vaststelling van de programmabegroting 2015 hebben zich de nodige ontwikkelingen voorgedaan. De jaarstukken 2015, die nu voor u liggen, zijn het laatste onderdeel van de planning- en controlcyclus. U vindt de verantwoording die wij afleggen over de realisatie van het voorgenomen en vastgestelde beleid en beheer en refereren hierbij aan de belangrijkste ontwikkelingen die zich hebben voorgedaan. In de jaarstukken is een integraal beeld geschetst over de realisatie van het gemeentelijke beleid van de diverse programma's en paragrafen. Tevens is de financiële positie weergegeven per 31 december 2015.

De jaarstukken bestaan uit:

- A. het jaarverslag, dat bestaat uit de verantwoording over:
  - 1. de programma's
  - 2. de paragrafen
  - 3. ombuigingen
- B. de jaarrekening, die bestaat uit:
  - 1. het overzicht van baten en lasten (programmarekening)
  - 2. de balans en de toelichting
  - 3. de Single Information en Single Audit
- C. de overige gegevens:
  - 1. de controleverklaring
  - 2. de vaststelling
- D. de bijlage:
  - 1. de afschrijvingstabel

Het jaarverslag bestaat uit de verantwoording over de realisatie van de programma's en het overzicht van algemene dekkingsmiddelen. Daarnaast geven wij inzicht in het gebruik van het geraamde bedrag van onvoorzien. De programmaverantwoording biedt per programma inzicht in:

- de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd;
- de wijze waarop de beoogde doelstellingen zijn bereikt;
- de gerealiseerde baten en lasten.

In de paragrafen wordt verantwoording afgelegd over de realisatie van financiële aspecten die niet in een specifiek programma vermeld worden.

In de jaarrekening worden middels het overzicht van baten en lasten (programmarekening) de gerealiseerde baten en lasten per programma weergegeven en het overzicht van de gerealiseerde algemene dekkingsmiddelen. Tevens treft u de balans met bijbehorende toelichting aan.

Bij de overige gegevens en de bijlagen treft u de informatie aan die normaliter bij de jaarstukken gepresenteerd worden.

Voorafgaand treft u een algemene inleiding aan waarin een aantal belangrijke ontwikkelingen van het afgelopen jaar worden weergegeven. Verder wordt hier op hoofdlijnen ingegaan op de financiële positie in algemene zin.

Ter informatie is op de volgende pagina een overzicht met enkele kerngegevens van onze gemeente opgenomen.

Sociale structuur Aantal inwoners

-0 tot en met 3 jaar	750		732	
-4 tot en met 16 jaar	3.142		3.173	
-17 tot en met 64 jaar	11.729		11.769	
-65 en ouder	<u>3.779</u>		<u>3.623</u>	
		19.400		19.297

Aantal periodieke uitkeringsgerechtigden

-VWB	131		124	
-IOW/IOZ/BBZ	<u>11</u>		<u>12</u>	
		142		136

-Aantal werkenden in sociale werkvoorz.schappen n.n.b. 68

-Aantal arbeidsmigranten 83 145

Fysieke structuur (bron: Algemene Uitkering) Oppervlakte gemeente (in hectares)

-Land	5.888		5.905	
-Binnenwater	65		64	
-Buitenwater	<u>2.105</u>		<u>2.105</u>	
		8.058		8.074

Aantal woonruimten 8.145 8.119

Financiële structuur (in €)

		per inwoner		per inwoner
Vaste schuld	11.147.000	575	8.728.000	452
Gewone uitgaven (lasten)	35.447.000	1.927	30.118.000	1.561
Opbrengsten belastingen	2.475.000	128	2.409.000	125
Algemene uitkering gemeentefonds	20.296.000	1.046	15.247.000	790
Overige inkomsten (baten)	14.914.000	769	12.345.000	640

Leeswijzer

Resultaat

Het resultaat wordt onderscheiden in gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten en gerealiseerd resultaat. Het verschil bestaat uit de mutaties in de reserves. Daartussen wordt het resultaat inclusief winstnemingen grondexploitaties weergegeven, omdat de winstnemingen direct in de Algemene reserve worden gestort.

Verschillenanalyse

De analyse van de budgetten van de programmarekening wordt per programma uitgewerkt. Hier is aansluiting gezocht met de recapitulatietabel op pagina 98 toelichting op het overzicht van baten en lasten.

Op hoofdlijnen worden de grootste posten weergegeven op pagina 8 en 9.

Het overzicht van baten en lasten (programmarekening) wordt weergegeven op pagina 94.

Doorberekening kostenplaatsen

Tussentijdse begrotingswijzigingen op de interne kostenplaatsen en de overheveling van budgetten op de interne kostenplaatsen, worden na vaststelling van de primitieve begroting niet meer doorverdeeld naar de producten, maar worden gedurende het jaar geboekt op resultaat kostenplaatsen. In werkelijkheid worden deze kosten bij het opstellen van de jaarrekening doorverdeeld. Mede hierdoor zijn er afwijkingen ontstaan tussen de begrote en werkelijke doorberekende interne kosten. Deze afwijkingen staan in de analyse in de programma's omschreven als "Toerekening personeelskosten en interne doorberekeningen".

Afronding

Voor zover mogelijk zijn alle in de jaarstukken genoemde bedragen afgerond op € 1.000.

Specificatie gerealiseerd rekeningresultaat 2015

Het resultaat uit de exploitatie voor 2015 inclusief incidentele baten en lasten bedraagt € 3.233.000 en is op de balans verantwoord onder het Eigen vermogen als gerealiseerd resultaat.

Specificatie gerealiseerd rekeningresultaat 2015

Omschrijving	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Jaar-rekening	Vershil begroting na wijziging en jaarrekening
Totale baten	36.668.000	38.450.000	37.685.000	-765.000
Totale lasten	36.911.000	39.588.000	35.514.000	-4.074.000
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	-243.000	-1.138.000	2.171.000	3.309.000
Onttrekking aan reserves	2.842.000	2.970.000	2.268.000	-702.000
Toevoeging aan reserves	1.342.000	1.379.000	1.206.000	-173.000
Mutatie reserves	1.500.000	1.591.000	1.062.000	-529.000
Gerealiseerd resultaat	1.257.000	453.000	3.233.000	2.780.000

Het verschil tussen de begroting na wijziging en de jaarrekening van het gerealiseerd saldo van baten en lasten bedraagt € 3.309.000. Zowel het totaal aan baten als het totaal aan lasten is lager dan begroot.

In onderstaande tabellen worden de afwijkingen groter dan € 100.000 van baten en lasten toegelicht. Een uitgebreidere financiële en tekstuele toelichting vindt u bij het desbetreffende programma.

Afwijkingen per totaal produkt in negatieve zin (± > € 100.000)

Programma	Produkt	Structureel	Incidenteel
Programma 3	<u>Riolering</u>		
Openbare ruimte en verkeersveiligheid	Betreft raming onttrekking voorziening Riolering. Bij het opstellen van de begroting waren de lasten hoger dan de baten. Bij realisatie baten hoger dan lasten dus storting in voorziening.		213.000 N
Programma 4	<u>Bouwgrondexploitatie</u>		
Ruimtelijke- en economische ontwikkeling	Grondverkoop Witte Dam.		155.000 N
Programma 7	<u>Natuur- en openluchtrecreatie</u>		
Sport, cultuur en welzijn	Personeel en inhuur voor het Streekbad. Verrekening bijdrage SED organisatie.		145.000 N
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	<u>Algemene lasten en baten</u>		
	Betreft resultaat kostenplaatsen. Wijzigingen die gedurende het jaar plaatsvinden op de kostenplaatsen worden op dit product geraamd. De werkelijke kosten worden elders geboekt en via doorberekeningen aan de diverse producten toegerekend en verantwoord. Tenzij er facturen komen en de administratie reeds gesloten is. Deze facturen worden dan ten laste van het product saldo kostenplaatsen geboekt.		248.000 N

Afwijkingen per totaal produkt in positieve zin ($\pm > \text{€ } 100.000$)

Programma	Produkt	Structureel	Incidenteel
Programma 3 Openbare ruimte en verkeersveiligheid	<u>Wegen</u> Gepland groot onderhoud wegen is voorbereid, maar niet volledig uitgevoerd. Voor bekostiging groot onderhoud Wegen is een reserve.		286.000 V
	<u>Riolering</u> Diverse beheerkosten riolering.		139.000 V
Programma 4 Ruimtelijke- en economische ontwikkeling	<u>Bouwgrondexploitatie</u> Afsluiting Centrumplan leidt tot een lager tekort. Er is subsidie ontvangen. De voorziening Centrumplan is verlaagd.		706.000 V
Programma 6 Sociaal domein	<u>Sociaal domein</u> Per saldo is minder uitgegeven aan het Sociaal domein. Het saldo wordt gestort in de nieuwe reserve Sociaal domein.		1.593.000 V
Programma 7 Sport, cultuur en welzijn	<u>Natuur- en openluchtrecreatie</u> De werkzaamheden voor de opwaardering haven Wijdenes schuiven door naar 2016.		297.000 V
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	<u>Algemene uitkering</u> Hogere baten als gevolg van nagekomen afrekeningen van oude jaren en een positieve bijstelling als gevolg van de decembercirculaire 2015.		149.000 V

Reserves

De Algemene reserve bestaat uit de onderdelen Risicoreserve en Vrij besteedbare reserve. Beide zijn door toevoeging van (delen van) de resultaten over voorgaande jaren op een meer gewenst respectievelijk een meer acceptabel niveau gebracht. Het resultaat van de grondexploitaties over 2015 is conform de uitgangspunten rechtstreeks toegevoegd aan de Algemene reserve, met uitzondering van de omslagheffingen voor Verkeersinfrastructuur en het Landschapsplan. Deze zijn rechtstreeks aan de betreffende bestemmingsreserves toegevoegd. Per 31 december 2015 bedraagt de Vrij besteedbare reserve € 4.985.000. Een gedetailleerd overzicht is te vinden in de toelichting op de balans, onderdeel reserves, pagina 113.

Reserves

	Risico- reserve	Vrij besteed- bare reserve	Bestemmings- reserve	Totaal
Saldo 1-1-2015	2.400.000	4.499.000	22.187.000	29.086.000
Rekeningresultaat 2014		1.861.000		
Mutaties exploitatie: toevoegingen		103.000	1.104.000	
Mutaties exploitatie: onttrekkingen		-1.478.000	-323.000	
Mutaties exploitatie: afschrijvingslasten			-467.000	
Saldo 31-12-2015	2.400.000	4.985.000	22.501.000	29.886.000

Programmaverantwoording

Programma 1: Bestuur, organisatie en publieke dienstverlening

Portefeuillehouders: M. Pijl en V. Reus

Dit programma omvat: Bestuursorganen
Voorlichting en representatie
Burgerzaken
Dienstverlening

Hebben we bereikt wat we hebben beoogd?

Maatschappelijk effect	Hoofddoelstelling	Subdoelstelling	Prestaties 2015
Een betrokken samenleving en een daadkrachtige overheid	Burgers actief betrekken bij de vorming en de uitvoering van het beleid volgens het actieplan burgerparticipatie	Meespreken van belanghebbenden bij de voorbereiding van besluiten	Uitnodigen van belanghebbenden voor participatiebijeenkomsten en Ronde Tafel Gesprekken
	Een doelmatige en doeltreffende gemeentelijke overheid	Dienstverlening met als uitgangspunt dat lokaal geboden wordt wat lokaal kan en regionaal wat regionaal moet	Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden aangaan
			Realistische planning van raadsproducten (IPL)
			Beantwoorden van aanvragen, brieven e.d. binnen de wettelijke termijn
		Actieve communicatie	Effectieve inzet van communicatiemiddelen
	Versterken van de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol van de gemeenteraad	Een heldere verantwoordelijkheidsverdeling tussen raad, college en burgemeester	Startnotities en themabijeenkomsten bij aanvang van grote projecten
			Actieve en tijdige informatievoorziening aan de raad
			In stand houden rekenkamercommissie
	Optimale dienstverlening leveren aan burgers, bedrijven en instellingen	In stand houden van een betrouwbare gemeentelijke basisregistratie persoonsgegevens (BRP)	Verhogen van de kwaliteit van de gegevens en daardoor de (E-)dienstverlening te verbeteren
Controleren van alle ingekomen persoonslijsten en uitvoeren van bestandscontroles met behulp van de landelijke Kwaliteitsmonitor			

	Zorgen voor een efficiënt aanbod van producten en een vlotte en correcte afhandeling van aanvragen	Toename van aanbod en gebruik digitale producten en diensten	Doorontwikkelen en vermeerderen van het aantal elektronische (aanvraag)formulieren en bevordering van de digitale aangiften
--	--	--	---

De prestatie-indicatoren waarmee we bovenstaand beleid hebben gemeten, zijn:

Onderwerp	Prestatie-indicator	Realisatie 2014	Streefwaarde 2015	Realisatie 2015
Een doelmatige en doeltreffende gemeentelijke overheid	Percentage afdoening bezwaarschriften binnen de wettelijke termijn	89%	100% per jaar	91%
	Percentage afdoening bezwaarschriften binnen de lean termijn (zes weken na ontvangst bezwaarschrift)	NB	65%	21%
	Aantal ingebrekestellingen	7	Minder dan 10 per jaar	7
	Aantal toegekende dwangsommen i.v.m. niet nemen besluit binnen 14 dagen na ontvangst	Niet bekend	0	1
	Aantal ingetrokken bezwaarschriften	18%	Minimaal 15%	26%
	Bereik burgers via netwerk via de sociale media	2.640 likes Facebook	Facebook minimaal 33% Twitter minimaal 450 volgers	3.375 likes Facebook Twitter 762 volgers
	Aantal verstuurd pers- en websiteberichten naar de perslijst	90 persberichten	Minimaal 100 per jaar	65 persberichten verstuurd en 400 websiteberichten geplaatst
	Webteksten op B1 niveau	Niet bekend	33%	N.b. meting zomer 2016 door enquête
Een efficiënt aanbod van producten en een vlotte en correcte afhandeling van aanvragen	Het aantal producten dat in het Klant Contact Centrum (KCC) worden aangeboden	Niet van toepassing (nog geen KCC)	14 producten aanbieden via het KCC zonder tussenkomst van een vakafdeling	14 producten worden aangeboden door het KCC zonder tussenkomst van een vakafdeling
Gebruik zaakstelsysteem	Zaken van begin tot eind afhandelen via het zaakstelsysteem	Niet van toepassing	De 14 producten van Dienstverlening compleet afhandelen via het zaakstelsysteem	Alle 14 producten worden compleet afgehandeld via het zaakstelsysteem

Kwaliteit persoonlijsten BRP (controles op bestanden)	Percentage afwijkingen in persoonlijsten die worden beheerd in de BRP van deze gemeente	Er zijn interne controles uitgevoerd en externe controles door het Ministerie van BZK. Uit de controles is gebleken dat ons BRP-bestand meer dan 99% aan foutloze persoonlijsten bevat. Hiervoor zijn geen extra uren ingezet.	Een percentage afwijkingen van minder dan 3% over 25.000 persoonlijsten	De streefwaarde is behaald
--	---	---	---	-------------------------------

Wat hebben we er voor gedaan?

Bestuursorganen

Evaluatie herinrichting bezwaarprocedure

In 2014 heeft u ingestemd met de herinrichting van de bezwaarprocedure (LEAN). Deze nieuwe procedure is een jaar na implementatie geëvalueerd. De resultaten van deze evaluatie zijn aan de orde geweest tijdens de themabijeenkomst op 7 september 2015. Geconcludeerd kan worden dat de eerste indruk van afhandeling van bezwaren conform LEAN Bezwaar voorzichtig positief is. Afhandeltermijnen zijn verkort en er is meer maatwerk mogelijk. De beoogde hoeveelheid afhandelingen binnen de LEAN-termijn is nog niet behaald. Het aantal intrekkingen is significant gestegen ten opzichte van 2014, verdere toename achten wij niet uitgesloten. Verdere verbetering is nodig. In totaal zijn zeven algemene aanbevelingen en twaalf procesgerichte aanbevelingen gedaan. Het grootste deel van deze aanbevelingen ziet op verbetering van processtappen.

In 2015 is in 1 geval een dwangsom opgelegd als gevolg van het niet tijdig beslissen op een bezwaarschrift in het kader van de Wet openbaarheid van bestuur. Dit betrof een zogenaamde Wob-misbruiker. In 2017 vindt opnieuw een evaluatie plaats om te bezien in hoeverre de resultaten zijn verbeterd. Dit is overigens ook een uitgangspunt van LEAN, nu dit staat voor continue procesverbetering.

Wijziging gemeenschappelijke regelingen

De Wet gemeenschappelijke regelingen is op 1 januari 2015 gewijzigd. Nieuwe en bestaande gemeenschappelijke regelingen moeten aan de bepalingen van deze wet voldoen. Voor bestaande gemeenschappelijke regelingen geldt een overgangstermijn en uiterlijk 1 januari 2016 moeten deze gewijzigd zijn.

De raad heeft op 23 november 2015 ingestemd met het voorstel goedkeuring te verlenen voor het wijzigen van de gemeenschappelijke regelingen SED organisatie en SSC DeSom en te besluiten om de gemeenschappelijke regelingen, Westfries archief, Recreatieschap Westfriesland, WerkSaam en het CAW te wijzigen. Separaat was al ingestemd met de wijziging van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord- Holland Noord (RUD) en de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord. Er is geen voorstel tot wijziging van de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden ontvangen.

Voorlichting en representatie

Voorlichting

In 2015 stond de nieuwe ontwikkeling op het gebied van de digitale dienstverlening en een eigentijdse invulling geven aan communicatie en informatie op de agenda. Concreet betekende dit meer doelgroepgericht communiceren en het verbeteren van de vindbaarheid van informatie voor de diverse doelgroepen. Communicatie is daarnaast betrokken bij het kernenbeleid en heeft veel energie gestoken in het harmoniseren van werkprocessen bij de nieuwe ambtelijke organisatie SED.

Interactieve beleidsontwikkeling

Het college van Drechterland heeft prioriteit gesteld aan burgerparticipatie binnen het kernenbeleid. Het project Vitale kernen, met de dorpen Westwoud en Oosterblokker als pilot, is wezenlijk onderdeel van de communicatietaken geweest in 2015. De evaluatie hiervoor volgt in 2016.

(Social) media

De gemeente heeft de afgelopen drie jaar op de sociale media een belangrijke rol verkregen voor inwoners. Niet alleen voor de leuke nieuwtjes, maar ook wanneer er echt iets aan de hand is weten inwoners ons te vinden en het nieuws te volgen. Uit de informatie- en communicatie-enquête 2014 bleek dat de bekendheid met Facebook flink is gestegen ten opzichte van 2012. Per week bereiken we meer dan 7.000 unieke personen in Drechterland met onze berichtgeving. (14.000 inwoners hebben een Facebook account). Eind 2015 is 23,5% van de inwoners via de gemeentepagina dagelijks op de hoogte van het gemeentenieuws. Deze enquête wordt tweejaarlijks gehouden: de volgende in 2016.

Pers- en websiteberichtgeving

Naast de berichtgeving via de sociale media vormen ook de traditionele media een basis voor onze reguliere berichtgeving via de lokale kranten en weekbladen aangeboden. In 2015 zijn er ruim 65 persberichten (inclusief berichten onder embargo) verzonden en 400 websiteberichten gepubliceerd. Dit hoge aantal websiteberichten is mede ontstaan door de efficiënte manier van communiceren over de crisishulpverlening van de vluchtelingen afgelopen najaar. Daarnaast wordt roulerend een van de collegeleden elke maand door radio Enkhuizen geïnterviewd.

Elektronisch publiceren

De gemeente publiceert sinds 1 januari 2014 haar bekendmakingen via mijnoverheid.nl. Via een webservice kunnen deze publicaties via een gemeenteblad in PDF-formaat op de gemeentelijke website worden geplaatst. Via de website kunnen ook de bekendmakingen worden gepubliceerd. Daarnaast biedt Drechterland op 11 openbare locaties de officiële publicaties aan. Op dit moment zijn 487 abonnees op de attenderingsservice van de GVOP aangesloten.

Teksten op B1-niveau

Uit de laatste informatie- en communicatie-enquête bleek dat onze website kan rekenen op 67% prettig leesbare teksten. Door middel van trainingen en controles door de webmaster wordt gestreefd de teksten zoveel mogelijk te laten voldoen aan de norm van leesbaarheid B1, zodat meer dan 85% van de mensen de informatie begrijpen. Nieuwe gegevens over de leesbaarheid volgen in 2016.

Dienstverlening

Procesoptimalisatie beleid Burgerzaken

In 2015 zijn steeds meer producten geharmoniseerd, zoals het reglement gegevensverstrekking BRP, de regeling beheer en toezicht BRP, en het reglement Burgerlijke stand en de daarbij behorende beleidsregels.

Klant Contact Centrum (KCC)

Het KCC is op 1 januari 2015 van start gegaan. Het KCC is in staat om 25% van de vragen aan de gemeente in een keer af te handelen zonder tussenkomst van de vakafdeling. De werkzaamheden in 2015 hebben onder andere geleid tot:

- de realisatie van een inwerkprogramma voor KCC-medewerkers;
- harmonisatie van producten en diensten;
- het invoeren van het zaakstelsel van Green Valley met daarbij een antwoordportaal waarin informatie over producten en diensten is opgenomen en wat continu wordt bijgewerkt.

Wet elektronische dienstverlening burgerlijke stand

Er zijn onderdelen van de Wet elektronische dienstverlening burgerlijke stand in werking getreden. Dit houdt in dat een overlijdensakte vanaf 1 juli 2015 alleen nog wordt ondertekend door de ambtenaar van de burgerlijke stand en dus niet meer door de uitvaartverzorger.

Op 1 september 2015 is de ondertrouw afgeschaft. Vanaf deze datum hoeven aanstaande bruidsparen niet meer langs te komen voor de ondertrouw. Zij kunnen een melding van hun voorgenomen huwelijk/partnerschap schriftelijk indienen bij de gemeente waar dit wordt voltrokken.

Informatiebeveiligingsplan/zelfevaluatie

De gemeente is verplicht om een actueel handboek Informatiebeveiliging te hebben, dat is vastgesteld door het college. In dit handboek zijn onder andere de beveiligings-, privacy- en werkprocedures opgenomen. Jaarlijks wordt door de gemeente vóór 1 oktober een zelfevaluatie uitgevoerd voor de

Basisregistratie personen (BRP) en de reisdocumenten. Door het invullen van digitale vragenlijsten wordt bepaald of de normering voor de diverse onderdelen is behaald. De kwaliteit van de gegevens van de BRP wordt beoordeeld door een kwaliteitscontrole, die landelijk wordt uitgevoerd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). De zelfevaluatie BRP bestaat uit verschillende onderdelen. Niet op alle onderdelen is voldoende gescoord. Met name de uitwijkvoorzieningen bij een eventuele calamiteit vragen de komende periode nog onze aandacht. Het resultaat van de beoordeling van de controle op de kwaliteit van de gegevens van de BRP laat zien dat de normering ruimschoots is behaald.

Verkiezingen

Op 18 maart 2015 vonden er twee verkiezingen op één dag plaats voor de leden van de Provinciale Staten en het Waterschap. Het resultaat van deze gecombineerde verkiezingen is een hoger opkomstpercentage voor het Waterschap. Beide verkiezingen zijn zonder problemen verlopen. Het opkomstpercentage voor de verkiezing van Provinciale Staten is 50,7% en voor het Waterschap 48%.

Wat heeft het gekost?

PROGRAMMA 1 Bestuur, organisatie en publieke dienstverlening

Product	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2015
<i>Lasten</i>			
Bestuursorganen	2.514.000	2.651.000	2.726.000
Voorlichting en representatie	434.000	419.000	355.000
Burgerzaken	675.000	709.000	673.000
Dienstverlening	0	0	0
Totaal lasten	3.623.000	3.779.000	3.754.000
<i>Baten</i>			
Bestuursorganen	0	36.000	46.000
Voorlichting en representatie	0	0	0
Burgerzaken	287.000	285.000	300.000
Dienstverlening	0	0	0
Totaal baten	287.000	321.000	346.000
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-3.336.000	-3.458.000	-3.408.000
	(nadelig)	(nadelig)	(nadelig)
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	0	0	0
Onttrekking reserves	129.000	153.000	225.000
Totaal mutatie reserves	-129.000	-153.000	-225.000
Gerealiseerd resultaat	-3.207.000	-3.305.000	-3.183.000
	(nadelig)	(nadelig)	(nadelig)

Toelichting afwijking begroting na wijziging en jaarrekening 2015 (saldo van baten en lasten)

Opsomming van de voornaamste verschillen (> €10.000)

Algemeen

Toerekening personeelslasten en interne doorberekeningen 118.000 lagere lasten

Bestuursorganen

Vergoeding regresovereenkomst WMO 2015 12.000 lagere lasten

Uitbestede onderzoeken 20.000 lagere lasten

Hogere kosten pensioenaanspraken door actualisatie gegevens opbouw (aanpassing sterftcijfertabel, rekenrente en ingangsdatum pensioen) -95.000 hogere lasten

Incidenteel budget burgerparticipatie. Verdere uitvoering in 2016. 15.000 lagere lasten

Budgetoverheveling naar 2016
De frictiekosten SED lopen qua fasering niet gelijk op met de raming (dekking conform raadsbesluit via Algemene Reserve) -96.000 hogere lasten

Het initiële start en migratieproject van SSC Desom is afgerond. Er zijn geen verdere kosten gemaakt	24.000	lagere lasten
--	--------	---------------

Voorlichting en representatie

De kosten voor publicaties in de Middenstander beperken zich voornamelijk tot mededelingen waardoor de kosten van publicaties lager uitvallen	24.000	lagere lasten
Kosten website	17.000	lagere lasten

Burgerzaken

De opbrengst rijksleges zijn als gevolg van de verlenging van de geldigheidsduur van reisdocumenten en een daarmee gepaard gaande verhoging van de rijksleges hoger dan geraamd	17.000	hogere baten
---	--------	--------------

Overige verschillen	-6.000	
----------------------------	--------	--

Totaal verschil	50.000	
------------------------	---------------	--

Mutaties

Storting	Onttrekking
----------	-------------

Algemene reserve - SED (frictie- en opstartkosten)		225.000
--	--	---------

Mutaties voorzieningen

Storting	Onttrekking
----------	-------------

Pensioenaanspraken	186.000	19.000
Aanspraken voormalig personeel		237.000

Programma 2: Openbare orde en veiligheid

Portefeuillehouder: M. Pijl

Dit programma omvat: Openbare orde en veiligheid
Brandweer

Hebben we bereikt wat we hebben beoogd?

Maatschappelijk effect	Hoofddoelstelling	Subdoelstelling	Prestaties 2015
Een veilige leefomgeving	Verhogen van de sociale veiligheid	Afname overlast	Faciliteren Burgernet
			Handhaving voorschriften van vergunningen en ontheffingen
			In stand houden Veiligheidshuis
	Verhogen van de fysieke veiligheid	Goed voorbereid zijn op rampen en crisissituaties	In stand houden veiligheidsoverleg jeugd
			Uitvoeren gemeentelijke taken uit jaarplan politie
			Voortzetten en uitvoering geven aan het Convenant Jeugd en Alcohol
			Handhaving voorschriften van vergunningen en ontheffingen
			Geoefende en opgeleide rampenstaf en brandweerorganisatie
			Implementeren en actueel houden crisisplan en deelplannen

De prestatie-indicatoren waarmee we bovenstaand beleid hebben gemeten, zijn:

Onderwerp	Prestatie-indicator	Realisatie 2014	Streefwaarde 2015	Realisatie 2015
Verhogen sociale veiligheid	Aantal deelnemers burgernet	10%	10% van de inwoners	10,5%
	Aantal woninginbraken	50	5% minder dan in 2014	64
	Aantal controles drank- en horecawet (incl. evenementen)	51	40	51
Verhogen fysieke veiligheid	Gerealiseerde uitrukken binnen de norm	100 % <18 minuten	60%	100%

Binnen dit programma zijn de volgende beleidsnota's leidend:

- ◆ Evenementenbeleid Drechterland 2011;
- ◆ Regionaal Crisisplan Noord-Holland Noord 2011;
- ◆ Jeugd, Gezondheid en Veiligheid in Noord-Holland Noord, kadernotitie aanpak jeugd, alcohol en drugs 2012 - 2015.

Wat hebben we er voor gedaan?

Openbare orde en veiligheid

Het aantal deelnemers voor Burgernet in 2015 is met een 0,5% gestegen naar 10,5% ten opzichte van 2014. Hier zijn vanuit Drechterland geen extra campagnes voor geweest. Er zijn 51 controles geweest in 2015 bij drankverstrekkers. Tijdens deze controles is er één overtreding geconstateerd. Verder hebben een aantal jongeren tijdens de kermisperiode waarschuwingen gehad voor het bij zich hebben van alcoholhoudende drank.

Prioriteiten driehoek

In de driehoek West-Friesland krijgen vijf thema's prioriteit: woninginbraken (High Impact Crime), huiselijk geweld (Geweld), risicoburgers (Openbare Geestelijke gezondheidszorg-problematiek), uitbuiting arbeidsmigranten en georganiseerde hennepcultuur (Ondermijning). Doel is om op ieder thema een lichte daling te realiseren.

Thema	2011	2012	2013	2014	2015
Inbraken woning	44	43	55	50	64
Huiselijk geweld	15	31	18	22	12
Huiselijke twist	11	13	14	15	15
Overlast 'overspannen' personen	20	18	21	34	35
Hulpverlening personen	128	122	138	119	127
Burenruzie	31	42	40	53	23

Bron: jaarcijfers politie basisteam Hoorn; Prestatie indicator: aantallen over hele jaar genomen, gemeente Drechterland.

Na een stijging van het aantal woninginbraken zijn hot-spots in kaart gebracht. Ook zijn er in 2015 buurtpreventieauto's door de gemeente gegaan om bewustzijn onder inwoners te vergroten. Naar aanleiding van hotspots is een inbraakpreventiebijeenkomst gehouden. Dit is positief ontvangen door betrokkenen. De inspanningen die op het gebied van woninginbraken door de driehoek zijn gedaan leiden gemiddeld genomen tot resultaten die passen bij deze inspanningen. Echter kent Drechterland een aantal pieken waarop extra maatregelen zijn gedaan.

De samenwerking met onze partners is gecontinueerd. Op allerlei fronten werken we samen met politie. Ook op het gebied van burenruzies worden deze casussen samen opgepakt. Waar nodig wordt buurtbemiddeling toegepast. Deze casussen worden soms ook voorgelegd aan het Veiligheidshuis. Via ICO's (Individuele Casusoverleggen) zijn overlastsituaties gereduceerd. De overlast van 'overspannen' personen stijgt. Dit zijn met name de risicoburgers die in de driehoek prioriteit krijgen. In dit dossier zal de zorg beter moeten worden afgestemd met veiligheid.

In 2015 zijn alle huiselijk geweld zaken naar Veilig Thuis gegaan. Het ASHG (Advies- en Steunpunt Huiselijk Geweld) is opgegaan in Veilig Thuis. Naast Veilig Thuis heeft de politie ook een rol in deze casussen. Alles wat zij tegenkomen in hun werk wordt direct doorgezet naar Veilig Thuis. Van daaruit wordt dit doorgeleid naar de gebieds-/stadsteams.

De andere prioriteit binnen de driehoek is ondermijning. Samen met de politie worden controles uitgevoerd voor uitbuiting arbeidsmigranten. De Poolse politie is ook een keer aangesloten. Dit helpt de cultuurkloof te dichten en zo ook begrip te hebben voor Poolse arbeiders en vice versa. Op het gebied van de georganiseerde hennepcultuur wordt er in samenwerking met al onze partners volgens het hennepconvenant gewerkt.

Brandweer

Uitrukken binnen de 18 minuten is behaald, zelfs binnen de 15 minuten. De brandweer is nu onderdeel van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord en zal in het vervolg niet meer worden opgenomen in de jaarstukken van Drechterland.

Wat heeft het gekost?

PROGRAMMA 2 Openbare orde en veiligheid

Product	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2015
<i>Lasten</i>			
Openbare orde	671.000	656.000	615.000
Brandweer	1.007.000	1.132.000	1.123.000
Totaal lasten	1.678.000	1.788.000	1.738.000
<i>Baten</i>			
Openbare orde	10.000	10.000	27.000
Brandweer	24.000	24.000	22.000
Totaal baten	34.000	34.000	49.000
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-1.644.000	-1.754.000	-1.689.000
	(nadelig)	(nadelig)	(nadelig)
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	4.000	4.000	4.000
Onttrekking reserves	13.000	18.000	11.000
Totaal mutatie reserves	-9.000	-14.000	-7.000
Gerealiseerd resultaat	-1.635.000	-1.740.000	-1.682.000
	(nadelig)	(nadelig)	(nadelig)

Toelichting afwijking begroting na wijziging en jaarrekening 2015 (saldo van baten en lasten)

Opsomming van de voornaamste verschillen (> €10.000)

Algemeen

Toerekening personeelslasten en interne doorberekeningen 6.000 lagere lasten

Openbare orde en veiligheid

Lagere uitvoeringskosten handhaving openbare orde APV en Drank en Horecawet 15.000 lagere lasten
Opgelegde dwangsommen welke niet vooraf worden geraamd 15.000 hogere baten

Brandweer

Bijdrage gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio lager mede als gevolg van lagere doorberekening kapitaallasten kazerne Hem vanuit de Veiligheidsregio 23.000 lagere lasten

Overige verschillen

6.000

Totaal verschil 65.000

Mutaties reserves

Storting Onttrekking

Reserve Afschrijvingslasten - afschrijvingslasten Brandweerkazerne 11.000

Reserve groot onderhoud Gebouwen 4.000

Programma 3: Openbare ruimte en verkeersveiligheid

Portefeuillehouders: G. Besseling en V. Reus

Dit programma omvat:

- Beheer en onderhoud van wegen, openbaar groen, openbare verlichting, bruggen en kunstwerken
- Meldingen openbare ruimte
- Geografische informatie
- Verkeer en verkeersveiligheid
- Beheer en onderhoud van begraafplaatsen
- Waterbeheer
- Riolering
- Waterbeleid

Hebben we bereikt wat we hebben beoogd?

Maatschappelijk effect	Hoofddoelstelling	Subdoelstelling	Prestaties 2015
Zorg dragen voor een prettige woon-, werk en leefomgeving	De wegen, paden, pleinen, openbaar groen, begraafplaatsen, openbare verlichting, bruggen op het vastgestelde kwaliteitsniveau brengen en houden		Uitvoeren onderhoudswerkzaamheden en monitoren op beeldkwaliteit
			Uitvoeren omvormingsplan (2015-2017)
	Mogelijkheid bieden tot het indienen van meldingen openbare ruimte		Meldingen aannemen, registreren en binnen de gestelde termijnen afhandelen en hierover per kwartaal rapporteren
	Burgerparticipatie	Betrekken burgers en bedrijven	Faciliteren van burger initiatieven
	Zorg dragen voor een verkeersveilige omgeving	Bevorderen dat men lopend of fietsend naar school gaat.	Bewustwordingsactie 'verkeerssling' inzetten.
		Veilige routes naar en rondom scholen	Knelpunten aanpakken op basis van het Verkeersveiligheidsplan en meldingen van politie en burgers. In 2015 onder andere oversteek nabij De Vliegende Faam
	Zorg dragen voor actuele en kwalitatieve beheergegevens en Basisregistraties	Op niveau brengen en houden van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)	Voldoen aan de landelijke eisen
		Opbouwen van de Basiskaart Grootchalige Topografie (BGT)	Op tijd aansluiten op de landelijke voorziening (medio 2016)
		Actueel houden van beheergegevens van alle disciplines	Continu actualiseren en digitaliseren met ondersteuning van hedendaagse soft- en hardware
	Bevaarbaar houden van de vaarroutes	Gemeentelijke vaarroutes	Uitvoeren van baggerplan

De prestatie-indicatoren waarmee we bovenstaand beleid hebben gemeten, zijn:

Onderwerp	Prestatie-indicator	Realisatie 2014	Streefwaarde 2015	Realisatie 2015
Op het vastgestelde kwaliteitsniveau brengen en houden van de openbare ruimte en begraafplaatsen	Hanteren van de beeldkwaliteitsnorm volgens de beeldmeetlatten van het CROW. Parels en begraafplaats: A Beeldbepalend groen: B Overig groen: C	85% van het areaal voldoet gemiddeld aan de norm	85% van het areaal voldoet gemiddeld aan de norm	Er zijn 2 metingen gehouden. In juli voldeed 95% aan de norm en in oktober 94%. Door het natte najaar voldeed het maaibeeld niet geheel aan de norm evenals de onkruidbestrijding op verharding en in beplanting
	1/3 Uitvoering geven aan omvormingsplan 2015-2017	Niet van toepassing	1/3 van het plan in 2015	Conform de programma-begroting 2016 is dit doorgeschoven naar 2016
Meldingen Openbare Ruimte	Meldingen binnen 3 weken afhandelen	95% van de meldingen zijn binnen een termijn van 3 weken afgehandeld en geregistreerd	90% van de meldingen binnen de gestelde termijn afhandelen	Er zijn 911 meldingen geregistreerd*. 90% van deze meldingen zijn tijdig afgehandeld

* De meldingen over de openbare ruimte zijn vanaf juni 2015 verwerkt in het zaakstelsel. Daardoor zijn de meldingen alleen voor de periode juni t/m december 2015 inzichtelijk te maken.

Beleid van toepassing op dit programma:

- ◆ Kadernotitie beheer openbare ruimte; (2011)
- ◆ Verkeerscirculatieplan; (2014)
- ◆ Beleidsnotitie Snippergroen; (2014)
- ◆ Beleidsplan Spelen; (2014)
- ◆ Beheerplan Begraafplaatsen; (2012)
- ◆ Beheerplan Openbaar Groen; (2014)
- ◆ Beheerplan Wegen; (2011)
- ◆ Beheerplan Kunstwerken; (2011)
- ◆ Integraal Waterplan Drechterland (2012);
- ◆ Rioleringsplan (2011).

Wat hebben we er voor gedaan?

Organisatie

In 2015 is de nieuwe SED organisatie van start gegaan. Door de afdeling Leefomgeving is in beeld gebracht wat het te beheren areaal in de drie gemeenten is en hoe werkzaamheden efficiënt op elkaar kunnen worden afgestemd.

Wegen

De kwaliteit van de asfaltwegen is geïnspecteerd. De resultaten worden verwerkt in meerjaren onderhoudsplannen om de wegen op de juiste kwaliteit te houden. Er is onderhoud uitgevoerd (grootschalige renovaties en herstraatwerkzaamheden) onder andere aan de wegen, voet- en fietspaden.

Kunstwerken

In 2015 is de brug in de Streekweg nabij nr. 125 vervangen en is de voetgangersbrug in de Heemtuin vervangen.

Verkeersmaatregelen

De herinrichting van het centrum in Hoogkarspel is in 2015 gestart. Daarnaast is de herinrichting van de Pennekampaan en omgeving aanbesteed. Deze werkzaamheden worden in 2016 uitgevoerd. De oversteek bij De Vliegende Faam in Venhuizen is verbeterd. Tevens zijn in overleg met bewoners wegversmallingen als proef geplaatst in de Westerbuurt en De Buurt. Als gevolg van het Verkeerscirculatieplan Hoogkarspel zijn er lokale knelpunten aangepakt, waar in 2016 een vervolg aan gegeven wordt. De werkzaamheden aan de N23 zijn in nauw overleg met de gemeente(n) gestaag doorgegaan.

Verder worden in het kader van gedragsbeïnvloeding de basisscholen uitgenodigd om de deel te nemen aan verkeersveiligheidsprojecten, waaronder de Verkeersslang. Door de vele programma's op de basisscholen en de beperkte capaciteit van de instellingen die deze projecten ondersteunen is er dit schooljaar geen gebruik gemaakt van de uitnodigingen. Voor het volgende schooljaar is nieuw subsidie aangevraagd voor verkeersveiligheidsprojecten op basisscholen. De projecten die in aanmerking komen voor subsidie, worden opgenomen in de uitnodiging aan de basisscholen voor het volgende schooljaar.

Openbare verlichting

Er is in beeld gebracht wat de kwaliteit is van de openbare verlichting en bijbehorende installaties. Op basis van deze gegevens kan een plan worden gemaakt om te voldoen aan het energie-akkoord.

Openbaar groen

Het onderhoud is conform het afgesproken kwaliteitsniveau uitgevoerd. Er is een start gemaakt om de achterstand in het technische onderhoud (snoeiwerkzaamheden) van het bosplantsoen weg te werken. Daarnaast is ook een start gemaakt om de zogenaamde groene parels te voorzien van een meer duurzame beplanting (vaste planten in plaats van eenjarige perkplanten).

Meldingen openbare ruimte

Vanaf 2015 zijn de meldingen van bewoners en bedrijven binnengekomen bij het KlantContactCentrum (KCC). Registratie van de meldingen heeft vanaf juni plaatsgevonden in het Zaaksysteem. Van alle meldingen is 90% binnen de gestelde normtijd afgehandeld.

Geografische informatie

Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG)

In 2015 is verder gewerkt aan het op orde brengen van deze basisregistratie. Dit zodat bij de volgende inspectie zoveel mogelijk wordt voldaan aan de landelijke eisen. In 2015 heeft er géén toetsing plaatsgevonden.

Opbouwen van de Basiskaart Grootchalige Topografie (BGT)

In 2015 is verder gewerkt aan het inrichten van deze basisregistratie. Hierbij wordt de inrichting binnen SED afgestemd.

Burgerparticipatie

Inwoners van Drechterland zijn actief betrokken geweest bij diverse werkzaamheden in de openbare ruimte. Met name bij het project Anemonenlaan zijn de bewoners actief betrokken.

Waterbeheer

In het kader van het waterplan is uitvoering gegeven aan de jaarplanning van het baggerplan. De beschoeiingen in de gemeente zijn geïnterviewd en opgenomen in het beheerprogramma.

Riolering

Diverse renovaties aan rioolgemaalinstallaties zijn uitgevoerd. Op de bufferputten van het vacuumrioleringsstelsel is een telemetriesysteem aangebracht (onderdeel milieumaatregelen uit het GRP). Diverse rioolgedeelten zijn voorzien van een nieuwe binnenwand (relining). Verder zijn de rioleringswerkzaamheden voor het project Pennekampaan e.o. voorbereid.

Wat heeft het gekost?

PROGRAMMA 3 Openbare ruimte en verkeersveiligheid

Product	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2015
<i>Lasten</i>			
Wegen	2.077.000	1.467.000	1.088.000
Bruggen	236.000	303.000	293.000
Verkeersmaatregelen	679.000	779.000	711.000
Openbare verlichting	244.000	244.000	268.000
Openbaar groen	1.161.000	1.161.000	1.100.000
Meldingen openbare ruimte	46.000	46.000	44.000
Geografische informatie	261.000	337.000	234.000
Waterbeheer	162.000	162.000	164.000
Riolering	1.226.000	1.226.000	1.088.000
Waterbeleid	4.000	4.000	0
Totaal lasten	6.096.000	5.729.000	4.990.000
<i>Baten</i>			
Wegen	15.000	40.000	71.000
Bruggen	0	0	0
Verkeersmaatregelen	0	0	1.000
Openbare verlichting	0	0	0
Openbaar groen	84.000	158.000	173.000
Meldingen openbare ruimte	0	0	0
Geografische informatie	0	0	2.000
Waterbeheer	0	0	0
Riolering	1.215.000	1.428.000	1.219.000
Waterbeleid	0	0	0
Totaal baten	1.314.000	1.626.000	1.466.000
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-4.782.000	-4.103.000	-3.524.000
	(nadelig)	(nadelig)	(nadelig)
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	354.000	354.000	354.000
Onttrekking reserves	1.717.000	770.000	485.000
Totaal mutatie reserves	-1.363.000	-416.000	-131.000
Gerealiseerd resultaat	-3.419.000	-3.687.000	-3.393.000
	(nadelig)	(nadelig)	(nadelig)

Toelichting afwijking begroting na wijziging en jaarrekening 2015 (saldo van baten en lasten)

Opsomming van de voornaamste verschillen (> €10.000)

Algemeen

Toerekening personeelslasten en interne doorberekeningen	77.000	lagere lasten
Kapitaallasten riolering	89.000	lagere lasten

Wegen

Gepland groot onderhoud wegen is voorbereid, maar niet volledig uitgevoerd. Voor dekking kosten groot onderhoud Wegen is een reserve	286.000	lagere lasten
Diverse beheerkosten	-17.000	hogere lasten
Incidenteel budget herinrichting Anjerstraat. Verdere uitvoering in 2016.	88.000	lagere lasten
Budgetoverheveling naar 2016		
Leefbaarheidsprojecten, verdere uitvoering in 2016. Budgetoverheveling naar 2016	15.000	lagere lasten
Leefbaarheidsprojecten - bijdragen woningcorporaties, verdere uitvoering in 2016.	-10.000	lagere baten
Budgetoverheveling naar 2016		
Vergoeding herstel ingraven kabels en leidingen nutsbedrijven	40.000	hogere baten

Bruggen

Uitvoeringskosten	10.000	lagere lasten
-------------------	--------	---------------

Verkeersmaatregelen

Incidenteel budget Dorpsplein	10.000	lagere lasten
-------------------------------	--------	---------------

Incidenteel budget herinrichting Pennekampplan, verdere uitvoering in 2016.	48.000	lagere lasten
---	--------	---------------

Budgetoverheveling naar 2016		
------------------------------	--	--

Openbare verlichting

Energiekosten	-16.000	hogere lasten
---------------	---------	---------------

Uitvoeringskosten	-12.000	hogere lasten
-------------------	---------	---------------

Openbaar groen

Omvorming groenvakken	51.000	lagere lasten
-----------------------	--------	---------------

Onderhoud	-15.000	hogere lasten
-----------	---------	---------------

Budget burgerparticipatie - openbaar groen, verdere uitvoering in 2016.	10.000	lagere lasten
---	--------	---------------

Budgetoverheveling naar 2016		
------------------------------	--	--

Geografische informatie

Incidenteel projectbudget herinrichten en opzetten BAG/BGT. Verdere uitvoering in 2016. Budgetoverheveling naar 2016	77.000	lagere lasten
--	--------	---------------

Beheer - en uitvoeringskosten	17.000	lagere lasten
-------------------------------	--------	---------------

Riolering

Geraamde onttrekking voorziening Riolering. Bij opstellen begroting waren lasten hoger dan baten	-213.000	lagere baten
--	----------	--------------

Gerealiseerde storting in voorziening riolering. De werkelijke baten hoger zijn hoger dan lasten	-92.000	hogere lasten
--	---------	---------------

Diverse beheerkosten riolering	139.000	lagere lasten
--------------------------------	---------	---------------

Overige verschillen

-3.000

Totaal verschil

579.000

Mutaties reserves

Storting	Onttrekking
----------	-------------

Algemene reserve - Dorpsplein		478.000
-------------------------------	--	---------

Reserve groot onderhoud Wegen	351.000	6.000
-------------------------------	---------	-------

Reserve groot onderhoud Gebouwen	3.000	
----------------------------------	-------	--

Mutaties voorzieningen

Storting	Onttrekking
----------	-------------

Groot onderhoud kunstwerken (bruggen)	19.000	1.000
---------------------------------------	--------	-------

Groot onderhoud openbare verlichting	66.000	89.000
--------------------------------------	--------	--------

Groot onderhoud begraafplaatsen	33.000	57.000
---------------------------------	--------	--------

Groot onderhoud waterwegen (baggeren)	38.000	15.000
---------------------------------------	--------	--------

Riolering	92.000	
-----------	--------	--

Programma 4: Ruimtelijke- en economische ontwikkeling

Portefeuillehouders: G. Besseling en V. Reus

Dit programma omvat: Ruimtelijke ontwikkeling
Volkshuisvesting
Bouwgrondexploitatie
Economische Zaken

Hebben we bereikt wat we hebben beoogd?

Maatschappelijk effect	Hoofddoelstelling	Subdoelstelling	Prestaties 2015
Een kwalitatief goede woon- en leefomgeving, waarin het landschap geldt als belangrijkste omgevingskwaliteit voor de functies wonen, werken en recreëren	Behoud van een open en landelijk karakter met behoud (cultuur-) historische lintbebouwing	Instandhouding van een open landschap	Actualiseren en digitaliseren van bestemmingsplannen
	Verhoging van de toegankelijkheid en bereikbaarheid, specifiek voor bedrijventerreinen en te ontwikkelen nieuwe woonwijken		Opwaardering van de Westfrisiaweg (N23) Ontwikkelen projecten Landschapsplan West-Friesland
	Instandhouding van de leefbaarheid in de kernen		Opwaarderen Centrum Hoogkarspel, opleveren gemeentehuis
	Voldoende betaalbare woningen voor jongeren en ouderen	Bij woningbouw streven naar woningdifferentiatie	Uitvoering regionale en lokale woonvisie
	Volume nieuwbouw afstemmen op natuurlijke groei		Actualiseren van de exploitaties op basis van de nota grondbeleid Uitvoering bouwprojecten binnen de grondexploitaties Woningproductie van ca. 35 woningen
	Stimuleren van economische bedrijvigheid	Bevorderen werkgelegenheid	Uitvoering actiepunten economisch beleidsplan, oa structureel overleg in de Economische Tafel
		Behouden/verbeteren van winkelvoorzieningen en bedrijventerreinen	- Ontwikkelen Centrumplan - (Aanvangen met) de herziening van de regionale detailhandelsvisie - Meewerken aan het regionale actieprogramma economie
	Stimuleren recreatie en toerisme		Faciliteren van de ontwikkeling van activiteiten

De prestatie-indicatoren waarmee we bovenstaand beleid hebben gemeten, zijn:

Onderwerp	Prestatie-indicator	Realisatie 2014	Streefwaarde 2015	Realisatie 2015
Ruimte laten aan initiatieven van burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties	Totstandkoming van een regionaal ondernemersloket met een ondernemerge-richte aanpak	Niet van toepassing	Het ondernemersloket is gerealiseerd en Westfriese gemeenten werken hierin samen volgens een ondernemers-gerichte aanpak	Gereed
	Uitvoering van de hoog geprioriteerde initiatieven uit het Economisch Beleidsplan	Niet van toepassing	6 initiatieven opgepakt en in uitvoering gebracht	Gereed
	Totstandkoming van parkmanagement in Drechterland	Niet van toepassing	Duidelijkheid of parkmanagement gewenst en haalbaar is.	Gereed
Flexibel reageren op vragen van inwoners van Drechterland op planologisch gebied	Reigersborg Noord 3 en Zuid 5 flexibel invullen	Niet van toepassing	Reigersborg Noord 3 voor 1/3 uitgegeven	Fasen 3a en b (44 woningen) gerealiseerd; 3c (28 woningen) in aanbouw
Faciliteren initiatieven op het gebied van duurzaamheid en werken aan bewustwording	Klimaatvisie actualiseren	Niet van toepassing	Actualisatie in concept gereed	Gereed (oktober 2015)
	Aanstelling duurzaamheid-coördinator	Niet van toepassing	Vacature ingevuld	Gereed
Herijking gemeentelijke grondposities	Alle gemeentelijke eigendommen herijken	Niet van toepassing	Inventarisatie en strategie afgerond	In januari 2016 is een plan van aanpak inzake inventarisatie en beoordeling van strategische gronden en vastgoed vastgesteld.
Versoeringen doorvoeren bij realisatie gemeentehuis	15% bezuinigen op inrichting gemeentehuis	Niet van toepassing	Bij de afrekening moet deze doelstelling uitgevoerd zijn	Gereed
Bevordering toerisme en recreatie in het landelijk gebied	Aanleg botenhelling bij het Driebangemaal onderzoeken	Niet van toepassing	Eindvoorstel aan gemeenteraad aangeboden	Botenhelling wordt aangelegd bij haven Wijdenes. Is geschiktere locatie dan bij Driebangemaal
	Optimaliseren wandelroute Schellinkhout-Wijdenes, eventueel fietspad	Niet van toepassing	Eindvoorstel aan gemeenteraad aangeboden	Opgenomen als actiepunt beleidsplan r&t. Staat gepland voor 2017

Binnen dit programma zijn de volgende beleidsnota's leidend:

- ♦ Landschapsplan West-Friesland/deeluitwerking HES-gebied (regionaal, 2005);
- ♦ Toekomstvisie Drechterlandschap (2008);
- ♦ Regionale detailhandelsvisie West-Friesland (2008);
- ♦ Structuurvisie landschap (2011);
- ♦ Welstandsnota Drechterland (2011);
- ♦ Regionale woonvisie (2011);
- ♦ Monumentenbeleid (2012);
- ♦ Economisch beleidsplan (2012);
- ♦ Lokale woonvisie (2012);
- ♦ Nota Grondbeleid (2013);
- ♦ Integraal Waterplan Drechterland (2012);
- ♦ Regionaal Uitvoeringsplan vraaggestuurd bouwen (2013);

Wat hebben we er voor gedaan?

Ruimtelijke ontwikkeling

Actualiseren en digitaliseren van bestemmingsplannen

In 2015 is de eerste herziening van bestemmingsplan Drechterland Zuid vastgesteld. Hiermee hebben we een aantal reparaties en aanvullingen op de eerste versie van het bestemmingsplan gedaan.

Opwaardering van de Westfrisiaweg (N23)

Aan het tracé van de weg wordt hard gewerkt. Veel voorbereidend werk is afgerond en de daadwerkelijke aanleg van de weg is van start gegaan. De spooronderdoorgang bij de Binnenwijzend is eind oktober gerealiseerd. Er was slechts één weekend beschikbaar voor deze enorme klus, maar het is gelukt. De Streekweg en Binnenwijzend zijn voorzien van tijdelijke hulpbruggen zodat de onderliggende wegen nu vrij zijn voor de bouw van de onderdoorgangen. Verder rijden de zandwagens af en aan. Van de te verwerken 2 miljoen kubieke meter zand is inmiddels 1 miljoen verwerkt. Op veel plekken dient de grond opgehoogd te worden en moet de grond eerst 'zetten' voor er verder gewerkt kan worden. Zeker is dat er de komende tijd op veel plekken langs het 42-kilometer lange tracé tegelijk gewerkt wordt. Heijmans zorgt hierbij voor minimale verkeers- en omgevingshinder. Zo wordt zoveel mogelijk buiten het bestaande verkeer gewerkt, om de doorstroming op peil te houden.

Landschapsplan West-Friesland

Afgelopen jaar is er in regionaal verband gewerkt aan de actualisatie van het Landschapsplan Westfriesland. Er is een nieuw conceptplan met de titel 'natuur- en recreatieplan' opgesteld. Begin 2016 is uw raad hierover geïnformeerd en wordt u de gelegenheid geboden een zienswijze in te dienen (uiterlijk april 2016). Halverwege 2016 staat de vaststelling van het plan in het algemeen bestuur van het Recreatieschap Westfriesland gepland. Een aantal lokale projecten uit het landschapsplan hebben we opgenomen in het actieprogramma van het in oktober vastgestelde beleidsplan toerisme en recreatie (zie economische zaken).

Opwaarderen Centrum Hoogkarspel, opleveren gemeentehuis

In april 2015 is het nieuwe gemeentehuis opgeleverd. De taakstelling van een versoberde uitvoering van het gemeentehuis is gehaald. Daarnaast is het openbaar gebied voor een aanzienlijk deel opgeleverd.

Volkshuisvesting

Woningbouw

De crisis in de woningbouw lijkt voorbij. Zowel de bestaande als de nieuwe woningen worden sneller verkocht. In Reigersborg Noord 3 zijn 41 woningen opgeleverd en 28 woningen in aanbouw. Deze zijn nagenoeg allemaal verkocht. Van de zes gebouwde twee-onder-een kapwoningen in plan 'Witte Dam 2' zijn er vijf verkocht en één in optie. Wellicht trekt ook de markt voor de nog beschikbare vrije kavels in dit plan komend jaar ook aan.

Regionaal

In regionaal verband zijn we het afgelopen jaar bezig geweest met het opstellen van een gezamenlijke woonvisie. Oplevering van de regionale woonvisie staat gepland voor september 2016.

In de woonvisie staat de vraag centraal welke afspraken nodig zijn om als regio aantrekkelijk en leefbaar te blijven. Hoe moet de woningvoorraad er in de toekomst uit zien, hoeveel en wat voor

nieuwbouw is nodig en waar. Dit alles om een bijdrage te leveren aan de ambitie die uitgesproken is in het PACT van West-Friesland om bij de top tien van aantrekkelijkste regio's te horen.

Prestatieafspraken

De nieuwe Huisvestingswet 2014 is sinds 1 januari 2015 van kracht en de gewijzigde Woningwet sinds 1 juli 2015. De cyclus om te komen tot en de inhoud van de prestatieafspraken is hiermee veranderd. In 2015 zijn we een traject gestart om te komen tot prestatieafspraken nieuwe stijl. De eerste gesprekken met de corporaties hierover hebben reeds plaatsgevonden. De bedoeling is in 2016 definitieve nieuwe afspraken gereed te hebben.

Bouwgrondexploitatie

Voor het onderdeel bouwgrondexploitatie wordt verwezen naar de paragraaf Grondbeleid.

Economische zaken

Uitvoering actiepunten economisch beleidsplan

Het economisch beleidsplan Drechterland is op verschillende actiepunten in uitvoering. Zo is er een toeristische visie vastgesteld en is er een vraagbundeling geweest om te komen tot glasvezel op de bedrijventerreinen. Andere projecten, zoals dienstverlening aan ondernemers zijn ook geland in regionale initiatieven waaronder het regionale ondernemersloket.

Herziening van de regionale detailhandelsvisie

In 2015 is de regionale detailhandelsvisie herzien. De vorige stamde uit 2009 en de ontwikkelingen op dit gebied gaan hard. Ook zijn regionale afspraken verplicht volgens het nieuwe provinciale beleid. De visie is ambtelijk gereed gemaakt en is aan de verschillende West-Friese gemeenteraden voorgelegd. De visie is door uw raad vastgesteld op 21 maart 2016.

Meewerken aan het regionale actieprogramma economie

In 2015 is de regionale economische agenda vastgesteld. Dit economische programma in West-Friesland gaat van start in 2016 maar vooruitlopend daarop is al met een aantal projecten gestart in de regio. Daaronder de herziening van de regionale detailhandelsvisie, de uitbouw van een regionaal ondernemersloket en een project om de regeldruk in de regio voor ondernemers te verminderen.

Faciliteren van de toeristische ontwikkeling van activiteiten

In oktober 2015 heeft uw raad een nieuw beleidsplan voor toerisme en recreatie vastgesteld met de titel: Water ontmoet DrechterLAND. Met het plan willen we vanuit onze landschappelijke identiteit, die wij als grote kracht beschouwen voor toerisme en recreatie ons toeristisch-recreatieve aanbod verder ontwikkelen. Het doel is om meer toeristen naar Drechterland te trekken. Er is ook een actieprogramma vastgesteld waarin concrete projecten opgenomen zijn. Over de planning van het actieprogramma heeft u een brief ontvangen. Met het beleidsplan en de uitvoering van de actiepunten wordt ook een lokale invulling gegeven aan de regionale ambitie op het gebied van recreatie en toerisme die we hebben geformuleerd in het 'PACT van West-Friesland'.

Wat heeft het gekost?

PROGRAMMA 4 Ruimtelijke - en economische ontwikkeling

Product	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2015
<i>Lasten</i>			
Ruimtelijke ontwikkeling	841.000	1.198.000	988.000
Bouwgrondexploitatie	3.667.000	4.835.000	3.233.000
Economische zaken	340.000	372.000	373.000
Totaal lasten	4.848.000	6.405.000	4.594.000
<i>Baten</i>			
Ruimtelijke ontwikkeling	128.000	153.000	46.000
Bouwgrondexploitatie	3.958.000	5.182.000	4.119.000
Economische zaken	103.000	118.000	106.000
Totaal baten	4.189.000	5.453.000	4.271.000
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-659.000	-952.000	-323.000
	(nadelig)	(nadelig)	(nadelig)
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	372.000	409.000	230.000
Onttrekking reserves	0	256.000	231.000
Totaal mutatie reserves	372.000	153.000	-1.000
Gerealiseerd resultaat	-1.031.000	-1.105.000	-322.000
	(nadelig)	(nadelig)	(nadelig)

Toelichting afwijking begroting na wijziging en jaarrekening 2015 (saldo van baten en lasten)

Opsomming van de voornaamste verschillen (> €10.000)

Algemeen

Toerekening personeelslasten en interne doorberekeningen 43.000 lagere lasten

Ruimtelijke ontwikkeling

Kosten realisatie tunnel Drachterveld 32.000 lagere lasten

Incidenteel budget voor actualisatie bestemmingsplan Drechterland Zuid . Kosten zijn lager dan geraamd. Gedeeltelijke budgetoverheveling naar 2016 34.000 lagere lasten

Incidenteel budget voor haalbaarheidsonderzoeken, verdere uitvoering in 2016. Budgetoverheveling naar 2016 12.000 lagere lasten

Bouwgrondexploitatie

Afsluiting Centrumplan leidt tot een lager tekort. De voorziening Centrumplan is verlaagd. Er is subsidie ontvangen. 706.000 lagere lasten

Grondverkopen Witte Dam -155.000 lagere baten

Grondverkopen Zuiderkogge 4b -29.000 lagere baten

Economische zaken

Energiekosten gemeentehuis Venhuizen. Raming staat op de kostenplaats Huisvesting -15.000 lagere lasten

Overige verschillen

1.000

Totaal verschil

629.000

Mutaties reserves	Storting	Onttrekking
Reserve Landschapsontwikkelingen - tunnel Drachterveld		218.000
Reserve Landschapsontwikkelingen - bijdragen Bouwgrondexploitaties	9.000	
Algemene Reserve - winstneming en omslagheffing Bouwgrondexploitaties	103.000	
Reserve verkeersinfrastructuur - bijdragen Bouwgrondexploitaties	117.000	
Reserve onderhoud gebouwen	2.000	13.000

Mutaties voorzieningen	Storting	Onttrekking
Afronding grondexploitaties - rente NIEGG	159.000	269.000
Afronding grondexploitaties - Reigersborg Zuid 4		34.000
Aankleding Landschapsplan	44.000	

Programma 5: Bouwen en milieu

Portefeuillehouders: G. Besseling en V. Reus

Dit programma omvat: Afvalinzameling
Milieubeheer
Bouw- en woningtoezicht
Behoud van monumenten

Hebben we bereikt wat we hebben beoogd?

Maatschappelijk Effect	Hoofddoelstelling	Subdoelstelling	Prestaties 2015
Goede kwaliteit van de fysieke leefomgeving	Bevorderen dat gebouwen veilig zijn en op een juiste wijze gebruikt worden	(Ver-)bouwen, slopen en gebruik volgens geldende wet- en regelgeving	Vergunningverlening, toezicht en handhaving conform Kadernota en Uitvoeringsprogramma
	Bewaren erfgoed (archeologie en monumenten)	Beheer/wijziging erfgoed volgens geldende wet- en regelgeving	Vergunningverlening, toezicht en handhaving conform Kadernota en Uitvoeringsprogramma
		Uitvoeren van subsidieverordening monumenten	Toekennen van onderhoudssubsidies
		Actualiseren van het gemeentelijk monumentenbestand	Aanwijzen gemeentelijke monumenten in noordelijk Drechterland
	Voorkomen onaanvaardbare milieurisico's	Bedrijven voldoen aan geldende wet- en regelgeving	Vergunningverlening, toezicht en handhaving conform Kadernota en Uitvoeringsprogramma
		Adequate afhandeling milieuklachten en calamiteiten	Afhandeling milieuklachten volgens Uitvoeringsprogramma
	Voorkomen onaanvaardbare overlast in de openbare ruimte	Evenementen en activiteiten in de openbare ruimte voldoen aan geldende wet- en regelgeving	Toezicht en handhaving conform Kadernota Handhaving en Uitvoeringsprogramma Bouwen en Milieu
	Onderhoud en kwaliteit gemeentelijke gebouwen op niveau brengen en houden		Onderhoudswerkzaamheden uitvoeren op basis van beheerplan en inspecties
			Meerjarenbeheerplan gemeentelijke gebouwen 2012-2015 jaarlijks evalueren en vierjaarlijks actualiseren
	Bevorderen van energiebesparing en duurzaam energie- en materiaalgebruik	Streven naar het behalen van de doelstellingen zoals verwoord in de Klimaatvisie en de Millenniumnotitie	Uitvoering van het klimaatuitvoeringsprogramma
		Zorgdragen voor een efficiënte en duurzame inzameling en verwerking van afval	Binnen CAW-verband gezamenlijk de opdrachtgeversrol vervullen richting HVC

De prestatie-indicatoren waarmee we bovenstaand beleid willen meten zijn:

Onderwerp	Prestatie-indicator	Realisatie 2014	Streefwaarde 2015	Realisatie 2015
Vergunningverlening, toezicht en handhaving conform Kadernota Handhaving en Uitvoeringsprogramma Bouwen en Milieu	Snelle afhandeling van aanvragen omgevingsvergunning door binnen één week een besluit te nemen op de aanvraag	-	15%	16%
	Snelle afhandeling en beperking van de legeskosten door aanvragen omgevingsvergunning ambtelijk aan redelijke eisen van welstand te toetsen	-	20% van alle aanvragen ambtelijk getoetst	20%
	Betere huisvestingsmogelijkheden voor arbeidsmigranten door legalisatie van bestaande illegale slaapplekken	-	50 slaapplekken toevoegen aan de bestaande voorraad	72

Binnen dit programma zijn de volgende beleidsnota's leidend:

- ◆ Kadernota Handhaving 2012;
- ◆ aanvulling op de kadernota 2012;
- ◆ Uitvoeringsprogramma Bouwen en Milieu 2015;
- ◆ Klimaatvisie Drechterland 2010-2014;
- ◆ Millenniumnotitie Drechterland 2008;
- ◆ Erfgoednota 2012-2016 (deel 1).

Wat hebben we ervoor gedaan?

Milieubeheer

Klimaat en duurzaamheid

In de raad van oktober 2015 is de klimaatvisie 2010-2014 geëvalueerd en heeft u de geactualiseerde klimaatvisie 2016-2018 vastgesteld.

In 2015 is aandacht besteed aan de volgende projecten:

- Pilot project Puur Slim Westfriesland (voorbereidingen zijn afgerond):
Dit project is een samenwerking tussen de volgende partijen: Rabobank, Milieufederatie Noord-Holland, Uneto VNI, Woningbouwcorporaties, SED gemeenten en Bouwend Nederland WF. Doelstelling is verduurzaming van de bestaande woningvoorraad jaren 60, 70 en 80 woningen. Dit wordt bereikt door het beter afstemmen van vraag en aanbod, op het gebied van verduurzaming, op de woningmarkt en het ontzorgen van de eigenaar van de woning door het aanbieden van een totaalpakket dat ook gefaseerd afgenomen kan worden.
- Project Zonnecoöperatie Westfriesland (gesprekken zijn gestart):
Een groep enthousiaste burgers is gestart met een initiatief tot het plaatsen van zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen. De Zonnecoöperatie Westfriesland is hiervoor opgericht. Het doel van deze coöperatie is om de burgers die zelf geen geschikt dak hebben voor het plaatsen van zonnepanelen, toch zelf zonne-energie te laten opwekken door te participeren in de Zonnecoöperatie Westfriesland.
- Project Verruimde reikwijdte (voorbereidingen zijn afgerond):

Het Project Verruimde reikwijdte, vastgesteld door het DB van de Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD), om meer bekendheid aan het project te geven aan de handhavers van de RUD tijdens de milieucontroles het aspect duurzaamheid en de mogelijkheden van de regeling actiever onder de aandacht brengen van de ondernemers.

- Het Project Energiesubsidie (afgerond):

Het project is erg succesvol geweest. Er zijn in 2015 62 aanvragen toegekend, waarbij zeven aanvragers voor meerdere maatregelen subsidie hebben aangevraagd. De volgende energiebesparende maatregelen zijn in Drechterland getroffen: 5x dakisolatie, 14x vloerisolatie, 34x spouwmuurisolatie, 1x paneelisolatie, 2x isolatie massieve muur en 16x HR++ glas.

Afval

Het jaar 2015 heeft in het teken gestaan van de voorbereiding om te komen tot een goede uitrol van de plastic rolcontainers door de HVC in 2016. Hier bent u in februari 2015 tijdens een themabijeenkomst uitgebreid over geïnformeerd. Deze nieuwe manier van afvalinzameling is ingezet om de landelijke doelstelling voor 2016 van 65% materiaal hergebruik te realiseren. Voor 2020 geldt de doelstelling van 75% materiaal hergebruik. In december 2015 is besloten om deel te nemen aan het regionale project 100/100/100 van de HVC. Dit project heeft tot doel om afvalrecycling onder de aandacht te brengen, door 100 huishoudens uit te dagen om 100 dagen 100% te recycleren.

Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD)

De RUD heeft in 2015, het tweede operationele jaar, een professionele groei doorgemaakt. Zo is er dit jaar voor het eerst gewerkt met een gezamenlijk werkprogramma, waarin overzichtelijk is beschreven wat de RUD op het terrein van milieu wil bereiken, wat ze er voor doen en wat de kosten zijn.

Het AB en DB van de RUD hebben onder andere besluiten genomen over diverse financiële stukken, het vereffenen van de VVGB-gelden (Verklaring Van Geen Bedenkingen), de besluitvorming over de opname van de provinciale vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)-plustaken en de daaruit voortvloeiende stemverhouding binnen de RUD, de herziening van de tekst van de Gemeenschappelijke Regeling, de vaststelling van diverse personele regelingen, de regionale VTH-strategie en het concept Kadernota RUD 2017.

Een belangrijke opdracht aan de RUD was het harmoniseren en uniformeren van de werkwijzen. Dit is noodzakelijk om de organisatie steeds efficiënter en effectiever te laten functioneren. Om tot goede afstemming te komen is het ambtelijk overleg tussen opdrachtgevers en opdrachtnemer (OGON) voortgezet. In dit OGON zijn alle deelnemers en de RUD NHN vertegenwoordigd en zijn daaruit verschillende werkgroepen geformeerd, die gewerkt hebben aan de kwaliteitscriteria, het ketentoezicht, de nalevingsstrategie, de risicoanalyse, het handhaving uitvoeringsprogramma en het landelijk project Verruimde reikwijdte.

In september 2015 is door alle West-Friese gemeenten een geactualiseerde regionale bodemfunctieklassekaart vastgesteld en is een start gemaakt met de actualisatie van de regionale bodemkwaliteitskaart en de bodembeheernota

Eind 2015 is door de RUD een regionale notitie aangeboden waarin uitgewerkt staat in welke gevallen bodemonderzoek moet worden gevraagd in het kader van bouwplannen, hoe deze bodemonderzoeken worden getoetst en hoe de samenwerking is tussen de gemeenten en de RUD. Deze notitie is begin 2016 vastgesteld.

Tevens heeft de RUD NHN op uw verzoek het regionale knalapparatenbeleid aangeboden. Voor de uitvoerbaarheid van dit beleid heeft u in december 2015 een wijziging opgenomen in de APV. Aan de geurverordening wordt nog gewerkt.

Bouw- en woningtoezicht

Vergunningverlening

In 2015 hebben we 145 omgevingsvergunningen en 2 gebruiksmeldingen verleend en 51 sloopmeldingen afgehandeld. Het aantal verleende vergunningen en meldingen is ten opzichte van 2014 iets toegenomen maar blijft over de afgelopen vier jaar gezien redelijk stabiel. De veranderingen in het Besluit Omgevingsrecht eind 2014 hebben (nog) niet tot een verder afname van het aantal aanvragen omgevingsvergunning geleid.

Bouwleges

De voor 2015 begrote legesopbrengsten uit verleende omgevingsvergunningen zijn bij de najaarsnota 2015 al met € 100.000 naar beneden bijgesteld naar € 230.000. Deze bijstelling was nodig omdat er minder grote utiliteitswerken zijn aangevraagd en minder seriematige woningen zijn aangevraagd. De seriematig gebouwde woningen worden begin 2016 alsnog aangevraagd, die bouwleges komen ten gunste van het resultaat in 2016.

Welstand

In 2015 zijn 81 welstandsadviezen geven, waarvan 16 door de bouwplantoetsers. Hiermee wordt precies voldaan aan de doelstelling van 2015. Het aantal aanvragen van kleine en eenvoudige plannen (die nu voor ambtelijke toetsing in aanmerking komen) zijn echter beperkt. Daarnaast zijn veel eenvoudige aanvragen vergunningsvrij geworden. De doelstelling uit het collegeprogramma 2014-2018 dat 50% van de aanvragen niet meer naar de welstandscommissie gaan ligt daarom nog niet binnen handbereik. In 2015 is naast het SED harmoniseringstraject ook onderzoek gedaan naar de verschillende mogelijkheden om toch de gewenste doelstelling te bereiken.

De welstandscommissie heeft in 2015 een constructieve bijdrage geleverd aan de kwaliteit van diverse bouwplannen. Voorbeelden zijn de woning op Oudijk 35 in Westwoud en de nieuwbouwplannen voor de vrije kavels in Reigersbord Noord.

Toezicht

De controles op de vakgebieden RO en BWT zijn adequaat en conform de planning opgepakt. Er is in 2015 extra aandacht besteed aan de communicatie. Dit heeft geresulteerd in minder klachten en minder verzoeken om handhaving. Dit jaar zijn bij de controles met betrekking tot de huisvesting van arbeidsmigranten nagenoeg geen misstanden meer geconstateerd. De structurele controles beginnen hun vruchten af te werpen.

Handhaving

In 2015 zijn 51 handhavingszaken afgerond. De lijst met lopende zaken is ten opzichte van voorgaande jaren flink geslonken, maar nog niet alle achterstanden zijn volledig weggewerkt. Dit wordt in 2016 verder opgepakt.

Interbestuurlijk toezicht

Eind 2015 hebben de interbestuurlijk toezichthouders van het domein Omgevingsrecht van de provincie Noord-Holland de gemeente bezocht. De toezichthouders richten zich voornamelijk op het beoordelen of de gemeente Drechterland de processen ten aanzien van de uitvoering van de VTH-taken dusdanig heeft ingericht dat de medebewindstaken adequaat uitgevoerd kunnen worden.

Net als in 2014 is de gemeente Drechterland in 2015 als adequaat beoordeeld. Om dit niveau te behouden moeten een aantal (beleids)documenten geactualiseerd worden en de geharmoniseerde SED-werkprocessen worden vastgelegd. Hiervoor is in 2015 een start gemaakt met het project 'implementatie VTH-kwaliteitscriteria SED-gemeenten'. Voor alle SED-verbeterpunten is een integraal verbeterplan opgesteld, hetgeen door het MT is vastgesteld. De provincie heeft haar vertrouwen uitgesproken over deze aanpak.

Regionale VTH-samenwerking

De samenwerking VTH-taken (Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving) West-Friesland is onderdeel van een breder pakket aan verantwoordelijkheden van de stuurgroep VTH. Wat betreft de samenwerking is gesteld dat deze jaarlijks geëvalueerd dient te worden. De evaluatie bestaat uit twee delen: de voortgang binnen de samenwerking en de voortgang van de losse projecten op basis van de overige doelen van de stuurgroep. Met betrekking tot de samenwerking blijkt dat de werkgroepen nog niet optimaal functioneren. Dit verbeterpunt wordt opgepakt.

Veiligheidsregio Noord-Holland Noord

Vanaf 2015 is de SED brandweer in verband met de regionalisering opgegaan in de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (VrNHN). Met betrekking tot de advisering en toezicht op brandveiligheidsaspecten bij vergunningverlening is door het wegvallen van de SED brandweer een pluspakket afgesproken met de VrNHN. Dit zijn de zogenoemde taken onder de 'maatlat Risicobeheersing'. De taken boven deze maatlat werden reeds door de VrNHN uitgevoerd.

In 2015 zijn de principe-afspraken over het pluspakket risicobeheersing brandweezorg door de VrNHN uitgewerkt in een dienstverleningsovereenkomst (DVO). Het definitieve concept van de DVO is eind 2015 ontvangen en zal begin 2016 worden vastgesteld.

De uitvoering van de plustaken is op basis van de principe-afspraken naar redelijke tevredenheid afgerond. De gewenste verbeteringen met betrekking tot de communicatie en adviestermijnen zijn verwoord in de DVO. Er zijn in 2015 door de VrNHN 64 controles uitgevoerd (95%) en adviezen gegeven.

Monumenten

Behoud van monumenten

In de begroting is het bewaren van erfgoed als hoofddoelstelling geformuleerd. Het bewaren van erfgoed doen we in de eerste plaats door het aanwijzen van gebouwen en objecten als monument. Hieraan is een vergunningplicht gekoppeld om te voorkomen dat er veranderingen aan het monumenten worden aangebracht die het monument schaden.

In een groot deel van de gemeente zijn gemeentelijke monumenten aangewezen, maar nog niet in alle kernen. In 2014 is gestart met het beschrijven en aanwijzen van een eerste serie van zeven gemeentelijke monumenten in Oosterblokker. In 2015 zijn een tweede en derde serie van in totaal twaalf panden beschreven en aangewezen. Het aanwijzen van monumenten in Oosterblokker is daarmee afgerond. De voorbereiding voor Westwoud is gestart.

Voor het wijzigen van een monument is een vergunning nodig. In 2015 zijn er drie omgevingsvergunningen verleend voor het veranderen van een monument.

Een ander instrument voor het bewaren van het erfgoed is de uitvoering van de subsidieregeling voor gemeentelijke monumenten Drechterland. Op grond van deze subsidieregeling kunnen eigenaren van een gemeentelijk monument een bijdrage ontvangen voor zowel onderhoud als restauratie van hun monument. De regeling is met ingang van 2015 aangepast om zoveel mogelijk eigenaren ervan gebruik te kunnen laten maken. Het beschikbare budget bedraagt € 10.000. In 2015 zijn 12 aanvragen gehonoreerd en 1 is geweigerd. Het beschikbare budget is geheel besteed.

Wat heeft het gekost?

PROGRAMMA 5 Bouwen en milieu

Product	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2015
<i>Lasten</i>			
Milieubeheer	495.000	527.000	494.000
Afvalinzameling	2.124.000	2.260.000	2.245.000
Bouw- en woningtoezicht	747.000	760.000	711.000
Behoud van monumenten	129.000	346.000	337.000
Totaal lasten	3.495.000	3.893.000	3.787.000
<i>Baten</i>			
Milieubeheer	18.000	18.000	20.000
Afvalinzameling	2.617.000	2.763.000	2.738.000
Bouw- en woningtoezicht	331.000	231.000	239.000
Behoud van monumenten	13.000	13.000	18.000
Totaal baten	2.979.000	3.025.000	3.015.000
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-516.000	-868.000	-772.000
	(nadelig)	(nadelig)	(nadelig)
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	4.000	4.000	4.000
Onttrekking reserves	21.000	235.000	239.000
Totaal mutaties reserves	-17.000	-231.000	-235.000
Resultaat	-499.000	-637.000	-537.000
	(nadelig)	(nadelig)	(nadelig)

Toelichting afwijking begroting na wijziging en jaarrekening 2015 (saldo van baten en lasten)

Opsomming van de voornaamste verschillen (> €10.000)

Algemeen

Toerekening personeelslasten en interne doorberekeningen 47.000 lagere lasten

Milieubeheer

Gelden Stimulering Lokaal Klimaat beleid (SLOK), verdere uitvoering in 2016. 16.000 lagere lasten

Budgetoverheveling naar 2016

Subsidie Duurzame energiemaatregelen 9.000 lagere lasten

Afvalinzameling

Storting in voorziening Afvalstoffenheffing. Baten zijn hoger dan lasten. Saldo wordt gestort in voorziening -37.000 hogere lasten

Uitvoering afvalinzameling 14.000 lagere lasten

Uitbetaling resultaat CAW 2014 12.000 hogere baten

Bouw- en woningtoezicht

Uitvoeringskosten bouw- en woningtoezicht 12.000 lagere lasten

Legesopbrengsten 10.000 hogere baten

Behoud van monumenten

Kosten inventarisatie monumenten en subsidie monumenten particulieren. Verdere uitvoering in 2016, budgetoverheveling naar 2016 10.000 lagere lasten

Overige verschillen

3.000

Totaal verschil

96.000

Mutaties reserves

Storting   Onttrekking

Algemene reserve - Sint Martinuskerk Schellinkhout 200.000

Reserve Afschrijvingslasten - afschrijvingslasten restauratie stofmolen en torens 21.000

Reserve onderhoud gebouwen 4.000 17.000

Mutaties voorzieningen

Storting   Onttrekking

Tarieven afvalstoffenheffing 37.000

Programma 6: Sociaal domein

Portefeuillehouder: D. te Grotenhuis

Dit programma omvat:

- Basisonderwijs/huisvesting
- Lokaal onderwijsbeleid
- Peuterspeelzaalwerk
- Inkomensvoorzieningen
- Minimabeleid
- Participatie
- Individuele verstrekkingen
- Collectieve voorzieningen
- Gezondheidszorg
- Maatschappelijke werk
- Jeugd en jongeren

Hebben we bereikt wat we hebben beoogd?

Maatschappelijk effect	Hoofddoelstelling	Subdoelstelling	Prestaties
Inwoners van Drechterland nemen in hun eigen omgeving volwaardig deel aan de samenleving	Inwoners ervaren zo min mogelijk belemmeringen om deel te kunnen nemen aan onze samenleving	Zoveel mogelijk inwoners nemen op eigen kracht deel aan de samenleving op sociaal en maatschappelijk terrein en kunnen zich er ontplooiën	Implementatie AWBZ begeleiding en Wmo 2015
			Bevorderen van mantelzorgondersteuning waardoor inwoners in staat zijn om langer zelfstandig deel te nemen aan de samenleving
			Doorontwikkeling van het gebiedsteam
		Inwoners kunnen gebruik maken van voorzieningen dicht bij huis waardoor gezondheidsproblemen vroegtijdig worden gesignaleerd en onderkend	Bevorderen van het sociaal-cultureel werk, ouderenadvieswerk en ontmoetingsactiviteiten voor jongeren, ouderen en mensen met een beperking
			Lichte ondersteuning voor mensen die dit nodig hebben wanneer zij niet op eigen kracht kunnen
			Het versterken van de preventieve rol van de GGD bij de jeugdgezondheidszorg
	Alle inwoners kunnen in hun eigen bestaan voorzien, bij voorkeur zonder hulp van de gemeente	Zoveel mogelijk huishoudens voorzien in hun eigen bestaan door inkomsten uit betaald werk	Helpen voorkomen van alcohol- en drugsverslaving, met specifieke aandacht voor ouderen en jongeren
			Stimuleren van sport- en bewegingsactiviteiten
		Huishoudens die door onvermogen niet in hun	Implementatie participatiewet
			Het opleiden tot gekwalificeerd personeel en het begeleiden naar betaald werk
			Garanderen van bestaanszekerheid door het

		eigen bestaan kunnen voorzien, krijgen een inkomen op bijstandsniveau	rechtmatig en tijdig verstrekken van uitkeringen (WWB, IOAW, IOAZ, BBZ)
			Uitoefenen van een goede poortwachtersfunctie
			Nemen van maatregelen bij het niet nakomen van afspraken en weigeren van werk (handhaven)
			Handhaven van minimabeleid tot 120% van de norm
	Jonge inwoners kunnen zich naar hun mogelijkheden ontplooiën	Kinderen, jongeren en hun ouders worden optimaal ondersteund bij het opgroeien en opvoeden	Implementatie jeugdzorg en jeugdwet
			Doorontwikkeling van het Gebiedsteam
			Basisvoorzieningen worden zodanig toegerust dat zij eerste vragen op kunnen vangen en ondersteuning kunnen bieden bij lichte opvoedvragen
		Zoveel mogelijk jongeren verlaten het onderwijs met een diploma dat aansluit bij hun vermogen	Doorontwikkeling passend onderwijs
			Aanpak van schoolverlaters zonder startkwalificatie
			Preventieve uitvoering van leerplicht en waar noodzakelijk handhaving
			Doorontwikkeling van het brede schoolbeleid richting integraal kindcentra
			Uitvoering van een dekkend aanbod voor- en vroeg-schoolse voorzieningen

De prestatie-indicatoren waarmee we bovenstaand beleid willen meten zijn:

Onderwerp	Prestatie-indicator	Realisatie 2014	Streefwaarde 2015	Realisatie 2015
Implementatie AWBZ begeleiding en Wmo 2015	Percentage inwoners dat gebruik maakt van huishoudelijke hulp	Niet van toepassing	10% minder in 2015 t.o.v. 2014	Gelet op cliënten aantal niet, budgettair gezien wel gerealiseerd
Implementatie participatiewet	Percentage inwoners dat uitkerings-gerechtigd is	136 personen	10% minder in 2015 t.o.v. 2014	Nee, 142 personen, lichte stijging (4,41%)
Implementatie Jeugdzorg en jeugdwet	Percentage inwoners dat als cliënt in de zorg is bij de jeugd-GGZ	* zie toelichting	15% minder in 2015 t.o.v. 2014	* zie toelichting
Doorontwikkeling passend onderwijs	Percentage leerlingen dat (voortgezet) speciaal onderwijs volgt buiten de regio West-Friesland	Leerlingen buiten de gemeente 191 Leerlingen binnen de gemeente 1.691	10% minder in 2015 t.o.v. 2014	Leerlingen buiten de gemeente 199 Leerlingen binnen de gemeente 1.525

		* bron: duo 1 oktober telling 2014		* bron: duo 1 oktober telling 2015
--	--	------------------------------------	--	------------------------------------

Toelichting:

* Deze gegevens zijn vanwege een niet volledige gegevensoverdracht vanuit de zorgverleners op dit moment niet samen te stellen.

Binnen dit programma zijn de volgende beleidsnota's leidend:

- ◆ Verordening individuele inkomenstoeslag 2015;
- ◆ Verordening tegenprestatie Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015;
- ◆ Minimabeleid Drechterland 2015;
- ◆ Beleidsregels bijzondere bijstand 2013;
- ◆ Beleidsplan Wmo 2009;
- ◆ Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Drechterland 2012;
- ◆ Besluit maatschappelijke ondersteuning gemeente Drechterland 2014;
- ◆ Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Drechterland 2012;
- ◆ Nota seniorenbeleid 2012-2016;
- ◆ Nota Integraal Jeugdbeleid 2015-2018;
- ◆ Nota Lokaal Gezondheidsbeleid 2013-2016;
- ◆ Nota toezicht en handhaving kinderopvang 2015;
- ◆ Verordening Leerlingenvervoer gemeente Drechterland 2015.

Wat hebben we ervoor gedaan?

Basisonderwijs / huisvesting

Passend Onderwijs

In 2015 heeft intensief overleg plaatsgevonden met de twee samenwerkingsverbanden voor primair en voortgezet onderwijs over de vast te stellen ondersteuningsplannen. Er heeft hierover formeel Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) plaatsgevonden tussen de zeven Westfriese gemeenten en de beide samenwerkingsverbanden. Als resultaat hiervan is er in dit verband met de verdere uitwerking van de ondersteuningsplannen, tussen de betrokken partijen een uitwerkingsagenda afgesproken.

Leerlingenstroom

De gedachte was dat met de invoering van het passend onderwijs het aantal leerlingen dat gebruik maakt van het speciaal onderwijs zou teruglopen. Dit blijkt vooralsnog niet het geval te zijn. In regionaal verband vindt er overleg plaats over het bieden van thuisnabij onderwijs en het versterken van de lokale knooppunten om uitstroom buiten de regio en zo mogelijk buiten de gemeente te beperken.

Onderwijshuisvesting

In dit jaar is de wetwijziging voor de overdracht van het buitenonderhoud van gemeente naar schoolbesturen van het primair onderwijs vastgesteld. Vanaf 1 januari 2015 krijgen de schoolbesturen rechtstreeks in hun materiële bekostiging een bijdrage per bruto vloeroppervlakte voor buitenonderhoud. Het aanvraagtraject voor onderhoudsvoorzieningen vervalt daardoor. De onderhoudsaanvragen die voor 2015 waren ingediend zijn van rechtswege vervallen. Voor de overdracht is er een conditiemeting (o-meting) uitgevoerd. In 2016 zal met de schoolbesturen worden besproken in het op overeenstemming gericht overleg (OOGO) hoe en onder welke voorwaarden de overdracht van het buitenonderhoud zal plaatsvinden. De reserve die door de gemeente is opgebouwd blijft vooralsnog in stand om te investeren in toekomstigbestendige en duurzame onderwijshuisvesting en om achtergebleven (onderhouds)taken in het kader van asbestsanering en constructiefouten uit te voeren indien dit zich voordoet.

Leerlingenvervoer

In 2015 is de nieuwe verordening leerlingenvervoer door de gemeenteraad vastgesteld en zijn er door het college uitvoeringsregels vastgesteld. Uitgangspunt daarbij was door het bevorderen van zelfstandiger reizen de zelfredzaamheid van leerlingen te stimuleren en ouders meer bewust te maken van hun verantwoordelijkheid voor het veilig vervoer van hun kinderen van en naar school.

Regionale Sociale Agenda (RSA) - Van Vervoeren naar Vervoer

De gemeente Enkhuizen heeft als penvoerder namens de gemeente Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland een RSA subsidie van de provincie ontvangen voor een pilot 'Mee op Weg'. De SED gemeenten willen het leerlingenvervoer anders aanpakken door ook hier de kanteling door te voeren. Meer kijken naar de mogelijkheden van het kind, ouders en sociaal netwerk en in gezamenlijkheid een vervoersplan opstellen voor nu en de toekomst, met als doel het bevorderen van de zelfstandigheid van de leerling. Om uitvoering te geven aan deze pilot zijn er in 2015 gesprekken gevoerd met een uitvoerende organisatie. Daarnaast heeft er een kick-off bijeenkomst plaatsgevonden voor alle professionals rondom het kind. De looptijd van deze pilot is tot en met het schooljaar 2016-2017.

Lokaal onderwijs beleid

Integrale Kind Centra (IKC)

Wij stimuleren en faciliteren de ontwikkeling van Integrale Kindcentra (IKC). De notitie 'toekomstbestendige voorzieningen voor kinderen' van kenniscentrum Sardes vormt een eerste aanzet. Dit rapport biedt naast het visiedocument op de Brede School ontwikkeling een kader voor de ontwikkeling van voorzieningen voor kinderen, waaronder integrale kindcentra, in de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland. De ontwikkeling van een Integraal Kind Centrum is in de eerste plaats een keuze van de partners binnen het domein van het jonge kind. De visienotitie is samen met de schoolbesturen uit de gemeenten Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland opgesteld. In 2016 zal met de partners in de Lokaal Educatieve Agenda (LEA) en het Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) worden gesproken over de behoefte om de IKC ontwikkeling (verder) uit te rollen in de gemeente Drechterland. Hierbij is aandacht voor het gemeentelijke kernen beleid en bestaande lokale ontwikkelingen.

Overleg

In 2015 is overleg gevoerd met de directeurs van basisscholen en de schoolbestuurders over actuele zaken zoals toestroom van vluchtelingen, aansluiting met het gebiedsteam, het jeugdbeleid en de gevolgen van passend onderwijs.

Peuterspeelzaalwerk

Peuterspeelzaalwerk

In 2015 zijn belangrijke stappen gezet in de uitvoering van de harmonisatie peuterspeelzaalwerk en kinderopvang. De verwachting was dat de harmonisatie per 1 januari 2015 plaats zou gaan vinden maar dit is uitgesteld naar 1 augustus 2015 om alle partijen, vooral de geselecteerde overname kandidaat van het peuterwerk en de VVE, meer tijd te geven om de benodigde stabiliteit te bereiken en voorbereidingen te treffen.

Nieuw handhavingsbeleid

Vanwege de constant veranderende landelijke regelgeving was ook het lokale handhavingsbeleid aan verandering onderhevig. In 2015 is een nieuw handhavingsbeleid opgesteld en het bijbehorende afwegingsmodel met daarin onder andere een aanvulling voor wat betreft toezicht en handhaving van het peuterspeelzaalwerk.

Inspectie

Op alle inspectierapporten waarvoor een advies handhaven is afgegeven door de GGD is in 2015 ook handhaving ingezet. Vermeld dient te worden dat het hier handhavingstrajecten op locatie niveau betreft. Dit wil dus niet zeggen dat op alle geconstateerde overtredingen is gehandhaafd. Er kunnen gegronde redenen zijn om niet te handhaven op een bepaalde overtreding. De gemeente Drechterland heeft in 2015 de A-status behouden. Dit betekent dat de gemeente goed uitvoering geeft aan de opgelegde taken in het kader van toezicht en handhaving.

Inkomensvoorzieningen

WerkSaam

De inkomensvoorzieningen zijn in 2015 door WerkSaam verstrekt. De instroom blijft onverminderd hoog. Er is weliswaar een stijgende lijn te zien in het aantal plaatsingen, maar door de hoge instroom is er helaas nog geen daling van het aantal uitkeringsgerechtigden waar te nemen. Ook het komende jaar wordt een grote instroom verwacht. Dit wordt mede veroorzaakt door een grote groep vergunningshouders die zich zullen vestigen in Westfriesland.

Het aantal mensen met een WWB, IOW, IOZ of Bbz-uitkering is gestegen met 6 personen ten opzichte van 31 december 2014 van 136 uitkeringsgerechtigden naar 142 uitkeringsgerechtigden. Dat is een

stijging van 4,41%. Binnen WerkSaam heeft de gemeente Drechterland procentueel het laagst aantal uitkeringsgerechtigden die een beroep doen op de Participatiewet.

Door de stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden hebben we meer uitgaven op de BUIG (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten) dan wat het Rijk aan ons verstrekt. Voorheen konden we bij het Ministerie dan een Incidentele Aanvullende Uitkering (IAU) aanvragen. Met ingang van 2015 is de IAU vervangen door de vangnetregeling. Op basis van het tekort BUIG gaan wij bij het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over het jaar 2015 een vangnetregeling aanvragen.

WerkSaam voert een actief debiteurenbeleid. Dat heeft ertoe geleid dat door de afdeling Terugvordering en Verhaal meer ontvangsten zijn binnengekomen dan waarop gerekend werd. De gemeente Drechterland heeft 95 debiteuren waarvoor WerkSaam de openstaande vorderingen probeert te innen.

Met betrekking tot de bonus-malus diende de gemeente Drechterland in 2015 bij WerkSaam een omzet te realiseren van € 288.000. De totale realisatie van de gemeente Drechterland komt neer op € 316.000. Dat betekent dat de gemeente Drechterland heeft gezorgd voor 7,2% meer omzet bij WerkSaam dan was afgesproken. Daar waar het mogelijk is maakt de gemeente Drechterland en de SED organisatie gebruik van de diensten van WerkSaam. Door de hogere omzetrealisatie zal de gemeente Drechterland een bonus van € 13.000 ontvangen van WerkSaam.

Minimabeleid

Bijzondere bijstand

Op 1 januari 2015 is het rijksbeleid met betrekking tot de bijzondere bijstand dusdanig veranderd dat het niet meer mogelijk is om categoriale bijzondere bijstand te verstrekken. Dit betekende voor de uitvoering van de bijzondere bijstand dat inwoners moeten kunnen laten zien waar zij de toegekende bedragen via de bijzondere bijstand aan besteed hebben (bestedingsverplichting). Deze verandering in de Participatiewet heeft er voor gezorgd dat de gemeente Drechterland op grond van de Participatiewet moest afwijken van het vastgestelde bijzondere bijstandsbeleid. In juli 2015 heeft de Raad de nota minimabeleid vastgesteld en de inkomensgrens voor de bijzondere bijstand verhoogd naar 120%. Alleen voor de individuele inkomensvoorslag en de plusregeling is de inkomensgrens op 110% gesteld.

Koopkrachttegemoetkoming

In 2014 werd vanuit het Rijk een budget beschikbaar gesteld van € 50.000 om de eenmalige koopkrachttegemoetkoming uit te betalen. De koopkrachttegemoetkoming was vastgesteld op een bedrag van € 100 voor gehuwden; € 90 voor alleenstaande ouders en € 70 voor alleenstaanden. De regeling was in 2014 in verband met overgang naar WerkSaam zeer beperkt opengesteld, namelijk tot 1 december 2014. Daarnaast was bepaald door de overheid dat de regeling alleen voor 2014 gold. In 2014 is aan 206 huishoudens een koopkrachttegemoetkoming verstrekt. In 2015 bleek dat inwoners met kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen niet pro actief zijn benaderd. Door het college is besloten alsnog aan deze groep ambtshalve de koopkrachttegemoetkoming toe te kennen. In totaal ging het om 66 personen (37 alleenstaanden, 13 alleenstaande ouders en 16 gehuwden/samenwonenden). De totale nabetaling van 2015 ging om € 5.000.

Schuldhulpverlening

Sinds 1 april 2014 wordt schuldhulpverlening door Kredietbank Nederland uitgevoerd. Inmiddels hebben we voor de tweede keer het huidige contract met de Kredietbank verlengd. Aan de toelating tot de schuldhulpverlening bij de Kredietbank Nederland hebben wij een voorwaarde verbonden, namelijk de verplichte deelname aan de workshop administratief ordenen. In de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015 hebben zich 33 inwoners zich gemeld bij de Kredietbank Nederland voor hulp met hun schulden. Dit is ten opzichte van 2014 een daling. In de periode van 1 april 2014 tot en met 31 december 2014 hadden zich namelijk 37 inwoners aangemeld.

Naast deze professionele hulpverlening kunnen onze inwoners vanaf 1 januari 2015 ook gebruik maken van schuldhulpmaatjes. Begeleiding van een getrainde vrijwilliger die samen met de aanvrager kijkt hoe de financiën weer op orde gemaakt kunnen worden.

Participatie

Per 1 januari 2015 is WerkSaam gestart met de uitvoering van de Participatiewet voor wat betreft werk en uitkering.

Re-integratie

In de begroting van WerkSaam is opgenomen dat er 500 plaatsingen in 2015 moeten plaatsvinden. Met een totaal van 502 plaatsingen in 2015 heeft WerkSaam voldaan aan deze doelstelling. Er is een stijgende lijn in de plaatsingen en dit komt vooral doordat WerkSaam steeds beter zicht krijgt op de mogelijkheden van de werkzoekenden.

WerkSaam heeft als doelstelling dat de meeste re-integratieactiviteiten intern worden verricht. Daardoor worden weinig externe partijen ingehuurd voor de re integratie van onze inwoners. De re-integratie vindt plaats door de ontwikkelcoaches en arbeidscoaches van WerkSaam.

In het vierde kwartaal is WerkSaam gestart om de groepen bijstandsgerechtigden in trede 1 en 2, de zogenaamde zorgcliënten goed in beeld te brengen en waar mogelijk te activeren.

Inburgering

Opvang vluchtelingen

Na slechts vijf dagen van voorbereiding zijn er in de periode van 11 november t/m 20 november 2015 ca. 140 vluchtelingen opgevangen in Sporthal De Sluis in Hoogkarspel. Crisisopvang voor een korte periode is een wettelijke taak van de gemeente. De periode van crisisopvang is goed verlopen. Er is geen sprake geweest van onrust in de samenleving of eventuele excessen. Voor en gedurende de opvang is veel met de directe omgeving gecommuniceerd. Aan de omwonenden is een informatieve bewonersbrief gestuurd met een uitnodiging voor een informatieavond. Deze informatieavond was druk bezocht en positief verlopen. Vervolgens is er via internet en social media actief veel informatie verstrekt tijdens de opvangperiode. Er is op locatie gewerkt met een bezetting van locatiemanagers (in een rooster van 07.00-22.00 uur) vanuit de gemeente. Zij waren centraal aanspreekpunt en verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken. Er is op locatie intensief samengewerkt met het Rode Kruis, huisartsenpost, tolken, beveiliging, politie, de sporthalbeheerder, kerken, medewerkers van Odeon en de ijsvereniging. Veel inwoners van de gemeente hebben zich als vrijwilliger gemeld en zijn ook als dusdanig ingezet, een hele mooi vorm van burgerparticipatie die de betrokkenheid van de inwoners van Drechterland toont. Gedurende de negen dagen opvang is er dagelijks een activiteitenprogramma opgesteld waarbij rekening gehouden is met speciale binnen- en buitenactiviteiten voor kinderen en volwassenen. Dagelijks werd een groep vluchtelingen meegenomen voor een bezoek aan de kerk, waar vervolgens ook activiteiten plaatsvonden. Er zijn taallessen gegeven en er is een ontmoeting geweest met kinderen van de basisschool. Er is gesport, muziek gemaakt en gedanst. De sporthal werd dagelijks voorzien van warm eten door een externe cateraar. Er is met behulp van het Leger des Heils kleding en koffers uitgedeeld aan de groep vluchtelingen. In de evaluatie bleek dat, naast wat kleine aandachtspunten, een ieder tevreden was over de opvangperiode en de onderlinge samenwerking. In december is er een avond georganiseerd waarin met name de vrijwilligers zijn bedankt. Deze avond was goed bezocht en iedereen kijkt goed terug op de periode van opvang. Opmerkelijk is dat nagenoeg alle direct betrokkenen (medewerkers SED, vrijwilligers en sporthalbeheerder) een eventuele volgende keer bereid zijn opvang voor vluchtelingen te organiseren.

Individuele verstrekkingen

Nieuwe taken Wmo (AWBZ)

Het jaar 2015 was het jaar van de overgang van de AWBZ naar de Wmo 2015. Op 1 januari 2015 kwamen de taken individuele begeleiding, groepsbegeleiding (dagbesteding) en kortdurend verblijf over naar de gemeente. Het jaar 2015 is vooral gericht geweest op zorgcontinuïteit, het voorkomen dat cliënten tussen de wal en het schip raken en dit alles realiseren binnen de gekorte budgetten die vanuit het Rijk beschikbaar zijn gesteld. Wij kunnen stellen dat dit succesvol is gebeurd. Er zijn nieuwe indicaties afgegeven onder de Wmo, er zijn indicaties doorgelopen op basis van het overgangsrecht. De cliënten hebben veelal dezelfde zorgaanbieders gehouden en er zijn geen signalen bekend dat inwoners van Drechterland geen zorg hebben ontvangen terwijl dit wel moest. Alle zorg die is verstrekt past binnen de vastgestelde budgetten.

Wmo 2015

Naast de nieuwe taken per 1 januari 2015 zijn ook de 'oude' taken opgenomen in de Wmo 2015. Kernbegrip in de nieuwe Wmo 2015 is maatwerkvoorziening. Geen individu is gelijk. Aan de hand van zorgvuldig onderzoek en in gesprek met de inwoner wordt beoordeeld wat die persoon nodig heeft. Het ingezette beleid in Drechterland was al langer gericht om op deze manier te werken (de Kanteling). Ook in 2015 is op deze manier gewerkt. De ingezette Rijksbezuiniging op het oude Wmo budget is mede door het werken via de Kanteling gerealiseerd.

Hulp bij het huishouden

De voorziening Hulp bij het huishouden hebben we in 2015 in stand kunnen houden. Bij nieuwe aanvragen en herbeoordelingen wordt gehandeld vanuit de gedachte van de Wmo 2015: een maatwerkvoorziening. Dit betekent ook in voorkomende gevallen dat inwoners die het zelf kunnen oplossen geen voorziening voor hulp bij het huishouden krijgen. De raamovereenkomsten voor hulp bij het huishouden zijn voor het jaar 2016 voortgezet met aanpassing van de uurtarieven.

Per 1 juli 2015 is de huishoudelijke hulp toelage ingezet. Dit is een extra door het Rijk beschikbaar gesteld budget dat gericht is op het behouden van de werkgelegenheid in de thuiszorg. Dit product is gericht op het ondersteunen van mantelzorgers, waarbij de mantelzorger 3 uur hulp bij het huishouden per maand kan inkopen tegen een tarief van € 5 per uur. Er wordt nog niet veel gebruik van gemaakt, hoewel het wel bekend is gemaakt via bijvoorbeeld het Platform Mantelzorgnetwerk. Een van de signalen van het niet gebruik is dat de inwoner de € 5 teveel vindt. Eind 2015 zijn de voorwaarden van de HHT zoals die eerst waren gesteld losgelaten door het Rijk, waardoor de HHT gelden nu ook ingezet kunnen worden voor de reguliere hulp bij het huishouden met verhoging van het uurtarief.

Onzekerheid over juistheid en volledigheid eigen bijdragen van het Centraal administratiekantoor (CAK)

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de WMO een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. Het CAK verstrekt aan de gemeenten een totaaloverzicht waarbij maandelijks afstorting plaatsvindt van de geïncasseerde bijdragen. Gemeenten kunnen op deze overzichten van het CAK wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen WMO-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent dat door de gemeenten geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht.

Aanbesteding

De inkoop 2015 van de nieuwe producten vanuit de AWBZ is verlengd voor het jaar 2016. In 2015 is een aanbesteding afgerond voor een nieuw product, praktische individuele ondersteuning. Dit is een combinatie van hulp bij het huishouden categorie 2 en individuele begeleiding. Met dit nieuwe product kan een vernieuwende slag uitgevoerd worden binnen de Wmo 2015. Cliënten die zowel HH categorie 2 krijgen als individuele begeleiding (2 verschillende personen) kunnen door dit nieuwe product een combinatie maken waarbij zij ook slechts 1 hulpverlener over de vloer krijgen (zoals genoemd onder het kopje dagbesteding doorontwikkelingen begroting 2015).

De aanbesteding voor nieuwe medische advisering is afgerond. De uitgaven hiervoor passen binnen de begroting. Medische adviezen worden vooral aangevraagd voor gehandicaptenparkeerkaarten en het bepalen van de zorgbehoefte bij de nieuwe doelgroep.

Financiële tegemoetkoming

Met het vervallen van de regeling WTCG (wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten) en de CER (compensatie eigen risico) is een budget overgeheveld naar de gemeente. Dit budget is niet kostendekkend om de regeling 1 op 1 over te nemen. Er is daarom gekozen voor een regeling financiële tegemoetkoming vanaf 1 januari 2015 om mensen met een laag inkomen en hoge zorgkosten gedeeltelijk tegemoet te komen door op aanvraag een bijdrage te verstrekken per jaar van € 250. De groep rechthebbenden is aangeschreven.

Collectieve voorzieningen

Mantelzorg

We bevorderen als gemeente mantelzorgondersteuning waardoor inwoners in staat zijn om langer zelfstandig deel te nemen aan de samenleving. Consulents van de gemeente bieden ondersteuning aan zorgvragers én hun mantelzorgers met name tijdens het keukentafelgesprek. Daarnaast zoeken consulenten vaker contact met andere professionals op dit gebied om een integrale aanpak te kunnen

realiseren, zoals bedoeld in de Wmo 2015. Dit proces zal voortdurend worden gemonitord en geoptimaliseerd.

Begin februari 2015 heeft IenO Research in opdracht van de Westfriesse gemeenten een onderzoek gedaan naar mantelzorgers. Het onderzoek 'Mantelzorgers in West-Friesland' had als doel om deze gemeenten inzicht te bieden in de situatie en ondersteuningswensen van mantelzorgers. Daarnaast was het doel om na te gaan in hoeverre de nieuwe aanpak van mantelzorgondersteuning - waarmee de Westfriesse gemeenten per 1 januari 2014 zijn gestart - verloopt en (nog) verbeterd kan worden. Verbeterpunten zijn:

1. Beschikbaarheid, bereikbaarheid en gebruik vergroten van het ondersteuningsaanbod (regionaal en lokaal) voor en door mantelzorgers.
2. Versterken van de focus bij zorgprofessionals en -vrijwilligers om mantelzorgers aandacht te geven (erkenning, luisteren, respect) en hen vanuit gesignaleerde behoeften gericht te verwijzen of bemiddelen naar preventief aanbod.
3. Werk en mantelzorg qua thema breed agenderen. Het Kennisplatform mantelzorg, waar de gemeente Drechterland in deelneemt, heeft een plan van aanpak op deze verbeteringen geschreven en deze ook deels uitgevoerd. Zo zal er in januari 2016 een congres Werk en Mantelzorg zijn in West-Friesland.

Sinds 1 januari 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor het geven van een blijk van waardering aan mantelzorgers. Hiervoor is door het Rijk structureel budget beschikbaar gesteld. Gemeenten mogen zelf invulling geven aan de manier waarop zij hun mantelzorgers willen waarderen. Het college van B en W heeft besloten om jaarlijks een mantelzorgdag te organiseren, een jaarlijkse blijk van waardering te bieden en respijtoorzieningen in kaart te brengen en verder te ontwikkelen. De mantelzorgmiddag heeft plaatsgevonden op 20 november 2015. 56 mantelzorgers kregen op deze middag informatie en advies. Daarnaast werd een theaterstuk opgevoerd speciaal geschreven voor de mantelzorgers. De aanwezigen kregen ook de tijd om met elkaar van gedachten te wisselen. Alle bij de gemeente Drechterland bekende mantelzorgers hebben een VVV cadeaubon ter waarde van 25 euro ontvangen. Het in kaart brengen en ontwikkelen van de respijtoorzieningen zal in 2016 van start gaan.

Zorgcampagne Dat is heel normaal in onze gemeenten

Op 1 oktober 2015 is de campagne *Dat is heel Normaal* van start gegaan samen met de regio's Alkmaar en Gooi en Vechtstreek. De provincie Noord-Holland subsidieert de campagne. Uitgangspunten bij de communicatie over de transformatie zijn eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht. Maar ook het besef dat het niet (meer) vanzelfsprekend is dat de gemeente alles regelt.

De afgelopen maanden is via diverse acties en media aandacht geschonken aan die verandering, zowel op wettelijk gebied als in het voor het voetlicht krijgen van de eigen kracht. In zes Westfriesse gemeenten zijn diverse middelen en acties ingezet, waaronder:

- Onderzoek Motivaction 2015;
- Persberichten;
- Informatiepagina's over de transitie;
- De transitiebus (niet alle gemeenten);
- De Pluimactie voor zorgvrijwilligers;
- De zomerklusactie voor basisschoolkinderen met gele rugzak;
- Website www.datisheelnormaalwf.nl;
- Facebookberichten en Twitterberichten.

In 2015 is onderzoek gehouden onder inwoners uit de gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec van 18 t/m 70 jaar. Het onderzoek richtte zich op de kennis van en houding over de veranderingen in de zorg en het effect van de zorgcampagne Dat is heel normaal. Uit het onderzoek bleek onder meer dat de vraagverlegenheid in de regio groot is, slechts 35% durft hulp te vragen. En 1 op de 5 inwoners heeft de campagneuitingen gezien. Van de mensen die de campagne gezien hebben is de boodschap voor 68% duidelijk, 52% krijgt er een positiever gevoel over, 49% wordt aan het denken gezet en 44% vindt de campagne aansprekend. 35% van de inwoners geeft aan dat ze iets met de campagne gedaan hebben, 21% heeft over de boodschap nagedacht, 6% heeft erover gesproken met anderen en 5% heeft informatie opgezocht.

Op basis van deze bevindingen zien wij het van groot belang om de campagne voort te zetten met de bovengenoemde aanknopingspunten. De provincie heeft inmiddels ingestemd met het verzoek tot voortzetting van de campagnes in regio Alkmaar en Westfriesland tot 1 oktober 2016. We gaan dan

met de volgende zaken aan de slag:

- Bredere doelgroep bereiken door aansluiting met communicatie van de zorgaanbieders;
- Acties om inwoners te betrekken en ontmoetingen te faciliteren;
- Inspirerende verhalen vertellen en voorbeelden geven;
- Vraagverlegenheid in beeld brengen en deze verkleinen;
- Input ophalen uit het veld en middelen inzetten voor gebiedsteams.

Gezondheidszorg

GGD Hollands Noorden

De gemeente heeft door het inzetten van de GGD HN, haar taken uit de Wet publieke gezondheid (Wpg) uitgevoerd, te weten:

- Algemene bevorderingstaken, zoals de afstemming van de publieke gezondheidszorg met de curatieve gezondheidszorg, epidemiologie, gezondheidsbevordering en medische milieukunde;
- Jeugdgezondheidszorg tot 19 jaar;
- Ouderengezondheidszorg vanaf 65 jaar;
- Infectieziektebestrijding.

Er wordt een preventieve aanpak gehanteerd in het uitvoeren van de Wpg. Door een preventieve aanpak wordt de kans op grote gezondheidsproblemen bij inwoners verkleind en kunnen inwoners langer zelfstandig leven. Voor een preventieve aanpak is het nodig om vroegtijdig gezondheidsproblemen te signaleren. De GGD HN analyseert de gezondheid van de bevolking. Wanneer er een trend wordt ontdekt kan de GGD HN hierop inspelen met oplossingen op maat. Daarnaast is het belangrijk om andere partijen te betrekken die hetzelfde doel nastreven. De GGD HN is daarom een actieve partner in tal van ontwikkelingen zoals Holland Health, Lekker leven doe je samen, het preventieplatform en het programma versterking publieke gezondheid. De GGD investeerde om een toekomstgerichte dienstverlening te kunnen invullen. Belangrijke kenmerken daarbij zijn inspelen op de grotere rol van de gemeente, verdere vernieuwing in de informatievoorziening en goede aansluiting bij de ontwikkelingen in het sociale domein.

Maatschappelijk werk

Ouderenbeleid

In het kader van eenzaamheidspreventie voert de gemeente Drechterland een actief beleid waarbij de nadruk ligt op senioren. In 2015 is er aan alle 75-plussers uit Drechterland een seniorenwijzer uitgedeeld. Het uitbrengen van deze seniorenwijzer helpt deze ouderen te wijzen op de vele activiteiten die speciaal voor senioren georganiseerd worden. Een voorbeeld is Open Tafel, waar senioren gezellig met leeftijdsgenoten kunnen dineren. Ook zijn er veel diensten waar meer bekendheid aan wordt gegeven zoals het maatjesproject van De Wering en de hulpverlening van het maatschappelijk werk. Daarnaast worden jaarlijks preventieve huisbezoeken vanuit Wonen Plus uitgevoerd onder de 75-plussers.

Jeugd en Jongeren

Jeugdhulp Drechterland

Naast de reeds bestaande verantwoordelijkheden op het gebied van werk en inkomen en van maatschappelijke ondersteuning in brede zin is de gemeente sinds 1 januari 2015 ook verantwoordelijk voor de zorg en ondersteuning aan jeugdige inwoners. Dit geeft mogelijkheden om de ondersteuning integraal aan te bieden. De toegang tot hulpverlening is duidelijk en ook wat team Inzet te bieden heeft. Team Inzet zet zich in bij meervoudige problematiek, waar de basisvoorzieningen of de reguliere hulpverlening niet voldoende aansluit om inwoners goed te kunnen begeleiden bij hun hulpvraag. Enkelvoudige hulpvragen worden opgelost in het voorveld, zoals het algemeen maatschappelijk werk, wijkverpleegkundige, jeugdgezondheidszorg of de consulenten. Zij kunnen inwoners bij ontoreikende hulp aanmelden bij team Inzet. Daarnaast zijn er goede contacten gelegd met zorgaanbieders. De individuele behoefte van de hulpvrager staat centraal, niet het recht op een regeling of voorziening. Dit betekent maatwerk voor iedere vraag. Hier zijn de zorgaanbieders zich ook in toenemende mate van bewust. Er is dus een inhoudelijke verandering in de zorg gaande, waarbij vooral gekeken wordt naar de eigen kracht en zelfredzaamheid van de inwoners.

De kerntaken van het team zijn gericht op informatie, advies en vraagverheldering, uitvoering ambulante trajecten en toetsing specialistische zorg. Na een jaar operationeel kunnen we stellen dat de koers die we hebben ingezet in de praktijk ook blijkt te werken. In het afgelopen jaar heeft team Inzet de belangrijkste bevindingen en aandachtspunten benoemd in kwartaalrapportages. Ook zijn er speerpunten voor het jaar 2016 benoemd.

Uitvoeringsplan Jeugd

Halverwege 2015 is het uitvoeringsplan nota integraal jeugdbeleid gemeente Drechterland 2015-2018 opgesteld. In dit uitvoeringsplan wordt inzicht gegeven over de doelgroepen 0 tot 18 jaar en de groep 18 tot 23 jaar. In 2015 zijn er verschillende voorlichtings- en informatiebijeenkomsten georganiseerd voor ouders en jeugdigen op het gebied van opvoed- en opgroeiondersteuning.

Opvoed- en opgroeiondersteuning

Preventieve opvoed- en opgroeiondersteuning gaat over taken als het geven van informatie en advies aan ouders/verzorgers, het signaleren van problematisch gedrag, het naar de juiste hulp leiden, het geven van licht pedagogische hulp en coördinatie van zorg op lokaal niveau

Deze vormen van opvoedondersteuning zijn in de Jeugdwet ondergebracht bij preventie. Hier wordt op verschillende manieren vorm aan gegeven. Binnen de Brede school worden er activiteiten georganiseerd op het gebied van motorische, pedagogische en sociaal-emotionele ontwikkelingen. Daarnaast zijn er afgelopen jaar maandelijks themabijeenkomsten georganiseerd op de basisscholen, de z.g. aanschuifafels, met onderwerpen als pesten, seksualiteit, social media etc. Er is een puber-ouder-cursus georganiseerd en 'met plezier naar school'; een activiteit voor leerlingen uit groep 8 die kennismaken met het voortgezet onderwijs.

Wat heeft het gekost?

PROGRAMMA 6 Sociaal domein

Product	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2015
<i>Lasten</i>			
Basisonderwijs en huisvesting	593.000	591.000	574.000
Lokaal onderwijsbeleid	453.000	453.000	461.000
Peuterspeelzaalwerk	205.000	217.000	186.000
Inkomensvoorzieningen	2.203.000	2.387.000	2.034.000
Minimabeleid	272.000	310.000	400.000
Re-integratie (of participatie)	1.752.000	1.545.000	1.540.000
Participatie	0	0	4.000
Inburgering	0	124.000	200.000
Individuele verstrekkingen	3.842.000	7.412.000	6.246.000
Collectieve voorzieningen	121.000	147.000	194.000
Gezondheidszorg	726.000	727.000	736.000
Maatschappelijk werk	314.000	274.000	294.000
Jeugd en jongeren	3.604.000	186.000	240.000
Totaal lasten	14.085.000	14.373.000	13.109.000
<i>Baten</i>			
Basisonderwijs en huisvesting	35.000	35.000	32.000
Lokaal onderwijsbeleid	0	0	6.000
Peuterspeelzaalwerk	16.000	9.000	1.000
Inkomensvoorzieningen	1.719.000	1.952.000	2.083.000
Minimabeleid	65.000	65.000	62.000
Re-integratie (of participatie)	0	0	33.000
Participatie	0	0	0
Inburgering	0	15.000	131.000
Individuele verstrekkingen	237.000	237.000	287.000
Collectieve voorzieningen	0	0	0
Gezondheidszorg	0	0	0
Maatschappelijk werk	0	31.000	38.000
Jeugd en jongeren	0	0	0
Totaal baten	2.072.000	2.344.000	2.673.000
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-12.013.000	-12.029.000	-10.436.000
	(nadelig)	(nadelig)	(nadelig)

Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	3.000	3.000	3.000
Onttrekking reserves	171.000	182.000	188.000
Totaal mutaties reserves	-168.000	-179.000	-185.000
<hr/>			
Gerealiseerd resultaat	-11.845.000	-11.850.000	-10.251.000
	(nadelig)	(nadelig)	(nadelig)

Toelichting afwijking begroting na wijziging en jaarrekening 2015 (saldo van baten en lasten)

Algemeen

Het jaar 2015 was het eerste jaar waarin de middelen die samenhangen met de drie decentralisaties naar de gemeente toekwamen. Op basis van de hoogte van de hiervoor ontvangen integratie-uitkering is in de begroting 2015 getracht een inschatting te maken van de verdeling van de lasten over de diverse producten. Als gevolg hiervan zijn er op de verschillende producten verschillen tussen ramingen en realisaties ontstaan die zich niet altijd makkelijk laten verklaren. Daar waar dat wel mogelijk is, is de verklaring in onderstaande tabel opgenomen.

Opsomming van de voornaamste verschillen (> €10.000)

Algemeen

Toerekening personeelslasten en interne doorberekeningen 62.000 lagere lasten

Basisonderwijs en -huisvesting

De kosten voor buitenonderhoud voor de scholen zijn niet op dit programma verantwoord 5.000 lagere lasten

Lokaal onderwijsbeleid

De kosten voor het leerlingenvervoer zijn hoger uitgevallen -36.000 hogere lasten

In 2015 is er alleen nog sprake van subsidiëring van 20.000 lagere lasten

Onderwijsbegeleidingsdienst De Streek.

Er heeft een afrekening plaatsgevonden met De Blauwe Schuit, waardoor wij 5.000 lagere lasten

een incidenteel voordeel hebben.

Peuterspeelzaalwerk

De inspectiekosten door de GGD zijn lager uitgevallen dan werd verwacht 13.000 lagere lasten

De kosten voor groot onderhoud zijn meegevallen. 5.000 lagere lasten

Inkomensvoorzieningen

De ramingen voor de uitvoering van de IOAW, IOAZ en de BBZ zijn abusievelijk nog in de begroting opgenomen. De lasten hiervan zijn in de jaarrekening van WerkSaam verantwoord 217.000 lagere lasten

De bijdrage aan WerkSaam in de beheerskosten en de compensatie voor excessieve nadelen vallen voordeliger uit dan vooraf geraamd 179.000 lagere lasten

In 2015 zijn de daadwerkelijke uitgaven voor de BUIG hoger dan de ontvangen rijksvergoeding voor de BUIG -44.000 hogere lasten

De baten die voor de uitvoering van de BBZ geraamd zijn, zijn abusievelijk nog in de begroting opgenomen. De baten zijn verantwoord in de jaarrekening van WerkSaam -162.000 lagere baten

De baten voor de uitvoering van de VWWB zijn hoger als gevolg van het opboeken van de toename van de debiteuren SOZA 110.000 hogere baten

De verplichting aan het Rijk inzake terugbetalingen in het kader van de BBZ is komen te vervallen 187.000 hogere baten

Minimabeleid

Hogere uitgaven schuldhulpverlening Hogere uitgaven schuldhulpverlening door hogere omvang aanvragen -9.000 hogere lasten

Hogere uitgaven bijzondere bijstand als gevolg verstrekkingen leenbijstand aan vergunninghouders en meer aanvragen -72.000 hogere lasten

Hogere uitgaven als gevolg van meer kwijtscheldingen -9.000 hogere lasten

Participatie

Hogere lasten dan geraamd i.v.m. doorstorten aan WerkSaam van bonus WSW 2013 (dit bedrag is ook van het Rijk ontvangen)	-35.000	hogere lasten
Hogere baten inzake bonus WSW 2013	35.000	hogere baten
Nog te ontvangen middelen reïntegratie WerkSaam	40.000	lagere lasten

Inburgering

Lagere uitgaven oude inburgering dan geraamd doordat er minder beroep op de vergoeding van de kosten is gedaan	30.000	lagere lasten
De uitgaven in verband met de, op het verzoek van het Rijk, geregelde opvang van vluchtelingen (noodopvang) zijn niet geraamd	-109.000	hogere lasten
De rijksbijdrage in de kosten van de noodopvang zijn ook niet geraamd	116.000	hogere baten

Individuele verstrekkingen

Lagere uitvoeringskosten door lagere omvang aanvragen (o.a. lagere advieskosten)	13.000	lagere lasten
Lagere uitgaven diverse individuele voorzieningen (WVG) door lagere omvang aanvragen	148.000	lagere lasten
Lagere uitgaven huishoudelijk hulp (inclusief toelage) door lagere omvang aanvragen	61.000	lagere lasten
Lagere uitgaven WMO -AWBZ begeleiding dan geraamd door lagere omvang aanvragen	379.000	lagere lasten
Lagere uitgaven dan geraamd voor collectief vervoer door lagere omvang aanvragen	93.000	lagere lasten
Lagere uitgaven voor gebiedsteam dit komt doordat bij de opstart van het gebiedsteam begin 2015 nog niet al het personeel gedetacheerd kon worden bij het gebiedsteam	105.000	lagere lasten
Lagere uitgaven Jeugdhulp dan geraamd door lagere omvang aanvragen	290.000	lagere lasten
Hogere ontvangsten eigen bijdrage als gevolg van meer geïnde bijdrage door het CAK	50.000	hogere baten

Collectieve voorzieningen

Lagere transitiekosten dan geraamd	16.000	lagere lasten
------------------------------------	--------	---------------

Maatschappelijk werk

Een afrekening met betrekking tot kennisplatform mantelzorg over 2013 zorgt voor een incidenteel nadeel	-9.000	hogere lasten
In verband met extra inzet in het gebiedsteam zijn de lasten hoger geworden	-25.000	hogere lasten

Jeugd en jongeren

Onderhoud aan de Wip-In was niet begroot	-11.000	hogere lasten
Begrote kosten uitvoeringsnota jeugd en jongeren zijn niet gemaakt	11.000	lagere lasten
De uitgaven CJG zijn abusievelijk niet opgenomen bij het ramen van de uitgaven in het Sociaal Domein	-47.000	hogere lasten

Overige verschillen

-29.000

Totaal verschil**1.593.000****Mutaties reserves**

	Storting	Onttrekking
Reserve groot onderhoud gebouwen	3.000	18.000
Reserve Afschrijvingslasten - afschrijvingslasten nieuwbouw de Kieft		171.000

Programma 7: Sport, cultuur en welzijn

Portefeuillehouders: D. te Grotenhuis en V. Reus

Dit programma omvat: Sociaal-cultureel welzijn
Sport
Natuur en (openlucht)recreatie

Hebben we bereikt wat we hebben beoogd?

Maatschappelijk effect	Hoofddoelstelling	Subdoelstelling	Prestaties 2015
Bevorderen/verbeteren van het algemeen welzijn door inwoners te laten participeren/beleven van sport, cultuur en recreatieve activiteiten	Het bevorderen van sport- en cultuurdeelname (zowel actief als passief) van inwoners. In het bijzonder staan de doelgroepen jeugd, ouderen en gehandicapten centraal	Het behouden en verbreden van het aanbod en de kwaliteit van sport- en culturele activiteiten	Vergroten van sportdeelname door jeugd en ouderen
			Verkleinen van sportuitval bij de jeugd van 12 tot 18 jaar
			Bevorderen cultuuronderwijs op basisscholen
			Kwaliteitsimpuls bewegingsonderwijs op alle basisscholen
	Het instandhouden van een breed en gevarieerd aanbod van voorzieningen voor sociaal-cultureel welzijn en recreatie	Het behouden en verbeteren van sportaccommodaties	Beschikbaar stellen van investeringssubsidies tbv sportaccommodaties
			Regulier onderhoud gemeentelijke sportaccommodaties conform NOC/NSF-richtlijnen
	Het instandhouden van een breed en gevarieerd aanbod van voorzieningen voor sociaal-cultureel welzijn en recreatie	Bevorderen en inzichtelijk maken van kunst en cultureel erfgoed	Uitvoering geven aan het actieprogramma 2014-2015
		Voldoende aanbod van veilige openbare sport-, speel- en recreatieve gelegenheden	Uitvoeren van het Speelruimtebeleidsplan Exploiteren en subsidiëren van beide zwembaden

De prestatie-indicatoren waarmee we bovenstaand beleid willen meten zijn:

Onderwerp	Prestatie-indicator	Realisatie 2014	Streefwaarde 2015	Realisatie 2015
Vergroten van sportdeelname door jeugd en ouderen	Percentage Drechterlandse jeugd van 5 tot 18 jaar dat lid is van een Drechterlandse sportvereniging	75%	75%	74%
	Fitness aanbod voor senioren in de leeftijd van 65+	149	Minimaal 140 deelnemers	149

Drechterlandse binnen- en buitensportaccommodaties	Algemene waardering van de Drechterlandse sportverenigingen over de binnen- en buitensportaccommodaties	7,5	Gemiddeld cijfer: 8	7,5
Verkleinen van sportuitval bij de jeugd van 12 tot 18 jaar	Uitvoering geven aan het project Jeugdsportpas voor de groepen 5 t/m 8 van het basisonderwijs	312	Minimaal 150 deelnemers per jaar	275
Kwaliteitsimpuls bewegingsonderwijs op alle basisscholen	Inzet van combinatiefuncties als vakleerkrachten bewegingsonderwijs	Op 100 % van de basisscholen wordt minimaal 1 gymles voor de groepen 3 t/m 8 verzorgd door een vakleerkracht bewegingsonderwijs	Op alle basisscholen wordt minimaal 1 gymles voor de groepen 3 t/m 8 verzorgd door een vakleerkracht bewegingsonderwijs	Op alle basisscholen wordt minimaal 1 gymles voor de groepen 3 t/m 8 verzorgd door een vakleerkracht bewegingsonderwijs
Cultuuractiviteiten	Activiteiten gericht op cultuureducatie op alle basisscholen in Drechterland	100%	100% (alle basisscholen doen mee)	Op 100% van de basisscholen zijn activiteiten op het gebied van cultuureducatie uitgevoerd

Binnen dit programma zijn de volgende beleidsnota's leidend:

- ◆ Welzijnsvisie Drechterland in breed perspectief (2007);
- ◆ Kunst- en Cultuurnota 'Drechterland Inzicht' (2009 – 2012) en de evaluatie 2013;
- ◆ Nota lokaal sportbeleid (2013 - 2016);
- ◆ Nota Speelruimtebeleid (2014 - 2023).

Wat hebben we ervoor gedaan?

Sociaal-Cultureel Welzijn

Cultuureducatie

In 2015 was er geen actieprogramma. Wel zijn de activiteiten op het gebied van cultuureducatie op alle scholen in de gemeente uitgevoerd. Het project op het gebied van Monumentendag moet nog worden opgepakt.

Ontwikkeling cultureel werk

Na de zomer is gestart met het regionaal overleg om op termijn te komen tot een regionaal Westfries cultureel netwerk. Belangrijke partijen hierbij zijn de bibliotheek, muziekonderwijs, de Blauwe Schuit en de basisscholen. Onder leiding van een externe projectleider is een regionale ambtelijke werkgroep aan de slag gegaan. Medio 2016 moet een notitie worden opgeleverd, die ook als basis dient voor een raadsvoorstel. Voorgenoemde wordt aangestuurd door de betreffende portefeuillehouder.

Dorpshuis De Dregt Schellinkhout

De restauratie van de Martinuskerk in Schellinkhout is afgerond. De eigenaar van de kerk, Stichting Boei, heeft een verzoek tot herbestemming van de kerk gedaan. In 2016 wordt een definitief besluit genomen of verplaatsing van het dorpshuis naar de Martinuskerk haalbaar is. Om de dorpshuisfunctie op de huidige locatie de eerste periode nog voort te kunnen zetten, is er vanuit een reeds beschikbaar budget een investering gedaan in de inrichting van het gebouw. Een aantal inwoners van Schellinkhout zijn opgestaan om, na het vertrek van de beheerder, het dorpshuis voorlopig draaiend te houden.

Vitale dorpen

Het project Vitale Dorpen, met een pilot voor Westwoud en Oosterblokker is op 25 september 2015 goed begonnen. De dorpssteams van Westwoud en Oosterblokker werken enthousiast samen met een kernteam en de woningcorporatie mee aan het opstellen van twee dorpsplannen. Deze zijn begin 2016 aan de gemeenteraad en het college gepresenteerd. Het project wordt begeleid door het bureau Atrivé. Na de startbijeenkomst en het globaal (en cijfermatig) onderzoeken van de thema's die in het dorp leven, werden in beide dorpen een dorpscafé georganiseerd met stamtafels. Op die drukbezochte avonden van 14 oktober in Westwoud en 10 november in Oosterblokker, is input geleverd waarmee de dorpssteams aan de slag konden. Zij hebben uit alle input de meest belangrijke thema's opgesteld die een vervolg moesten krijgen. De stamtafels kwamen vaak nog een keer bij elkaar om de input te structureren of te bediscussiëren.

Die thema's of hulpvragen over de vitaliteit van het dorp vormden de basis voor de vraag die aan de inwoners, de gemeente en andere partnerorganisaties werd gesteld tijdens de dorpsalliantie-avond: wie kan wat voor ons betekenen?

Om welke onderwerpen gaat het in Westwoud?

- Is er behoefte aan een digitaal platform voor het dorpsnieuws, evenementen en activiteiten van alle verenigingen in Westwoud?
- Welke verenigingen doen mee in het onderzoek of het oprichten van een omnisportvereniging haalbaar is?
- Wie willen er in 2018 in de eerste 10 betaalbare (starters)woningen gaan wonen en waar en hoe gaan wij die realiseren?
- Hoe kunnen we de verbinding tussen de Binnenwijzend en Drechterlandse weg veiliger maken voor fietsers en wandelaars?
- Hoe kunnen wij nieuwe inwoners gastvrij verwelkomen in ons dorp en wegwijs maken?
- Welke organisaties willen in gesprek over een multifunctionele accommodatie (mfa) in het dorp?

Om welke onderwerpen gaat het in Oosterblokker?

- Wie helpt mee de top 5 verkeersonveilige situaties aan te pakken?
- Hoe maken we van het Drachterveld een aantrekkelijk recreatiegebied?
- Wie heeft er concrete wensen voor het breder gebruik (bijv splitsen) van een stolp of woning?
- Is er behoefte aan een buurtborrel en wie wil dit organiseren?
- Wie vult het programma op donderdag en vrijdag in het cultureel centrum Pancatius?
- Welke 5 jonge mensen in Oosterblokker hebben interesse in een starterswoning?
- Welke verenigingen willen in gesprek over een multifunctionele accommodatie met Westwoud?

De opbrengst tot nu toe

Er werden zes allianties in Westwoud gesloten en vijf in Oosterblokker. Een jury van drie inwoners per dorp heeft de akkoorden beoordeeld. Zij waren ook aanwezig tijdens de bewonersavond in hun dorp. Hierna zullen de dorpsbewoners, eventueel met ambtelijke ondersteuning, de plannen verder uitwerken.

Sport

Sportbevordering

Op het gebied van sportbevorderingen zijn er meerdere activiteiten ingezet:

- Door het uitvoeren van beweegmanagement is op 100% van de basisscholen minimaal 1 gymles voor de groepen 3 t/m 8 verzorgd door een vakleerkracht bewegingsonderwijs. Leerlingen beschikken hierdoor over de juiste motorische vaardigheden om, ook op latere leeftijd, zelfstandig of bij een organisatie te kunnen sporten/bewegen;
- Door de JeugdSportPas komen leerlingen (groep 5, 6, 7 en 8) in aanraking met diverse sportaanbieders. Leerlingen krijgen een beter beeld wat diverse sporten inhouden en hebben de mogelijkheid om een sport te kiezen die past bij hun behoefte;
- Ondersteuning aan het organiseren van schoolsporttoernooien;
- Voor organiseren van Fitness voor senioren bij woonzorgcentra wordt in samenwerking met woonzorgcentra een beweegbeleid samengesteld;
- Verenigingsadvisering op maat;
- Aangepast sporten.

Onderhoud sportvelden

Op grond van de huurovereenkomsten met de buitensportverenigingen is de gemeente Drechterland onder andere verantwoordelijk voor vervanging van de hekwerken op en rondom de sportcomplexen. In 2015 is de toegang tot het sportcomplex van Woudia/DTS geheel vernieuwd. In samenwerking met de vereniging zijn het hekwerk en de toegangspoort vervangen. Door middel van zelfwerkzaamheid is ook de bestrating opgeknapt.

Binnensportaccommodaties

Jaarlijks worden de sporttoestellen in de binnensportaccommodaties gekeurd. Op grond van de keuring van de sporttoestellen in gymzaal Om de Noord en sportzaal De Brug zijn een groot aantal toestellen afgekeurd. Via de Perspectievennota 2015 heeft u een krediet beschikbaar gesteld van € 43.000 voor vervanging van sporttoestellen, ringstellen en wandrekininstallaties. Binnen het beschikbaar gestelde budget zijn alle werkzaamheden in 2015 uitgevoerd.

Investeringsubsidies

Subsidieaanvragen op het gebied van buitensport voor renovatie/uitbreiding van de accommodaties worden door de gemeente beoordeeld. Verenigingen kunnen op grond van de subsidieregeling Investeringsubsidies in aanmerking komen voor een investeringssubsidie van maximaal 40% van de werkelijke kosten.

In 2015 is een investeringssubsidie van € 14.800 beschikbaar gesteld aan voetbalvereniging SC Spirit uit Hoogkarspel voor de noodzakelijke renovatiewerkzaamheden aan de kleedkamers van het clubgebouw. Deze werkzaamheden zijn in 2015 afgerond en de investeringssubsidie is definitief vastgesteld op € 14.800.

Zwembad Het Streekbad

De coating van het zwembassin van zwembad Het Streekbad in Hoogkarspel was in zeer slechte staat. De provincie heeft ons al gewezen op de slechte staat van de coating van het zwembad.

Via de Perspectievennota 2015 heeft u een krediet beschikbaar gesteld van € 180.000 voor het verwijderen van de gehele coating van het zwembad en het opnieuw aanbrengen van een nieuwe coating. Hierdoor kan het zwembad vervolgens weer 20 jaar vooruit. De werkzaamheden worden afgerond voor de start van het nieuwe zwemseizoen, waarin het zwembad zijn 50-jarig bestaan viert.

Natuur en (openlucht)recreatie

Speelruimtebeleid

Er is uitvoering gegeven aan de beleidsnota Speelruimtebeleid door het uitvoeren van het reguliere onderhoud. Er is nog geen aanleiding geweest om complete speelvoorzieningen te verwijderen. Wel zijn een aantal speeltoestellen vervangen en is een speelvoorziening in Venhuizen gerenoveerd. In Reigersborg Noord zijn vooruitlopend op de realisatie van de wijk de speeltoestellen geplaatst met als thema 'natuurlijk spelen'.

Wat heeft het gekost?

PROGRAMMA 7 Sport, cultuur en welzijn

Product	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2015
<i>Lasten</i>			
Sport	886.000	994.000	991.000
Sociaal en cultureel welzijn	1.345.000	1.366.000	1.327.000
Natuur- en openluchtrecreatie	342.000	685.000	368.000
Totaal lasten	2.573.000	3.045.000	2.686.000
<i>Baten</i>			
Sport	166.000	181.000	173.000
Sociaal en cultureel welzijn	331.000	331.000	356.000
Natuur- en openluchtrecreatie	76.000	85.000	89.000
Totaal baten	573.000	597.000	618.000
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	-2.000.000	-2.448.000	-2.068.000
	(nadelig)	(nadelig)	(nadelig)

Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	38.000	38.000	38.000
Onttrekking reserves	44.000	119.000	92.000
Totaal mutatie reserves	-6.000	-81.000	-54.000
<hr/>			
Gerealiseerd resultaat	-1.994.000	-2.367.000	-2.014.000
	(nadelig)	(nadelig)	(nadelig)

Toelichting afwijking begroting na wijziging en jaarrekening 2015 (saldo van baten en lasten)

Opsomming van de voornaamste verschillen (> € 10.000)

Algemeen

Toerekening personeelslasten en interne doorberekeningen 146.000 lagere lasten

Sociaal-cultureel welzijn

Huuropbrengst 't Centrum Venhuizen, o.a. de servicekosten zijn niet geraamd 18.000 hogere baten

Bijdrage in exploitatie dorps huis Schellinkhout bij verplaatsing. Dorps huis is nog niet verplaatst naar St. Martinuskerk 10.000 lagere lasten

Kosten uitvoering Kunst en Cultuur 10.000 lagere lasten

Sport

Groot onderhoud sporthal de Sluis is doorgeschoven naar 2016 24.000 lagere lasten

Natuur en (openlucht)recreatie

Door fiscale regelgeving zijn de kosten voor personeel en inhuur voor het Streekbad door de gemeente betaald en niet door de SED. Dit zorgt nu voor een overschrijding. Is budgettair neutraal omdat de bijdrage aan de SED organisatie naar beneden is bijgesteld. Zie toerekening personeelslasten en interne doorberekeningen -145.000 hogere lasten

Onderhoudskosten zwembad Hemmeren en minder kosten vervangingsinvestering controlepost 18.000 lagere lasten

De werkzaamheden voor de opwaardering Haven wijdenes schuiven door naar 2016. Budgetoverheveling naar 2016 297.000 lagere lasten

Overige verschillen

2.000

Totaal verschil

380.000

Mutaties reserves	Storting	Onttrekking
Reserve Afschrijvingslasten - afschrijvingslasten bibliotheek Hoogkarspel		44.000
Reserve Investeringsbudget Soc. Cult. Acc. - kleedkamers VV SC Spirit '30		15.000
Reserve groot onderhoud gebouwen - sociaal-culturele accommodaties	10.000	7.000
Reserve groot onderhoud gebouwen - overdekte sportaccommodaties	22.000	19.000
Reserve groot onderhoud gebouwen - zwembaden	6.000	8.000

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Portefeuillehouder: V. Reus

Producten:	Lokale heffingen Algemene uitkering Algemene lasten en baten Financiering Waardering Onroerende Zaken (WOZ) Heffing en invordering
Paragrafen:	Lokale heffingen Financiering

Binnen dit programma zijn de volgende beleidsnota's leidend:

- ♦ Nota Activa, investerings- en afschrijvingsbeleid 2011;
- ♦ Notitie Budgettering 2010;
- ♦ Nota reserves en voorzieningen 2012;
- ♦ Treasurystatuut 2010.

Wat zijn algemene dekkingsmiddelen?

Algemene dekkingsmiddelen kennen in tegenstelling tot heffingen als de rioolheffing of de afvalstoffenheffing geen vooraf bepaald bestedingsdoel. De niet vrij aanwendbare heffingen worden, evenals de ontvangsten van de specifieke uitkeringen, in de programma's, waarvan ze voor een deel de kosten dekken, onder de baten verantwoord. In dit hoofdstuk wordt eerst ingegaan op de middelen die vrij besteedbaar zijn. Daarna wordt aandacht besteed aan de post onvoorzien.

Op onderdelen zijn er doelstellingen geformuleerd;

- Voor de algemene uitkering geldt dat tijdig aangegeven dient te worden wat de consequenties zijn van het rijksbeleid ten aanzien van (de uitkeringen uit) het gemeentefonds.
- Voor de financiering is dit het voorzien in de financieringsbehoefte van de gemeente, zowel op korte als lange termijn.
- Bij de heffing en invordering zijn er een tweetal doelstellingen:
  1. het innen van de belastingen en rechten tegen zo laag mogelijke kosten;
  2. het vergroten van het aantal automatische incasso's om zo de kosten van heffing en invordering te verlagen.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Jaarrekening
Lokale heffingen	2.419.000	2.454.000	2.439.000
Toeristenbelasting	13.000	13.000	16.000
Forensenbelasting	15.000	15.000	20.000
Gemeentefonds (algemene uitkering)	20.408.000	20.148.000	20.290.000
Dividenden en rente op obligaties	1.855.000	1.879.000	1.868.000
Grondexploitatie	208.000	254.000	103.000
Saldo financieringsfunctie	474.000	494.000	480.000
Totaal	25.392.000	25.257.000	25.216.000

Lokale heffingen

Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar paragraaf 1 Lokale heffingen.

Algemene uitkering gemeentefonds

In de primaire begroting 2015 is uitgegaan van een algemene uitkering met een totale omvang van € 20.408.000. Bij de Najaarsnota 2014, de Perspectievennota 2015 en de Najaarsnota 2015 is de raming op basis van onder andere de juni en septembercirculaire bijgesteld tot een bedrag van € 20.148.000. Het uiteindelijke bedrag dat in 2015 is ontvangen als algemene uitkering bedraagt

€ 20.297.000. Een positief verschil van in totaal € 149.000. Enerzijds veroorzaakt door nagekomen afrekeningen van oude jaren (€ 12.000), anderzijds veroorzaakt door een positieve bijstelling als gevolg van de decembercirculaire 2014 (€ 137.000). Verschillen die als gevolg van het tijdstip van bekendmaking niet meer tot een bijstelling van de raming in de begroting hebben geleid.

De positieve bijstelling van € 137.000 als gevolg van de decembercirculaire 2015 is voornamelijk ontstaan vanuit een mutatie in de aantallen uitkeringsontvangers en de daarmee gerelateerde verdeelmaatstaven.

Rente en dividenden

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) keert jaarlijks aan de aandeelhouders dividend uit. In 2015 is deze uitkering over het jaar 2014 ontvangen en bedroeg € 9.000 tegenover € 20.000 over 2013. De gemeente ontvangt jaarlijks bovendien dividend als aandeelhouder van het netwerkbedrijf Alliander (via de Houdstermaatschappij GKNH, het voormalig Gasbedrijf). Over 2014 is in 2015 een bedrag van € 137.000 ontvangen. Alliander is opgesplitst uit NUON Energy, dat in 2009 is overgenomen door het Zweedse Vattenfall. De opbrengst van de aandelenverkoop van NUON wordt in vier termijnen uitgekeerd: 49% in 2009, 15% in 2011, 15% in 2013 en 21% in 2015. In 2009 is € 3.698.000 ontvangen, in 2011 is € 1.217.000 ontvangen en in 2013 is € 1.229.000 ontvangen. In 2015 is de resterende 21% ontvangen (€ 1.722.000).

Grondexploitatie

De winst/resultaatsnemingen uit de grondexploitaties zijn opgenomen in het bruto-resultaat. Drechterland heeft een aantal grondexploitaties die zich over meerdere jaren uitstrekken. In de paragraaf Grondbeleid is uiteengezet hoe de gemeente haar beleid heeft geformuleerd. Voor nadere informatie wordt dan ook verwezen naar deze paragraaf. Voor 2015 was primitief een winstneming geprognosticeerd van € 145.000. Dit betrof winstnemingen Witte Dam € 145.000. In de Perspectievennota 2015 is de winstneming bijgesteld naar € 95.000 en dit betrof alleen De Witte Dam. In 2015 zijn er grondverkoop geweest bij de bouwgrondexploitatie Witte Dam 2 en Reigersborg Noord 3. De winstneming Witte Dam bedroeg in 2015 € 50.000. De boekwaarde van Reigersborg Noord 3 laat geen ruimte voor winstneming in 2015. De omslagheffingen zijn toegevoegd aan de reserves of voorziening.

Onvoorzien

Omschrijving	Saldo	Raadsbesluit
Primitieve begroting	48.000	27-10-2014
Verkeersveiligheid Vliegende Faam	-10.000	23-03-2015
Subsidie muziekschool Gerard Boedijn	-12.000	23-03-2015
Talent voor Governance	-5.000	22-06-2015
Uitvoering burgerparticipatie	-15.000	23-02-2015
Totaal	6.000	

Waardering onroerende zaken (WOZ)

Sinds april 2014 is de woningmarkt in een licht herstel terechtgekomen. Dit herstel heeft zich in 2015 voortgezet.

De taxaties zijn uitgevoerd door het taxatiebureau KONDAR Overheid. De waarde is gewaardeerd naar waardepeildatum 1 januari 2014. In totaal telde de administratie 9.137 objecten. Het te taxeren bestand ziet er als volgt uit:

- 8.095 woningen;
- 1.012 niet-woningen;
- 19 vrijgestelde objecten (kerken, gemalen etc.);
- 11 uitgezonderde objecten (openbare weg etc.).

De modelmatige waardebepaling van woningen wordt uitgevoerd door middel van de vergelijkingsmethode. Daarbij worden verkochte woningen (marktgegevens) gebruikt om tot een waarde te komen. Er waren voor de waardebepaling 313 marktgegevens voorhanden. De woningen zijn gemiddeld 2% in waarde gestegen, de niet-woningen zijn gemiddeld 0,6 % in waarde gedaald.

In 2015 zijn er 112 bezwaarschriften ontvangen tegen 130 objecten met een bezwaar tegen de vastgestelde waarde. Dit is een substantiële verlaging ten opzichte van 2014. In 2014 waren er 164 WOZ-bezwaarschriften ingediend. De onderverdeling en resultaten van de WOZ-bezwaren 2015 ziet er als volgt uit:

130 ingediende bezwaarschriften

- 91 woningen, 2 in waarde verhoogd, 43 in waarde verlaagd en 46 waarde gehandhaafd
- 39 niet-woningen, 1 in waarde verhoogd, 26 in waarde verlaagd (waarvan 16 een complex van units betreft) en 12 waarde gehandhaafd.

Wat heeft het gekost?

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Product	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Jaarrekening 2015
<i>Lasten</i>			
Algemene uitkering	0	0	0
Financiering	20.000	176.000	203.000
Heffing en invordering	14.000	14.000	16.000
Lokale heffingen (OZB)	3.000	3.000	2.000
Algemene lasten en baten	239.000	146.000	408.000
WOZ	237.000	237.000	227.000
Totaal lasten	513.000	576.000	856.000
<i>Baten</i>			
Algemene uitkering	20.408.000	20.148.000	20.297.000
Financiering	2.348.000	2.394.000	2.437.000
Heffing en invordering	17.000	17.000	27.000
Lokale heffingen (OZB)	2.447.000	2.482.000	2.475.000
Algemene lasten en baten	0	9.000	11.000
WOZ	0	0	0
Totaal baten	25.220.000	25.050.000	25.247.000
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	24.707.000	24.474.000	24.391.000
	(voordelig)	(voordelig)	(voordelig)
Mutatie reserves			
Toevoeging reserves	567.000	567.000	573.000
Onttrekking reserves	747.000	1.237.000	797.000
Totaal mutatie reserves	-180.000	-670.000	-224.000
Gerealiseerd resultaat	24.887.000	25.144.000	24.615.000
	(voordelig)	(voordelig)	(voordelig)

Toelichting afwijking begroting na wijziging en jaarrekening 2015 (saldo van baten en lasten)

Opsomming van de voornaamste verschillen (> € 10.000)

Algemeen

Toerekening personeelslasten en interne doorberekeningen 10.000 lagere lasten

Algemene uitkering

Hogere baten als gevolg van nagekomen afrekeningen van oude jaren en een positieve bijstelling als gevolg van de decembercirculaire 2015 149.000 hogere baten

Algemene baten en lasten

Uit de actualisatie van de onderbouwing van de voorziening voormalig personeel volgt een gedeeltelijke vrijval 83.000 lagere lasten

Betreft resultaat kostenplaatsen. Wijzigingen die gedurende het jaar plaatsvinden op de kostenplaatsen worden op dit product geraamd. De werkelijke kosten worden elders geboekt en via doorberekeningen aan de diverse producten toegerekend en verantwoord. -248.000 hogere lasten

Storting voorziening dubieuze debiteur	-89.000	hogere lasten
--	---------	---------------

Financiering

Minder dividend ontvangen BNG	-11.000	lagere baten
Ontvangen rente Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn)	45.000	hogere baten
Rente bouwgrondexploitaties	-18.000	lagere baten

Overige verschillen	5.000	
---------------------	-------	--

Totaal verschil	-83.000	
------------------------	----------------	--

Mutaties reserves

	Storting	Onttrekking
Algemene reserve - storting voorziening rente RGBZ5		159.000
Algemene reserve - storting in reserve Afschrijvingslasten		416.000
Reserve Afschrijvingslasten	416.000	
Reserve Afschrijvingslasten - afschrijvingslasten invoeren BCF		29.000
Reserve Afschrijvingslasten - Automatisering		191.000
Reserve verkeersinfrastructuur - bijdragen OZB niet-woningen	151.000	
Reserve groot onderhoud Gebouwen		2.000
Reserve groot onderhoud Gebouwen - gemeentehuis en werkplaats	6.000	

Paragrafen

Paragraaf 1: Lokale heffingen

Onderdelen:	Omschrijving op hoofdlijnen van de diverse lokale heffingen; Raming van de inkomsten; Beleid ten aanzien van de lokale heffingen; Lokale lastendruk; Kwijtschelding.
-------------	--

Welke lokale heffingen zijn er geheven?

De lokale heffingen worden onderscheiden in belastingopbrengsten en in opbrengsten uit overige goederen en diensten.

De belastingopbrengsten zijn naar de volgende categorieën ingedeeld:

- onroerendezaak-belastingen op woningen voor eigenaren;
- onroerendezaak-belastingen op niet-woningen voor eigenaren en gebruikers;
- toeristenbelasting;
- forensenbelasting.

Drechterland kent de volgende heffingen op het terrein van de opbrengsten uit overige goederen en diensten:

- vergoeding van kosten van administratie en toezicht die als leges of andere rechten worden geheven, zoals secretarieleges en rechten burgerlijke stand;
- begrafenisrechten;
- rioolheffing op woningen en niet-woningen;
- afvalstoffenheffing;
- staangeld voor markten en pachtsommen kermissen.

Wat is de opbrengst van de verschillende heffingen?

Belastingen

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Jaarrekening
OZB eigenaren woningen	1.684.000	1.694.000	1.683.000
OZB eigenaren niet-woningen	440.000	457.000	455.000
OZB gebruikers niet-woningen	295.000	303.000	301.000
Forensenbelasting	15.000	15.000	20.000
Toeristenbelasting	13.000	13.000	16.000
Saldo 31-12-2015	2.447.000	2.482.000	2.475.000

Overige heffingen

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Jaarrekening
Secretarieleges	339.000	337.000	327.000
Leges omgevingsvergunningen	336.000	236.000	245.000
Begrafenisrechten	35.000	59.000	63.000
Rioolheffing	1.215.000	1.215.000	1.210.000
Afvalstoffenheffing	2.551.000	2.661.000	2.659.000
Staangelden markten	7.000	7.000	4.000
Pachtsommen kermissen	20.000	20.000	20.000
Saldo 31-12-2015	4.503.000	4.535.000	4.528.000

Beleid ten aanzien van de lokale heffingen

Onroerendezaak-belastingen

De tarieven kunnen autonoom worden vastgesteld. De opbrengsten zijn vrij te besteden en vallen onder de algemene dekkingsmiddelen.

Onroerendezaakbelastingen

Omschrijving	% van de waarde in 2015	% van de waarde in 2014
Woningen: Eigenaren	0,0960	0,0920
Niet-woningen: Eigenaren	0,1848	0,1761
Gebruiker	0,1478	0,1409

De tarieven van de onroerendezaak-belastingen voor woningen eigenaar zijn in 2015 verhoogd met 4,25 % (3% verhoging als gevolg van de waardeontwikkeling en 1,25 % verhoging in verband met de inflatiecorrectie). De tarieven van de onroerendezaak-belastingen voor niet woningen zijn in 2015 verhoogd met 4,75% (3,5% waardeontwikkeling en 1,25% inflatiecorrectie).

De tarieven voor zowel gebruiker als eigenaar van niet-woningen zijn met ingang van 2009 verhoogd met 25% in verband met de opwaardering van de Westfrisiaweg. Deze verhoging heeft een tijdelijk karakter en loopt af in 2018.

Toeristenbelasting

De belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen. Het tarief van de toeristenbelasting is voor 2015 vastgesteld op € 1,05 per overnachting.

Leges

De gemeentelijke legestarieven volgens de tarieventabel zijn verhoogd met 1,25%. Enkele onderdelen zijn aan wettelijke maximum bedragen gebonden waarop de verhoging niet van toepassing is (rijksleges).

Marktgelden

De tarieven voor de marktgelden zijn verhoogd met 1,25%.

Begraaf- en grafrechten

De tarieven voor de begraaf- en grafrechten zijn verhoogd met 1,25%.

Bouwleges

De inkomsten uit bouwleges zijn na een neerwaartse bijstelling in de Najaarsnota iets hoger dan de raming.

Rioolheffing

De opbrengst rioolheffing is nagenoeg gelijk aan het hiervoor geraamde bedrag. Voor de rioolheffingen werd in 2015 een basistarief (eigenarenheffing) berekend van € 146 voor een woning.

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn afhankelijk van de kosten, die de Huisvuilcentrale (HVC) te Alkmaar aan de gemeente in rekening brengt. Met HVC is overeengekomen dat de kostprijs per huishouden met een jaarlijkse indexering wordt aangepast voor de tariefstelling op lokaal niveau. In het kader van kostendeckendheid worden aan de afvalkosten de kosten van administratie en inning (de zogenaamde perceptiekosten) toegevoegd. Tevens wordt rekening gehouden met de doorwerking van het BTW-compensatiefonds.

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn in 2015 verhoogd en bedragen respectievelijk € 273 en € 373 voor éénpersoons- en meerpersoonshuishoudens.

Markten en kermissen

De staangelden voor markten zijn lager dan de raming. Ter compensatie van de overlast op het dorpsplein in Hoogkarspel hoefde het staangeld voor het vierde kwartaal niet betaald te worden. De kermisgelden zijn gelijk aan de raming.

Kwijtschelding

De mogelijkheid voor gemeenten om kwijtschelding van belastingen te verlenen, is geregeld in artikel 255 van de Gemeentewet. Hoofregel daarbij is dat gemeenten het kwijtscheldingsbeleid van de rijksoverheid volgen zoals dat is geregeld in de Uitvoeringsregeling. Indien de gemeente met betrekking tot een belasting niets regelt, geldt deze ministeriële regeling automatisch ook voor deze gemeentelijke belasting. Drechterland hanteert de ministeriële regeling.

Wat kan worden kwijtgescholden

De gecombineerde belastingaanslag (OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing) komt in aanmerking voor kwijtschelding. Hieraan verwante kosten, zoals aanmaning- en dwangbevelkosten, kunnen eveneens worden kwijtgescholden.

Systematiek kwijtscheldingsberekening

Voor beantwoording van de vraag of een belastingschuldige voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding in aanmerking komt, vindt een vermogens- en een inkomenstoets plaats. Met de vermogenstoets wordt bekeken of er op het moment van de aanvraag voldoende middelen (bezittingen) aanwezig zijn om de openstaande belastingschuld te betalen. Zijn deze middelen aanwezig, dan wordt geen kwijtschelding verleend. Ontbreken deze middelen of zijn deze onvoldoende, dan wordt met de inkomenstoets gekeken of er in de nabije toekomst alsnog betalingscapaciteit zal ontstaan waaruit de belastingschuld kan worden voldaan.

Samenwerkingsverband

De gemeente heeft voor de behandeling van kwijtscheldingsverzoeken een samenwerkingsverband gesloten met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK). Indien iemand in aanmerking wil komen of denkt te komen voor kwijtschelding van gemeentelijke heffingen of waterschapsbelastingen, kan volstaan worden met het indienen van een kwijtscheldingsverzoek bij één van deze twee organisaties. De organisatie waar het verzoek wordt ingediend, zorgt ervoor dat het verzoek eveneens bij de andere organisatie wordt behandeld.

Raming hoogte kwijtschelding

In 2015 is de kwijtschelding voor afvalstoffenheffing geraamd op € 55.000. In werkelijkheid is voor een bedrag van € 64.000 aan kwijtschelding verleend.

Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Wat is het weerstandsvermogen?

Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de financiële draagkracht van de gemeente indien zich onvoorziene tegenvallers voordoen.

Het weerstandsvermogen bestaat uit:

- De weerstandscapaciteit: dit zijn de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten te dekken.
- Alle risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn.

Beleid

Er is geen vastgestelde norm voor het weerstandsvermogen. Dit hangt onder andere samen met het feit dat de risico's per gemeente zeer verschillend zijn. Elke gemeente dient zelf haar risico's in te schatten en in kaart te brengen en hierop beleid te formuleren. Hoewel binnen onze gemeente geen specifiek risicomanagement is ontwikkeld, wordt op diverse onderdelen wel aandacht besteed aan risico's. Te denken valt aan het inzichtelijk maken van frauderisico's.

Het gewenste niveau van de risicoreserve is bepaald op € 125 per inwoner. Uitgaande van 19.400 inwoners betekent dit een risicoreserve van € 2.400.000. De stand per 31 december 2015 ligt op dit vastgestelde minimum.

Over de hoogte van de vrij besteedbare reserve zijn geen afspraken gemaakt, omdat dat niet in de aard van de reserve ligt. Wel is gesteld dat het aanbeveling verdient een gezonde financiële positie na te streven en daarmee uit te gaan van een aanvaardbaar niveau van het eigen vermogen. De stand van de vrij besteedbare reserve per 31 december 2015 bedraagt € 4.985.000.

In onderstaand overzicht is kort het onderscheid tussen de verschillende reserves en voorzieningen weergegeven.

Aspect	Algemene reserve	Bestemmings-reserve	Algemene voorzieningen	Egalisatie voorzieningen
Functie/doel	Verbetering weerstandsvermogen	Realisering doel	Gericht op continuïteit in de bedrijfsvoering	Gelijkmatig beeld binnen begroting en rekening bij omvangrijke investeringen
Vorming	Uit exploitatie-resultaat	Uit bijzondere baten of afsplitsing uit vermogen	Ten laste van de exploitatie	Ten laste van de exploitatie
Aanwending	Door de raad vast te stellen	Door de raad vast te stellen	Door de raad vast te stellen	Door de raad vast te stellen
Beleidsruimte	Groot	Bepert	Gering	Gering
Beheer	Centraal	Centraal	Centraal	Specifiek

De weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover beschikt kan worden om niet begrote kosten, die onverwacht en substantieel zijn, te dekken. Het gaat om de elementen waarmee de tegenvallers bekostigd kunnen worden zoals de algemene reserve, vrije belastingcapaciteit, stille reserves en dergelijke. De weerstandscapaciteit kan worden onderverdeeld in een incidenteel en een structureel deel. Met het incidentele weerstandsvermogen dienen calamiteiten en andere éénmalige tegenvallers opgevangen te kunnen worden, zonder dat deze invloed hebben op de voortzetting van de taken op het geldende niveau. De structurele weerstandscapaciteit dient ervoor om tegenvallers in de lopende exploitatie op te kunnen vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van de bestaande taken.

Indien naar de reserves wordt gekeken dienen de niet vrije reserves buiten beschouwing te worden gelaten. Bedrijfseconomisch gezien zijn reserves vrij te bestemmen, echter, bestuurlijk kan aan bepaalde reserves een bestemming gegeven zijn.

Naast de werkelijke reserves bestaan er tussenvormen van reserves en voorzieningen, die wel tot de reserves gerekend worden. Hier kan onderscheid worden gemaakt in de volgende soorten:

- Nog niet verkregen middelen van derden onder stringente condities voor de richting van de aanwending daarvan (bijvoorbeeld bepaalde legaten).
- Egalisatierekeningen die dienen om ongewenste schommelingen op te vangen in de tarieven die aan derden in rekening worden gebracht.
- Egalisatierekeningen die dienen om eenmalige (ontvangen) investeringsbijdragen gedurende de gebruiksduur van het investeringsgoed in jaarlijkse termijnen ten gunste van de exploitatie te laten komen.

Drechterland gaat voor het bepalen van de weerstandscapaciteit uit van haar algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de stille reserves. In onderstaande tabel is de berekening hiervan weergegeven:

Berekening weerstandscapaciteit

Onbenutte belastingcapaciteit

Onroerendezaakbelasting	eigenaar woningen	1.438.000	
	eigenaar niet-woningen	0	
	gebruikers niet-woningen	78.000	
			1.516.000

Weerstandsvermogen

Risicoreserve	2.400.000	
Vrij besteedbare deel algemene reserve	4.985.000	
Resultaat boekjaar	3.233.000	
Stille reserves	327.000	10.945.000

Totale weerstandscapaciteit

12.461.000

Onbenutte belastingcapaciteit

Bij de onbenutte belastingcapaciteit is gekeken naar de ruimte die nog bestaat in de huidige opbrengsten van de onroerendezaakbelastingen. De capaciteit van de onroerendezaakbelastingen is berekend door het tarief van onze gemeente te vergelijken met het tarief dat geldt als het zogenaamde rekentarief.

Stille reserves

De volgende objecten kunnen tot de stille reserves worden gerekend:

- garageboxen (3) aan de Dahliastraat te Hoogkarspel; boekwaarde versus WOZ-waarde	€ 27.000
- woning Dorpsweg 104 te Schellinkhout: idem	€ 279.000
- grond bij Lekerweg 8 (185 m²): idem	€ 21.000

Daarnaast is de gemeente eigenaar van diverse gebouwen en voorzieningen, die veelal verhuurd worden of in gebruik zijn gegeven. Deze objecten zijn niet gewaardeerd danwel hebben verhoudingsgewijs een lage boekwaarde. In het vrije economische verkeer vertegenwoordigen deze objecten uiteraard wel een waarde, maar vooralsnog wordt niets opgenomen, omdat de meeste objecten niet direct verkoopbaar zijn.

Risico's/risicoparagraaf

De risico's die relevant zijn voor het weerstandsvermogen zijn de risico's die niet op een andere wijze zijn ondervangen. Risico's uit de normale bedrijfsvoering kunnen veelal worden afgedekt door verzekeringen of door het treffen van voorzieningen. Deze risico's kunnen redelijk tot goed worden ingeschat en worden gedurende het jaar geactualiseerd bij de begroting, de perspectievennota, de najaarsnota en de jaarrekening. De risico's dienen van materiële betekenis te zijn in relatie tot het

balanstotaal of de financiële positie. Uiteindelijk bevestigt de raad bij vaststelling van de begroting alle risico's naar de laatste stand van zaken.

De risico's die juist door het weerstandsvermogen opgevangen moeten kunnen worden, zijn bijvoorbeeld: risico's die grondexploitaties met zich mee brengen, bedrijfsrisico's, gevolgen van een neergaande economische situatie, open-einde constructies en dergelijke.

Onder een risico wordt verstaan het gevaar voor schade of verlies als gevolg van interne en/of externe omstandigheden. Voor bedoelde risico's zijn geen voorzieningen gevormd. Het is niet mogelijk is een redelijke schatting te maken van het bedrag van de schade of van het verlies, die tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balanstotaal of de financiële positie van de gemeente.

Actuele risico's

Door grondexploitatieprojecten ontwikkelt de gemeente grond die in haar bezit is. Daaraan zijn financiële risico's verbonden. De risico's zijn: de prijzen stijgen niet of minder dan waarmee gerekend is, het beoogde programma kan niet (geheel) worden uitgevoerd en de grondverkoop verlopen niet volgens het geplande tempo. Echter, daarop hebben wij al de nodige beheersingsmaatregelen uitgevoerd. Uitgangspunt is dat de exploitaties minimaal sluitend zijn. Periodiek (begin van ieder jaar) worden daartoe geactualiseerde exploitatieberekeningen opgesteld. Niet voorziene ontwikkelingen of risico's kunnen op deze wijze tijdig worden verwerkt.

- *Exploitatiecentrumplan Hoogkarspel*
Eind 2011/begin 2012 is een risicoanalyse opgestart. Deze analyse wordt jaarlijks bijgesteld en teruggekoppeld door Bestuurlijke Voortgangsrapportages (BVR).
- *Asbesthoudende gebouwen*
Enkele gemeentelijke gebouwen bevatten asbesthoudende materialen. Momenteel brengt dit geen risico met zich mee. Bij sloop, verbouwing of brand worden wij echter met hogere kosten geconfronteerd dan bij een pand, waarin geen asbesthoudende materialen zijn verwerkt.
- *Gemeentegaranties*
De gemeente loopt risico ten aanzien van gewaarborgde leningen aan diverse stichtingen, verebgingen en instellingen. De gemeente loopt daarnaast risico's ten aanzien van geldleningen, die verstrekt zijn aan derden.
- *Rentepercentage*
Op begrotingsbasis rekenen wij ten aanzien van het financieringsoverschot/-tekort met een bepaald percentage. Een wijziging van het renteniveau kan hierdoor tot financiële gevolgen leiden.
- *Toekomstige pensioenaanspraken wethouders*
Er kan zich een situatie voordoen dat een wethouder op jonge leeftijd komt te overlijden. In dat geval dient langdurig een nabestaandenpensioen uitbetaald te worden, waarbij de hoogte van het pensioen is gebaseerd op een diensttijd alsof de overleden wethouder tot het bereiken van de 67-jarige leeftijd wethouder zou zijn geweest. Voor dit risico is geen extra voorziening opgenomen.
- *Achternvang*
Bij het gemeentelijk woonbeleid zijn gemeenten en corporaties op elkaar aangewezen. Voor het financieren van investeringen moet een corporatie geld lenen bij een bank. Het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) biedt corporaties de mogelijkheid om leningen met een lagere rente aan te trekken, omdat het WSW borg staat voor deze leningen.

WSW neemt de betaalverplichtingen voor een lening over wanneer de corporatie (ondanks de voordelige financieringsvoorwaarden) de rente en aflossing op een door WSW geborgde lening niet meer kan betalen. Alleen als WSW deze betaalverplichting niet uit de overige buffers in de zekerheidsstructuur kan voldoen, moeten Rijk en gemeenten bijspringen. Op grond van hun rol als achtervanger moeten zij in dat geval renteloze leningen aan WSW verstrekken, en wel onder de volgende afspraken:

- Het Rijk verstrekt in alle gevallen de helft (= 50%) van de renteloze leningen;
- De zogenoemde 'schadegemeenten' verstrekken samen een kwart (= 25%) van de renteloze leningen. De schadegemeenten zijn de gemeenten die vermeld zijn in de leningen waarvoor WSW de betaalverplichting overneemt;

- Alle gemeenten die achternvanger zijn van WSW (met inbegrip van de schadegemeenten) verstrekken samen het resterende kwart (= 25%) van de renteloze leningen.

Financieel risico

De achternvang betekent voor de gemeenten dat zij risico lopen dat zij renteloze leningen aan WSW zullen moeten verstrekken wanneer de andere buffers onvoldoende groot blijken te zijn. WSW schat dit risico op basis van zijn risicomodellen en stresstesten in als zeer klein, of zelfs theoretisch

De stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW) heeft als doel het bevorderen van het eigenwoningbezit en is verantwoordelijk voor het beleid en de uitvoering van de Nationale hypotheekgarantie (NHG). De uitvoering van de NHG vindt plaats bij de geldverstrekkers. Het WEW is een private instelling met achternvangovereenkomsten met rijk en gemeenten. Dit betekent dat het WEW te allen tijde aan haar betalingsverplichtingen kan voldoen. Als gevolg hiervan beschouwt De Nederlandse Bank de Nationale Hypotheek Garantie als een overheidsgarantie. De gemeente kan op grond van de afgesloten achternvangovereenkomst aangesproken worden bij te dragen voor 50% in de betalingsverplichtingen van de stichting voor garanties die tot en met 31 december 2010 zijn verstrekt. Sinds 1 januari 2011 draagt het Rijk de volledige achternvang voor de NHG.

Financieel risico

Volgens de nu geldende liquiditeitsprognose van de WEW, waarin het verliesniveau berekend is tot en met 2020, is er geen aanspraak nodig voor de achternvangfunctie.

Kengetallen en toelichting kengetallen

Om de financiële positie van de gemeente inzichtelijker te maken schrijft het Rijk met ingang van de jaarrekening 2015 een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen voor. Deze vijf kengetallen worden hierna uitgewerkt. In de kolom begroot 2015 is bij sommige kengetallen geen percentage opgenomen. Dit komt omdat deze basisset kengetallen in de begroting 2015 nog niet verplicht was.

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzicht van de eigen middelen. De netto-schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

	werkelijk 2014	begroot 2015	werkelijk 2015
Netto schuldquote	9%	-	-8%

Toelichting percentages

Als kritische grens wordt 100% aangehouden (bron: VNG). De gemeente zit hier ruim onder. Het verschil tussen de schulden en vorderingen afgezet tegen de jaarlijkse inkomsten is in 2015 afgenomen in verband met de verkoop van een gedeelte van het gemeentehuis van Drechterland. De netto-schuldquote laat dan ook een daling zien ten opzichte van 2014.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen

Om inzicht te krijgen in hoeverre sprake is van doorlenen, wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

	werkelijk 2014	begroot 2015	werkelijk 2015
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	16%	-	-5%

Toelichting

Met een correctie van de uitgezette leningen blijft de ratio onder de kritische grens. Ook hier is de daling van de netto schuldquote ten opzichte van 2014 het gevolg van de verkoop van een gedeelte van het gemeentehuis van Drechterland.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

	werkelijk 2014	begroot 2015	werkelijk 2015
Solvabiliteitsratio	61%	-	59%

Toelichting percentages

Het eigen vermogen is groter dan de schulden. Het gemiddelde voor alle gemeenten is circa 40% (bron: CBS)

Kengetal grondexploitatie

Onderstaand kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting.

De afgelopen jaren is gebleken dat de grondexploitatie forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden is van belang, omdat deze moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant beoordeelt ieder jaar of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

	werkelijk 2014	begroot 2015	werkelijk 2015
Grondexploitatie	25%	-	22%

Toelichting percentages

De boekwaarde bedraagt in 2015 22% van de geraamde inkomsten. Ten opzichte van 2014 een daling van 3%. Dit is te verklaren door de toename van het saldo van baten (exclusief mutaties reserves) in 2015 ten opzichte van hetzelfde saldo in 2014. Eén en ander is het gevolg van de middelen die in het kader van de 3 decentralisaties naar de gemeente zijn toegekomen in 2015.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.

De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

	Werkelijk 2014	begroot 2015	werkelijk 2015
Structurele exploitatieruimte	6%	-3%	3%

Toelichting percentages

Er is sprake van een structureel positief percentage.

Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishoudens

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente.

---

	werkelijk 2014	begroot 2015	werkelijk 2015
Gemeentelijke belastingcapaciteit	101%	105%	105%

Toelichting percentages

De uitkomst van de berekening van dit kengetal is voor het jaarverslag hetzelfde als bij de begroting. Het kengetal wordt in het jaarverslag dus niet opnieuw berekend. Het toch onveranderd opnieuw opnemen in het jaarverslag houdt verband met het feit dat de kengetallen gezamenlijk en in samenhang kunnen worden gezien.

Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Deze paragraaf geeft inzicht in het onderhoud van de kapitaalgoederen. De kapitaalgoederen van de gemeente Drechterland zijn verdeeld in de categorieën wegen, openbaar groen, riolering, openbare verlichting, kunstwerken (bruggen), baggeren, begraafplaatsen en gebouwen.

Het gewenste onderhoudsniveau van de kapitaalgoederen wordt bepaald aan de hand van de door de raad gestelde kwaliteitseisen of landelijk gebruikte normen.

Het dagelijks onderhoud aan de kapitaalgoederen wordt gefinancierd uit de jaarlijkse exploitatie. Uitbreiding van het aantal wegen, groenvoorzieningen en openbare verlichting leidt tot stijging van lasten in de exploitatiebegroting. Het groot onderhoud wordt geraamd op basis van beheer- en uitvoeringsplannen. Voor het groot onderhoud zijn reserves en voorzieningen gevormd.

Onderhoudsvoorzieningen versus onderhoudsreserves

Voorheen was voor het groot onderhoud van elk kapitaalgoed een voorziening gevormd. Bij de controle van de jaarrekening 2013 bleek dat bepaalde voorzieningen niet voldeden aan de gestelde eisen. De voorziening Wegen, de voorziening Gebouwen en de voorziening Onderwijshuisvesting konden niet gehandhaafd worden en zijn omgezet in reserves. Uitgangspunt is per beheerdiscipline, waarbij grote uitgavenverschillen in de planjaren zijn, voorzieningen te treffen.

Na actualisatie van de bovengenoemde beheerplannen, worden de reserves mogelijk weer omgezet naar voorzieningen.

Beheer- en onderhoudsplannen

1. Wegen

In de komende jaren zijn grote uitgaven in wegenonderhoud voorzien. Dit zijn uitgaven die niet passen in de hiervoor beschikbare reserve. Bij de actualisatie van het beheerplan wegen zal gelet op de financiële situatie op basis van prioriteiten een keuze gemaakt moeten worden.

Looptijd beheer- en onderhoudsplan: 2014 - 2018.

2. Openbaar groen

In januari is het groenbeleidsplan 2015-2025 vastgesteld. Dit plan geeft de kaders en de richting aan waarbinnen de inrichting en het beheer van het openbaar groen kan ontwikkelen. Het groenbeleidsplan is verder uitgewerkt in een concreet groenbeheerplan waar de kaders verder zijn uitgewerkt in ambities en actiepunten voor de komende vier jaar (looptijd 2016-2020).

3. Riolering

In 2016 wordt het Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) geëvalueerd en geactualiseerd. Hier is een start voor gemaakt in 2015. Voor de actualisatie is in Westfries verband een basisdocument opgesteld die als onderlegger wordt gebruikt.

Looptijd GRP: 2016 - 2020.

4. Openbare verlichting

Er is geen actueel beheerplan Openbare verlichting. In 2016 wordt gestart met de voorbereidingen voor een nieuw beheerplan Openbare Verlichting.

5. Kunstwerken (bruggen)

Het Beheerplan Civieltechnische Kunstwerken is in februari 2016 geëvalueerd en geactualiseerd. Voor groot onderhoud wordt op basis van het beheerplan een voorziening gevormd. Voor vervanging en reconstructie worden investeringen geactiveerd waardoor kapitaallasten ontstaan. Looptijd beheer- en onderhoudsplan: 2016 - 2019.

Water

Baggerplan: In 2010 is een baggerplan voor de gehele gemeente opgesteld met een looptijd van tien jaar. In 2014 is het beheerplan geactualiseerd. Van de baggerkosten mag 60% ten laste van de riolering worden gebracht. In 2015 zijn de geplande werkzaamheden conform het plan uitgevoerd.

Looptijd beheer- en onderhoudsplan: 2011 - 2020.

Beschoeiingen: In 2015 is er een inventarisatie gemaakt en zijn de gegevens in het beheerplan IASSET gezet. Op basis hiervan kan een meerjarenplanning vervanging worden opgesteld.

6. Begraafplaatsen

In 2012 is het beheer- en onderhoudsplan voor de begraafplaatsen vastgesteld. Jaarlijks wordt de planning van het grootonderhoud voor de verschillende begraafplaatsen geactualiseerd. Het baarhuisje op de begraafplaats aan het Raadhuisplein is in 2015 gerestaureerd. Als gevolg van de

realisatie van het nieuwe gemeentehuis is ook het hekwerk en de taxushaag vernieuwd. De afkoopsommen voor het onderhoud van de begraafplaatsen worden in de voorziening gestort. Looptijd beheer- en onderhoudsplan 2012-2019.

7. Gebouwen

Het Meerjarenbeheerplan gemeentelijke gebouwen 2012-2015 is nog niet geëvalueerd, maar de uitkomsten zullen worden meegenomen in het nieuwe, in ontwikkeling zijnde, Meerjarenbeheerplan gemeentelijke gebouwen 2016-2019.

Het beheerplan heeft de ambitie uitgesproken om alle gemeentelijke gebouwen op een onderhoudsniveau 3 te brengen of te houden. Uit onderzoek ('0'-meting) van een onafhankelijk bureau is gebleken dat het onderhoud (niet woningen) schommelt tussen 1,2 en 4,4. Van de 30 opgenomen gebouwen voldoen er 19 aan de norm van 3,0 of lager. Door het opgestelde meerjaren onderhoudsplan zullen alle 30 objecten binnen enkele jaren aan de norm voldoen. In 2015, het 1^e SED jaar, is door diverse omstandigheden niet al het geplande onderhoud uitgevoerd. Het onderhoud van een aantal objecten is doorgeschoven naar 2016. De inspecties, zoals legionella, valbeveiliging, cv, brandblusmiddelen en noodverlichting zijn conform de richtlijn uitgevoerd.

Huisvesting onderwijs: Vanaf 1 januari 2015 is de verantwoordelijkheid van gemeenten voor het buitenonderhoud en aanpassingen aan schoolgebouwen overgegaan naar de schoolbesturen. De overdracht, in samenwerking met de afdeling samenleving (onderwijs), is nog niet geëffectueerd. Hier zijn nog besprekingen over gaande.

Achterstallig onderhoud

Bij het onderdeel wegen, openbare verlichting is er in beperkte mate sprake van achterstallig onderhoud. Aan enkele wegen is als gevolg van uitstel van groot onderhoud te zien dat de constructieve kwaliteit afneemt (scheuren).

Bij het beheer- en onderhoud van kunstwerken is een kleine achterstand. Op basis van een in 2014 uitgevoerde risicoscan en draagkrachtberekeningen worden in 2016 eventuele extra constructieberekeningen uitgevoerd. Op basis hiervan worden de onderhoudsmaatregelen 2016 en verder bepaald.

Financiële consequenties

Onderhoudsvoorzieningen versus onderhoudsreserves

Op basis van de vastgestelde beheerplannen worden ten laste van de exploitatie bedragen in de diverse voorzieningen en reserves gestort en wel van een zodanige omvang dat de toekomstige onderhoudskosten gedekt kunnen worden. De werkelijke kosten worden vervolgens jaarlijks rechtstreeks ten laste van deze voorzieningen verantwoord of onttrokken uit de bestemmingsreserves.

Riolering

Uitgangspunt is dat de kosten voor het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) via kostendekkende tarieven in rekening worden gebracht bij de eigenaar. De kosten en opbrengsten voor de riolering zijn voor de exploitatie budgettair neutraal, omdat eventuele resultaten op het product riolering verrekend worden met de voorziening riolering.

Wat heeft het gekost?

Onderdeel	Omschrijving	Primitieve begroting	Begroting na wijziging	Rekening	Vershil
Wegen	Dagelijks onderhoud	240.000	213.000	175.000	38.000
	Storting reserve	351.000	351.000	351.000	0
	Onttrekking reserve	614.000	292.000	6.000	286.000
Bruggen	Dagelijks onderhoud	20.000	27.000	22.000	5.000
	Storting voorziening	19.000	19.000	19.000	0
	Aanwending voorziening	53.000	53.000	1.000	52.000
Openbare verlichting	Dagelijks onderhoud	66.000	52.000	63.000	-11.000
	Storting voorziening	66.000	66.000	66.000	0
	Aanwending voorziening	77.000	77.000	89.000	-12.000
Openbaar groen	Dagelijks onderhoud	380.000	388.000	351.000	37.000
Begraafplaatsen	Dagelijks onderhoud	22.000	24.000	19.000	5.000
	Storting voorziening	29.000	29.000	33.000	4.000
	Aanwending voorziening	46.000	61.000	57.000	4.000
Waterwegen	Dagelijks onderhoud	51.000	36.000	43.000	-7.000
	Storting voorziening	38.000	38.000	38.000	0
	Aanwending voorziening	43.000	43.000	15.000	28.000
Riolering	Dagelijks onderhoud	481.000	481.000	341.000	140.000
Gebouwen	Dagelijks onderhoud	101.000	101.000	121.000	-20.000
	Storting reserve	60.000	60.000	60.000	0
	Onttrekking reserve	112.000	120.000	84.000	36.000
Schoolgebouwen	Dagelijks onderhoud	0	0	0	0
	Storting reserve	0	0	0	0
	Onttrekking reserve	0	0	0	0

Toelichting afwijking aanwending voorzieningen en dekking reserves

Voor een verklaring op de afwijkingen van het dagelijks onderhoud verwijzen wij u naar de analyses van de programma's. In deze paragraaf worden enkel de noemswaardige afwijkingen van de voorzieningen danwel reserves groot onderhoud toegelicht.

Reserve Wegen

Het geplande groot onderhoud aan de wegen voor 2015 is niet volledig uitgevoerd. De werkzaamheden zijn in 2015 voorbereid en de uitvoering vindt plaats in 2016. Het geraamde bedrag voor 2015 wordt in 2016 uitgegeven.

Voorziening bruggen

De geplande werkzaamheden waren niet noodzakelijk en daarom zijn ze niet uitgevoerd. Als gevolg van een goed beheersysteem zijn de acties in beeld gekomen die uiterlijk in een bepaald jaar noodzakelijk zijn. Op dit moment is een nieuw beheerplan onderhanden.

Voorziening openbare verlichting

Voor het project Zeger Davidzonweg is in 2015 nog een slottermijn ontvangen. Dit was een project uit 2014. Verder zijn de kosten voor de koppelingen van het OV-beheerprogramma Techview met de WION-registratie hoger dan de geraamde kosten hiervoor.

Voorziening waterwegen

De baggerwerkzaamheden zijn in 2015 voorbereid en aanbesteed. De uitvoering is naar begin 2016 doorgeschoven. Het bedrag wordt in 2016 alsnog uitgegeven.

Reserve gebouwen

Werkzaamheden voor groot onderhoud aan sporthal de Sluis (ca. € 20.000) worden doorgeschoven van 2015 naar 2016 en 2017. Daarnaast zijn geraamde werkzaamheden aan het voormalige gemeentehuis in Venhuizen niet uitgevoerd.

Paragraaf 4: Financiering

Onderdelen: Financiering omvat alle activiteiten en uitgangspunten die zijn vastgesteld ten aanzien van financiering. De basis is het financieringsstatuut (treasurystatuut).

Wat is financiering en wat is het beleid geweest?

Financieringsfunctie

De financieringsfunctie (ofwel treasuryfunctie) ondersteunt de uitvoering van de programma's. Deze functie omvat de financiering van het beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. De uitvoering ervan vereist snelle beslissingen in een complex geworden geld- en kapitaalmarkt. Er zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie budgettaire gevolgen verbonden, onder meer afhankelijk van het risicoprofiel.

De Wet fido (Wet financiering decentrale overheden) schrijft de decentrale overheden een aantal zaken voor op het gebied van financiering. De belangrijkste verplichtingen die uit deze wet voortvloeien zijn:

- het opstellen van een financieringsstatuut;
- het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en de jaarrekening;
- het voldoen aan de kasgeldlimiet;
- het voldoen aan de renterisiconorm.

In deze paragraaf wordt op bovenstaande punten nader ingegaan.

Financieringsstatuut

Treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële positie en de hieraan verbonden risico's. Het uitgangspunt is dat elke beleggingsactiviteit gericht is op het in stand houden van de hoofdsom en het genereren van rendement dat in principe qua risico niet hoeft uit te stijgen boven datgene wat nodig is om het inflatiepercentage te bereiken. Bij raadsbesluit van 31 augustus 2010 is het 'Treasurystatuut 2010' vastgesteld.

Risicobeheer

De Wet fido schrijft voor dat de renterisico's binnen de gemeente bewaakt dienen te worden. Het renterisico op korte termijn wordt inzichtelijk gemaakt met de kasgeldlimiet, het renterisico op langere termijn wordt in beeld gebracht met de renterisiconorm.

Rentevisie

De renterisico's bij het aantrekken en uitzetten van gelden worden beperkt door de overeengekomen rentepercentages bij de transacties te baseren op de actuele rentestand en de rentevisie. De rentevisie wordt jaarlijks bij de begroting opgesteld en is mede gebaseerd op de rentevisie van onze huisbankier Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

De korte rente is in de regel lager dan de lange rente. Op grond van deze veronderstelling is het uitgangspunt om de financieringsbehoefte eerst te dekken met de maximaal toegestane kasgeldlimiet en de resterende behoefte te dekken met langlopende leningen. De gemeente maakt gebruik van interne financiering. Met deze aanpak wordt getracht de financieringskosten zo laag mogelijk te houden.

Kasgeldlimiet

De begrenzing van de renterisico's op de gemeentelijke kortlopende middelen (< 1 jaar) vindt plaats door het vaststellen van een kasgeldlimiet. Deze limiet is door de minister van Financiën vastgesteld op 8,5%. Voor 2015 was de begrote kasgeldlimiet ruim € 3,2 miljoen (8,5% van € 38.235.000). De gemiddelde netto-vlootende schuld dient hieronder te blijven. In 2015 is de limiet niet overschreden.

Kasgeldlimiet

Omschrijving	Bedragen x € 1.000	Primitieve begroting	Stand 1-1-2015	Stand 31-12-2015
1 Toegestane kasgeldlimiet				
Omvang begroting (lasten) per 1 januari 2015		38.235	38.235	38.235
Percentage kasgeldlimiet		8,5%	8,5%	8,5%
Omvang kasgeldlimiet		3.250	3.250	3.250
2 Omvang vlottende schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar		0	2.000	0
Schuld in rekening courant		0	0	0
Gestorte gelden door derden < 1 jaar		0	0	0
Overige geldleningen (geen vaste schuld)		0	0	0
Totaal		0	2.000	0
3 Vlottende middelen				
Contante gelden in kas		0	4	2
Tegoeden in rekening courant		0	170	251
Overige uitstaande gelden < 1 jaar		0	425	0
Totaal		0	599	253
4 Toets kasgeldlimiet				
Toegestane kasgeldlimiet (1)		3.250	3.250	3.250
5 Totaal netto vlottende schuld (2-3)		0	1.401	-253
Ruimte (4-5)		3.250	1.849	3.503

Renterisiconorm

De begrenzing van de renterisico's op de gemeentelijke langlopende middelen (> 1 jaar) vindt plaats door het vaststellen van een renterisiconorm. Deze norm is door de minister van Financiën vastgesteld op 20%. Doelstelling van de renterisiconorm is dat gemeenten hun leningenportefeuille zo moeten spreiden dat de renterisico's, die gelopen worden, gelijkmatig over de jaren worden gespreid. Uit onderstaande berekening blijkt dat de gemeente binnen deze norm is gebleven.

Renterisiconorm

Omschrijving	Bedragen x € 1.000	Werkelijk 2015	Primitief begroot 2016	Primitief begroot 2017	Primitief begroot 2018
Renterisico					
1 Renteherzieningen		0	0	0	0
2 Te betalen aflossingen		394	165	168	172
3 Renterisico (1+2)		394	165	168	172
Renterisiconorm					
4a Omvang begroting 1 januari		38.235	35.558	35.250	35.143
4b Vastgesteld percentage		20%	20%	20%	20%
4 Renterisiconorm (4a x 4b)		7.647	7.112	7.050	7.029
Toets renterisiconorm					
Renterisico op vaste schuld (3)		394	165	168	172
Renterisiconorm (4)		7.647	7.112	7.050	7.029
Ruimte (3-4)		-7.253	-6.947	-6.882	-6.857
(4 < 3) Ruimte onder risiconorm		-7.253	-6.947	-6.882	-6.857
(3 < 4) Overschrijding onder risiconorm					

Wat heeft het gekost?

Opgenomen geldleningen

Leningnummer	Aflossing 2015	Restantbedrag	Rente	Jaar laatste aflossing
38	57.000	0	5,97%	2015
194	70.000	596.000	4,76%	2022
43	91.000	726.000	4,90%	2023
390	175.000	6.825.000	1,42%	2054
708	0	3.000.000	1,15%	2055
	393.000	11.147.000		

In 2015 is een lening opgenomen vanwege de investeringen in het nieuwe gemeentehuis.

Paragraaf 5: Bedrijfsvoering

De SED organisatie voert namens de drie deelnemende gemeenten alle gemeentelijke taken, inclusief de bedrijfsvoering, uit. Uitgangspunt in het bedrijfsplan was dat alle medewerkers in dienst zijn van SED-organisatie, met uitzondering van de griffier en de gemeentesecretaris. Door de koepelvrijstelling en de invoering van de Wet Vennootschapsbelasting (VPB) zijn echter de loonkosten van de medewerkers die ondernemers gerelateerde taken uitvoeren (zoals bijvoorbeeld een havendienst) rechtstreeks in rekening gebracht bij de betreffende gemeente.

Doelstelling is, dat de SED-organisatie fungeert als een krachtige en robuuste uitvoeringsorganisatie, die tegelijkertijd individuele gemeenten bedient en maatwerk levert. Daarbij staan de inwoners centraal en zijn de toegankelijkheid, de bereikbaarheid en een snelle dienstverlening belangrijk. De SED organisatie is transparant, aanspreekbaar en efficiënt.

De basisdoelen met de bedrijfsvoering SED in 2015 zijn verwoord in het bedrijfsplan SED 2015 en de begroting SED 2015. De doelen zijn onderverdeeld in vier onderdelen, te weten:

- De kwaliteit van de dienstverlening verbeteren;
- De kwetsbaarheid verminderen;
- Efficiëntievoordelen realiseren;
- Een impuls geven aan de samenwerking in de regio.

De kwaliteit van de dienstverlening

De openingstijden van het KCC zijn verruimd ten opzichte van de openingstijden van de afzonderlijke gemeenten vóór 2015. De telefonische bereikbaarheid van het KCC was het eerste jaar afgerond 80%. Dit houdt in dat 80% van de 110.000 telefonische contacten in 2015 werd beantwoord. Van deze 80% kon het KCC ongeveer de helft van de gestelde vragen van klanten zelfstandig afhandelen. Er zijn in 2015 zes formele klachten ingediend.

80% van de onderwerpen van de termijnkalenders is gerealiseerd.

Het integreren van de ICT-systemen verliep moeizaam en er waren (te) veel telefonische en ICT-gerelateerde storingen, waardoor de (interne) bereikbaarheid in 2015 nog niet het gewenste niveau heeft bereikt.

Kwetsbaarheid verminderen en efficiëntievoordelen realiseren

Zoals veel andere nieuwe/jonge organisaties heeft ook de SED organisatie in het eerste jaar met de nodige aanloopproblemen te kampen gehad. De organisatie is in opbouw. In het bedrijfsplan is aangegeven, dat een evaluatie van de resultaten twee jaar na de start kan plaatsvinden. De ervaring leert namelijk dat een (ambtelijke) fusie de eerste jaren nog niet leidt tot kwaliteitsverbetering van de dienstverlening.

Het aantal kwetsbare functies (de zogenoemde eenpitters) is binnen de SED sterk verminderd. Ook zijn de lasten van de bedrijfsvoering verminderd. De loonkosten en personeel gerelateerde budgetten waren lager, de huisvestingskosten en de uitgaven voor overige faciliteiten verminderden ten opzichte van de drie zelfstandige ambtelijke organisaties van voorheen.

Harmonisatie van werkprocessen

Om tot de realisatie van de hoofddoelstellingen te komen is de harmonisatie van de werkprocessen van groot belang. Voor de verbetering van de kwaliteit en het behalen van de efficiencyvoordelen is hard gewerkt aan de harmonisatie van werkprocessen. Voor de aankomende jaren blijft de prioriteit op deze harmonisatie. Door processen te harmoniseren zal de SED organisatie in staat zijn de kwaliteit van de dienstverlening aan onze inwoners te verhogen en de efficiency voordelen te behalen.

Personeel en werkdruk binnen de SED organisatie

Voor het personeel was 2015 een hectisch jaar. Nieuwe collega's, nieuwe werkplekken, verbouwingen, nog niet goed functionerende hulpmiddelen (ICT) en wennen aan de nieuwe organisatie. Het grote aantal vacatures dat was ontstaan door de vacaturestop uit 2013 is in 2015 grotendeels ingevuld. Hierdoor stroomden er ook relatief veel nieuwe collega's binnen. Wij hebben in 2015 een aantal vacatures niet ingevuld en met tijdelijke krachten de werkdruk enigszins beheersbaar gehouden.

In 2015 lag de focus vooral op 'Samen'. Er was aandacht voor het in elkaar schuiven van de drie ambtelijke organisaties, voor invulling van nieuwe taakverdelingen en voor een goede werkdrukbeheersing. We zijn gestart met een zaaksysteem en er is vooral ook geïnvesteerd in opleidingen. Dit laatste vooral gericht op medewerkers van het Klant Contact Centrum (KCC) ter verbetering van de dienstverlening. Er is echter ook een deel van het opleidingsbudget niet besteed omdat het in elkaar schuiven van de 3 ambtelijke organisaties en de invulling van nieuwe taakverdelingen meer prioriteit hebben gekregen dan de verdere ontwikkeling via studie en/of opleiding.

Paragraaf 6: Verbonden partijen

6.1 Inleiding

Gemeenten brengen steeds meer taken onder bij verbonden partijen. Verbonden partijen stellen beleid op en/of voeren vaak beleid uit dat de gemeente in principe ook in eigen beheer kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partijen, maar houdt wel de eindverantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's.

Van belang is te controleren of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd zijn. Een ander belang is het kostenbeslag en de financiële risico's die de gemeente met verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

Voor het adequaat invullen van de toezichthoudende rol door de gemeenteraad is het belangrijk dat de begroting en de jaarrekening inzicht geven in de verbonden partijen waarin de gemeente deelneemt, het belang dat de gemeente hierin heeft en de financiële positie van de verbonden partijen.

In deze paragraaf wordt enkel gerapporteerd over de partijen waarin de gemeente een bestuurlijk én financieel belang heeft. Gekozen is voor de indeling: gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen en regionale samenwerking.

6.1.1 Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke rechtspersoon waarin de gemeente Drechterland een bestuurlijk en financieel belang heeft. Publiekrechtelijke rechtsvormen zijn gemeenschappelijke regelingen (vier vormen; openbaar lichaam, centrumgemeente, gemeenschappelijk orgaan of regeling zonder meer) en privaatrechtelijke rechtsvormen zijn vennootschappen (NV, BV, CV, VOF), stichtingen en verenigingen. Bestuurlijk belang betekent dat de gemeente zeggenschap heeft door vertegenwoordiging in het bestuur of door stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat de gemeente ter beschikking heeft gesteld en dat niet verhaalbaar is, of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat wanneer de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

6.2 Gemeenschappelijke regelingen

Gemeenschappelijke regelingen

Naam:	<u>Westfries Archief</u>
Vestigingsplaats:	Hoorn
Vertegenwoordiging:	Lid van het algemeen bestuur
Openbaar belang:	Ter behartiging van het belang van de zorg, bewaring en het beheer van archiefbescheiden van de gemeenten, en het bevorderen van de lokale regionale geschiedbeoefening.
Ontwikkelingen:	In 2015 was het speerpunt om een blauwdruk te maken en te komen tot een regionaal depot. In 2016 zal deze blauwdruk in het Algemeen Bestuur besproken worden en zal er uit de diverse scenario's een keuze gemaakt gaan worden om verder uit te werken. Daarnaast is er in de regio verkennend gekeken naar meer samenwerking in de DIV-afdelingen door middel van een regionale digitale postkamer.
Deelname verplicht:	Nee
Bijdrage (afgerond):	€ 127.000
Bedrag per inwoner:	€ 6,53

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2013	580.000	443.000	514.000	365.000	33.000 N
2014	514.000	365.000	421.000	147.000	32.000 V

Naam: WerkSaam Westfriesland
 Vestigingsplaats: Hoorn
 Vertegenwoordiging: Lid van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur
 Openbaar belang: Het uitvoeren van de Participatiewet voor de Westfriesse gemeenten. De doelstelling is het begeleiden van inwoners van Westfriesland naar werk, indien nodig voor een voorziening zorgen om werken mogelijk te maken, en als het echt niet anders kan het bieden van beschut werk. Waar nodig wordt er een aanvulling levensonderhoud aangeboden.
 Ontwikkelingen: De beheersing van de Nederlandse taal wordt als extra verplichting toegevoegd aan de bestaande verplichtingen die gelden voor bijstandsgerechtigden. Gemeenten moeten zowel voor nieuwe aanvragers van bijstand als voor het zittend bestand bijstandsgerechtigden de Nederlandse taalbeheersing gaan beoordelen. De taaleis is voor nieuwe bijstandsaanvragen op 1 januari 2016 gaan gelden en voor het zittend bestand gaat de wet Taaleis in op 1 juli 2016.
 Deelname verplicht: Nee
 Bijdrage (afgerond): € 3.679.000
 Bedrag per inwoner: n.v.t.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2013	11.730.000	3.090.000	11.484.000	2.791.000	80.000 V
2014	11.484.000	2.791.000	11.103.000	3.665.000	566.000 V

Toelichting: de gegevens van 2013 zijn afkomstig uit jaarrekening Op/Maat

Naam: Centraal afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland (CAW)
 Vestigingsplaats: Hoorn
 Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur
 Openbaar belang: Behartigen van nog enkele resterende taken op het gebied van milieu.
 Ontwikkelingen: De activiteiten in 2015:
 - besluitvorming over de nazorg van de voormalige stortplaats Westwoud;
 - de uitoefening van de rechten en plichten zoals verbonden aan het aandeelhouderschap in de HVC;
 - de uitvoering van de taken en bevoegdheden in het kader van de gemeenschappelijke regeling.
 Deelname verplicht: Nee
 Bijdrage (afgerond): n.v.t.
 Bedrag per inwoner: n.v.t.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2013	133.000	2.118.000	227.000	2.614.000	94.000 V
2014	227.000	2.614.000	155.000	2.342.000	9.000 V

Naam: Financiering personeelsplan muziekschool Westfriesland
 Vestigingsplaats: Wervershoof
 Vertegenwoordiging: N.v.t.
 Openbaar belang: Het financieren van het personeelsplan muziekschool Westfriesland.
 Ontwikkelingen: Deze gemeenschappelijke regeling is voortgekomen uit de opheffing van de Gemeenschappelijke Regeling Muziekschool West-Friesland in 1989. Op grond van het vastgestelde personeelsplan gaat het personeel over naar de deelnemende gemeenten. De gemeente Medemblik is centrumgemeente. Sinds 2015 is er overleg gaande tussen de deelnemende gemeenten hoe de regeling kan worden ontbonden.
 Deelname verplicht: Nee
 Bijdrage (afgerond): € 33.000
 Bedrag per inwoner: € 3,11 (gebaseerd op inwoneraantal oud Drechterland t.a.v. GR deel: 10.465)

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2013	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
2014	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Naam: Ondersteuning Bestuurlijke Samenwerking West-Friesland
 Vestigingsplaats: Hoorn
 Vertegenwoordiging: N.v.t.
 Openbaar belang: Het doel van deze regeling is om voor de regio West-Friesland de samenwerking tussen de zeven deelnemende gemeenten op het gebied van bestuurlijk overleg te ondersteunen.
 Ontwikkelingen: Sinds 1 januari 2005 voert de gemeente Hoorn als centrumgemeente een aantal taken uit voor de regio, gebaseerd op de gemeenschappelijke regeling 'Ondersteuning bestuurlijke samenwerking West-Friesland 2005'. Dit gebeurt in de vorm van de marktplaatsen ABZ (algemeen bestuurlijke zaken) MaDiVoSa (sociaal) en VVRE (fysiek). Daarnaast worden ook diverse andere taken uitgevoerd zoals de volwasseneneducatie, de coördinatie van het regionale jeugdbeleid, urgentiecommissie huisvesting, de Regionale Hoor- en Adviescommissie voor de behandeling van de bezwaarschriften op grond van de Huisvestingsverordening en de coördinatietaken van het regionaal leerlingenvervoer, alsmede het Pact van Westfriesland. Verder is ook de rechtsopvolging van het SOW i.l. als taak in deze gemeenschappelijke regeling ondergebracht. De begroting en jaarrekening hiervan worden afzonderlijk aangeboden.
 Deelname verplicht: Nee
 Bijdrage (afgerond): € 44.000
 Bedrag per inwoner: € 1,83 OBSW
 € 0,51 SOW i.l.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2013	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	8.000 V
2014	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	2.000 V

Naam: Veiligheidsregio Noord-Holland Noord
 Vestigingsplaats: Alkmaar
 Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur
 Openbaar belang: Het gezamenlijk behartigen van belangen die de schaal van de individuele gemeenten te boven gaan ten behoeve van de veiligheid van de bevolking in het samenwerkingsgebied. De hieronder genoemde bijdrage is onder voorbehoud van keuze verdeelsleutel en mogelijke bezuinigingstaakstelling.
 Ontwikkelingen: Sinds 1 januari 2015 is de regionalisering van alle gemeentelijke brandweerkorpsen een feit. Door de regionalisering heeft de veiligheidsregio momenteel 51 brandweerposten, 1150 brandweervrijwilligers en bijna 200 beroepsbrandweerlieden. In 2015 had de VR extra inzet op de zware zomerstorm, een hoge instroom van vluchtelingen en won de VR awards voor hun innovaties. In 2016 wordt het beleidsplan 2016-2019 aangeboden aan de raad. In dit beleidsplan staat de bestuurlijk ambitie beschreven en wordt weergegeven op welke wijze die bijdrage wordt gerealiseerd en hoe dat zich vertaalt naar concrete inspanningen binnen de inhoudelijke programma's. Dit plan geeft de richting weer voor de komende jaren. Het maakt de ambities expliciet voor het bestuur en daarmee zijn die ook voor de individuele gemeenten en partnerorganisaties beschikbaar.
 Deelname verplicht: Ja
 Bijdrage (afgerond): € 1.186.000
 Bedrag per inwoner: € 62,01

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2013	2.408.000	9.677.000	1.563.000	61.690.000	508.000 N
2014	1.563.000	61.690.000	1.370.000	63.370.000	146.000 N

Naam: Recreatieschap Westfriesland (RSW)
 Vestigingsplaats: Stede Broec
 Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur
 Openbaar belang: Het behartigen van de belangen van de openluchtrecreatie en het landschap in het samenwerkingsgebied. Deze taak wordt onder meer behartigd door:
 - het vaststellen van het te voeren recreatieve beleid (Natuur- en Recreatieplan);
 - het beheren van de bestaande recreatieprojecten.
 Ontwikkelingen: In 2015 is er gewerkt aan de actualisatie van het beleid dat vastgelegd was in het landschapsplan West-Friesland. Er is een nieuw plan opgesteld te weten het Natuur- en Recreatieplan waarin de ambities en visie staan voor de komende 10-15 jaar. Het plan is vastgesteld door het Dagelijks Bestuur en de planning is het plan door het Algemeen bestuur te laten vaststellen in de tweede helft van 2016.
 Deelname verplicht: Nee
 Bijdrage (afgerond): € 98.000
 Bedrag per inwoner: € 5,09

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2013	1.408.000	2.869.000	1.186.000	2.894.000	39.000 N
2014	1.186.000	2.894.000	1.054.000	3.023.000	109.000 V

[Handwritten signature]

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Hollands Noorden (GGD HN)

Vestigingsplaats:	Alkmaar
Vertegenwoordiging:	Lid van het algemeen bestuur
Openbaar belang:	Het behartigen van de belangen van de gezondheid van inwoners in het samenwerkingsgebied
Ontwikkelingen:	De GGD HN bevindt zich in een dynamische periode. De afgelopen jaren is veel inzet gepleegd om bezuinigingen op te vangen en de organisatie (na de fusie) op orde te brengen. De afwikkeling daarvan vordert gestaag terwijl er nieuwe uitdagingen bij zijn gekomen. Bezuinigingstaakstellingen zijn ingerekend in de begroting en het is nog een uitdaging en flinke inspanning om dit te realiseren. De overdracht van taken in het sociaal domein van rijk naar gemeenten (decentralisaties) heeft ook gevolgen voor de GGD HN, bijvoorbeeld de samenwerking met de nieuw opgerichte jeugd- of wijkteams. Het overnemen van de taak Algemeen Meldpunt Kindermishandeling en Huiselijk Geweld (AMHK) tegenwoordig Veilig Thuis. De GGD HN is een actieve partner in tal van ontwikkelingen zoals Holland Health, de JOGG projecten, Lekker leven doe je samen, het preventieplatform en het programma versterking publieke gezondheid. De GGD investeert verder om een toekomstgerichte dienstverlening te kunnen invullen. Belangrijke kenmerken daarbij zijn inspelen op de grotere rol van de klant ook in het beheer van diens eigen gegevens, verdere vernieuwing in de informatievoorziening en goede aansluiting bij de ontwikkelingen in het sociale domein.
Deelname verplicht	Ja
Bijdrage (afgerond)	€ 341.000
Bedrag per inwoner	€ 17,69

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2013	182.000	3.861.000	497.000	3.299.000	361.000 V
2014	497.000	3.299.000	744.000	3.616.000	285.000 V

Naam:	<u>Archeologie Westfriese Gemeenten</u>
Vestigingsplaats:	Hoorn (centrumgemeente)
Vertegenwoordiging:	N.v.t.
Openbaar belang:	De regeling draagt bij aan de slagvaardigheid van de gemeente met betrekking tot gebiedsontwikkeling en ruimtelijke ordeningsprocessen. Tevens versterkt het de cultuurhistorische identiteit.
Ontwikkelingen:	De gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec zijn in 2010 een samenwerkingsverband aangegaan op het gebied van archeologie. Het betreft een lichte Gemeenschappelijke Regeling (GR), met Hoorn als centrumgemeente. De regeling draagt bij aan de slagvaardigheid van de gemeenten op het gebied van grondontwikkeling en ruimtelijke ordeningsprocessen. Tevens versterkt het de cultuurhistorische identiteit. In het kader van de regeling is er een regioarcheoloog aangesteld om werkzaamheden te verrichten voor de deelnemende gemeenten.
Deelname verplicht:	Nee
Bijdrage (afgerond):	€ 20.000
Bedrag per inwoner:	n.v.t.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2013	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0
2014	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	0

Naam: Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord (RUD)
 Vestigingsplaats: Hoorn
 Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur
 Openbaar belang: Uitvoering van gemeentelijke milieutaken
 Ontwikkelingen: Per 1 januari 2014 voert de RUD de milieutaken voor de gemeente Drechterland uit. Jaarlijks wordt er een werkprogramma opgesteld, waarin de werkafspraken tussen het dagelijks bestuur van de RUD en het college van B&W worden vastgelegd. Het is aan de opdrachtgever om te bewaken of de afspraken conform het programma worden uitgevoerd. De RUD zal hiervoor de nodige managementrapportages aanleveren. De RUD legt jaarlijks verantwoording af aan de deelnemers via de jaarstukken. De bevoegd gezag verantwoordelijkheid blijft bij de gemeente. De gemeente blijft daarmee verantwoordelijk voor de taakuitvoering en het beleid.

Deelname verplicht: Ja
 Bijdrage (afgerond): € 394.000
 Bedrag per inwoner n.v.t.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2013	0	0	223.000	3.706.000	0
2014	223.000	3.706.000	1.030.000	3.763.000	991.000 V

Naam: Gemeenschappelijke Regeling SED organisatie (per 1 januari 2015)
 Vestigingsplaats: Stede Broec, Enkhuizen en Drechterland
 Vertegenwoordiging: Lid van het algemeen bestuur
 Openbaar belang: Bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige, effectieve en efficiënte uitvoering door de SED-organisatie van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken met het oog op een goede dienstverlening aan de inwoners en een krachtige ondersteuning aan de besturen van de gemeenten.

Ontwikkelingen: Vanaf 1 januari 2015 is de GR SED organisatie een feit. In het eerste jaar 2015 is veel tijd, budget en energie gestoken om het beheer van de SED organisatie op orde te krijgen.

Deelname verplicht: Nee
 Bijdrage (afgerond): € 6.676.000
 Bedrag per inwoner: n.v.t.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2013	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
2014	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Naam	<u>Shared Service Centre ICT DeSom</u>
Vestigingsplaats	Wognum
Vertegenwoordiging	Lid van het algemeen bestuur
Openbaar belang	Bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en een doelmatige uitvoering door het SSC van de door de gemeenten opgedragen uitvoerende taken en de ondersteuning in brede zin op het terrein van de ICT en het creëren van de voorwaarden voor een efficiënte bedrijfsvoering en een efficiënte en klantgerichte dienstverlening.
Ontwikkelingen	Langere tijd is onderzoek gedaan naar regionale samenwerking op ICT-gebied. In 2011/2012 heeft dit geleid tot een concreet onderzoek naar de mogelijkheden voor een Shared Service Center (SSC) voor de gemeenten Drechterland, Enkhuizen, Stede Broec, Opmeer en Medemblik (de DeSom-gemeenten). In het eindrapport (met de titel: 'Het geheel is meer dan de Som der delen') is inzicht gegeven in het waarom en de daarbij behorende financiële consequenties. Op basis van dit rapport heeft de gemeenteraad in december 2012 besloten in te stemmen met deelname aan het Shared Service Center ICT DeSom. Verder verbetert deze samenwerking de bedrijfszekerheid op het gebied van ICT. Gedacht kan worden aan verlaging van het aantal werkplekken, samenwerking op het gebied van telefonie, opschoning en beëindiging van diverse ICT-contracten, het terugdringen van het aantal applicaties en centralisatie en professionalisering van het functioneel applicatiebeheer, het informatiebeleid en gegevensbeheer. Om de samenwerking ook juridisch vorm te geven, is gekozen voor de oprichting van een gemeenschappelijke regeling (GR). De raad heeft in november 2013 toestemming verleend om de gemeenschappelijke regeling SSC DeSom vast te stellen. De samenwerking is geleidelijk gestart op 1 januari 2014 en wordt in de loop van 2016 geheel voltooid. Naast de zes gemeenten is ook de gemeenschappelijke regeling WerkSaam afnemer van DeSom.
Deelname verplicht	Nee
Bijdrage (afgerond)	n.v.t. (opgenomen in SED-begroting)
Bedrag per inwoner	n.v.t.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2013	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
2014	n.v.t.	n.v.t.	160.000	4.945.000	160.000 V

6.3 Deelnemingen

Naam:	<u>NV Houdstermaatschappij Gaskop Noord-Holland</u>
Vestigingsplaats:	Twisk
Vertegenwoordiging:	Aandeelhouder
Openbaar belang:	Beheren van de aandelen NUON.
Ontwikkelingen:	Op 1 juli 2015 is de laatste tranche (21%) van de NUON Energy aandelen aan Vattenfall verkocht. Daarmee kan het hoofdstuk Vattenfall worden afgesloten.
Deelname verplicht:	Ja
Bijdrage (afgerond):	n.v.t.
Bedrag per inwoner:	n.v.t.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2013	29.936.000	4.254.000	92.764.000	4.839.000	110.558.000 V
2014	92.764.000	4.839.000	91.557.000	4.802.000	4.787.000 V

Naam: NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
 Vestigingsplaats: Den Haag
 Vertegenwoordiging: Aandeelhouder
 Openbaar belang: De BNG draagt met gespecialiseerde dienstverlening bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
 Ontwikkelingen: De lastendruk als gevolg van Europees toezicht blijft toenemen. De verwachting is dat de operationele bedrijfslasten groeien door de toenemende toezichtkosten en de investeringen in personeel en systemen om te kunnen blijven voldoen aan de wet- en regelgeving. Vanaf 2015 draagt de BNG bij aan de opbouw van het Europese resolutiefonds.
 Deelname verplicht: Ja
 Bijdrage (afgerond): n.v.t.
 Bedrag per inwoner: n.v.t.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2013	2.752.000	139.476.000	3.430.000	127.753.000	283.000 V
2014	3.430.000	127.753.000	3.582.000	149.923.000	126.000 V

Naam: NV HVC-Holland collect
 Vestigingsplaats: Alkmaar
 Vertegenwoordiging: Via CAW als aandeelhouder
 Openbaar belang: Het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen.
 Ontwikkelingen: Terugwinning van secundaire grondstoffen uit afval vormt een nationaal en Europees speerpunt. Gemeenten zijn vanaf 2015 verantwoordelijk voor het sorteren van ingezamelde kunststofverpakkingen. Wecycle-convenant loopt af. Dit is aanleiding om voor het inzamelen van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) ook andere opties te onderzoeken. Een 'Green Deal' beoogt de hoeveelheid textiel in het huishoudelijk restafval te halveren;

Garantstelling
 Naar rato van het door de gemeenschappelijke regeling CAW gehouden aantal aandelen A in NV HVC staat de gemeenschappelijke regeling CAW per 31 december 2015 garant voor een bedrag van € 67.536.000. De garantstelling van Drechterland bedraagt per 31 december 2015 € 6.371.321. Gelet op de waarde van de activa van NV HVC enerzijds en de omvang van de gegarandeerde leningen voor financiering daarvan anderzijds, wordt het risico vanwege de garantstelling door de aandeelhouders voor deze leningen en het pro rata deel daarvan voor de gemeenschappelijke regeling CAW thans minimaal.
 Deelname verplicht: Ja
 Bijdrage (afgerond): n.v.t.
 Bedrag per inwoner: n.v.t.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2013	68.145.000	982.027.000	63.178.000	967.307.000	4.940.000 N
2014	63.178.000	967.307.000	68.309.000	936.905.000	5.137.000 V

Naam:	Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord NV (ONHN)
Vestigingsplaats:	Alkmaar
Vertegenwoordiging:	Aandeelhouder (855 aandelen van € 1 nominaal)
Openbaar belang:	Bevorderen onderlinge samenwerking binnen de regio waardoor efficiënter aan economische doelstellingen gewerkt wordt.
Ontwikkelingen:	In 2012 heeft een koerswijziging naar een uitvoeringsorganisatie plaatsgevonden. Daarbij zijn private deelnemingen van de NV afgestoten. Deze doelen zijn nu geformuleerd: stimuleren bedrijfsleven, afstemmen en begeleiden herstructurering bedrijventerreinen, stimuleren van ontwikkelingen en innovatie bij bedrijven en samenwerking tussen bedrijfsleven, onderwijs en kennisinstituten. Het versterken van economische structuur op het gebied van agribusiness, energie, maritiem en offshore, health en vrijetijdseconomie. Het ontwikkelingsbedrijf heeft ook een uitvoerende rol bij de Regionaal Economische Agenda Westfriesland.
Deelname verplicht:	Nee
Bijdrage (afgerond):	€ 37.000 (subsidie)
Bedrag per inwoner:	n.v.t.

Jaar	EV per 1-1	VV per 1-1	EV per 31-12	VV per 31-12	Resultaat
2013	703.000	1.203.000	594.000	1.959.000	109.000 V
2014	594.000	1.950.000	660.000	1.168.000	66.000 V

6.4 Regionale samenwerking

Regionale samenwerking

Drechterland is een relatief kleine gemeente. Dit betekent dat op veel beleidsterreinen de samenwerking met andere gemeenten wordt gezocht. Met de andere gemeenten in de regio West-Friesland staan wij voortdurend voor keuzes over de vraag op welke schaal die intergemeentelijke samenwerking het beste kan plaatsvinden. Sommige onderwerpen worden met alle zeven gemeenten opgepakt (zoals Cultuureducatie en de aanpak van de transitie), andere zaken met vijf gemeenten (zoals het Shared Service Center ICT DeSom) en weer andere onderwerpen worden in SED-verband met de gemeenten Enkhuizen en Stede Broec georganiseerd.

De 'rode draad' bij al deze regionale samenwerkingsverbanden is verbetering van de kwaliteit. We willen dat West-Friesland tot de top-10 van meest aantrekkelijke regio's behoort. We willen een kwalitatieve verbetering van de ICT en niet in de laatste plaats: we willen vooral een verdere verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening aan onze burgers.

Met zeven gemeenten: het Pact van West-Friesland

De zeven Westfriese gemeenten werken al jaren samen op veel dossiers. Tot nu toe ontbrak het aan een duidelijke stip aan de horizon, een gezamenlijke ambitie. In het Pact van West-Friesland stellen de Westfriese gemeenten (Drechterland, Enkhuizen, Hoorn, Koggenland, Medemblik, Opmeer en Stede Broec) hun ambitie vast voor de samenwerking voor de komende jaren. Het doel van het pact is om via regionale samenwerking de regio te versterken op het gebied van wonen, werken, bereikbaarheid, onderwijs en vrije tijd.

Het pact is begin 2013 in alle gemeenten in West-Friesland vastgesteld. De gemeenteraden hebben met het pact de volgende vijf spelregels opgesteld voor de samenwerking:

1. alle zeven gemeenten zijn eigenaren van de regio West-Friesland;
2. samenwerken is niet vrijblijvend, maar gaat over bindende en afdwingbare afspraken: afspraak is afspraak;
3. het maatschappelijk doel van een samenwerkingsverband moet SMART worden geformuleerd;
4. de samenwerking is transparant: we brengen in kaart met wie we samenwerken, gedurende welke tijd en we stellen samenwerkingsverbanden open voor andere partners;
5. we leggen jaarlijks verantwoording af over de staat van onze samenwerking, naar elkaar, maar ook intern naar de eigen colleges en raden.

Aandelenportefeuille

Aandelen

Omschrijving	Aantal	Verkrijgingsprijs	Uitkering
Bank Nederlandse Gemeenten	15.756	39.390	Jaarlijks dividend
N.V. Houdstermaatschappij GKNH	133	60.353	Jaarlijks dividend
Museum Stoomtram	371	16.835	Geen dividend
Ontwikkelingsbedrijf NHN N.V.	855	855	Geen dividend
Oiko Credit Fonds Nederland	250	50.000	Dividend herbelegd

Het is niet mogelijk concreet aan te geven welk risico de gemeente in de aandelen loopt, omdat in principe alle risico's denkbaar en niet afgebakend zijn. Wat wel duidelijk aan te geven is, dat de waarde van de aandelen en obligaties kan verdampen tot nihil.

Paragraaf 7: Grondbeleid

Deze paragraaf is verdeeld in vier hoofdonderwerpen:

- 7.1 Grondpolitiek;
- 7.2 Bouwgrondexploitaties;
- 7.3 Toekomstige bouwgrondexploitaties;
- 7.4 Financiële verantwoording.

7.1 Grondpolitiek

Grondpolitiek krijgt vorm door vaststelling van grondbeleid en is geen doel op zich, maar een middel om gemeentelijke doelstellingen op het gebied van de ruimtelijke ontwikkeling te realiseren. In 2013 heeft de raad van Drechterland de nota Grondbeleid Drechterland vastgesteld. Hiermee is de gemeente in staat gewenste veranderingen in grondgebruik te realiseren en bestaand grondgebruik te handhaven.

De kaders en uitgangspunten in de nota Grondbeleid Drechterland beogen het 'vraaggestuurd bouwen' te stimuleren en te komen tot vaststelling van flexibele bestemmingsplannen, die binnen beeldkwaliteitsplannen de nodige vrijheid bieden. Hiermee worden financiële risico's van gebiedsontwikkeling beter beheersbaar en is de gemeente bij gewijzigde omstandigheden beter in staat adequate beheersmaatregelen te nemen. Zo zijn in 2014 de grondprijzen in Zuiderkogge 4b aangepast en in 2015 zijn de grondprijzen in De Witte Dam 2 aangepast.

7.2 Bouwgrondexploitaties

In 2015 is de gemeente Drechterland actief in vier bouwgrondexploitaties, waarbij in twee gevallen sprake is van Publiek Private Samenwerking (Reigersborg Noord 3 en Zuiderkogge 4b). Per exploitatie worden de ontwikkelingen in 2015 beschreven en voor zover mogelijk vertaald in consequenties voor de toekomst.

De Witte Dam 2

In 2015 is één kavel voor een vrijstaande woning verkocht en zijn er nog drie kavels beschikbaar. Van de gebouwde zes twee-onder-één-kapwoningen zijn er vijf verkocht en de laatste is in optie. Gelet op de aantrekkende markt verwachten wij de drie kavels voor vrijstaande woningen in 2016 te kunnen verkopen. Het laatste deel van het plan kan dan woonrijp worden gemaakt en afgerond.

Reigersborg Noord 3

De woningen in de fasen 3a en 3b zijn opgeleverd. Het gaat om 28 woningen in de sociale koop/huur, 6 woningen in de categorie middelduur en 7 woningen in de categorie duur. Daarnaast zijn er 7 kavels voor vrijstaande woningen verkocht. De woningen in fase 3c (10 sociale koopwoningen, 8 middeldure woningen en 6 woningen in de categorie duur) zijn in aanbouw en nagenoeg allemaal verkocht. Het noordoostelijke deel van de wijk is woonrijp gemaakt, de tijdelijke brug tussen Koolmees en Pimpelmees is aangebracht en de bomen, het groen en de speelvoorzieningen zijn voor een groot deel gerealiseerd.

Zuiderkogge 4b

De extra inspanningen die zijn verricht door het inzetten van externe expertise, de aanpassing van de grondprijzen en de planning, hebben nog niet geleid tot verkoopresultaten. Er is voor de kavels in deze fase van het bedrijventerrein wel belangstelling, maar daadwerkelijke afname van grond is nog uitgebleven. Wellicht heeft de positieve economische ontwikkeling tot gevolg dat bedrijven de stap weer durven te nemen tot vestiging op dit terrein. Vooralsnog is er geen reden het beleid aan te passen.

Centrumplan Hoogkarspel

In 2015 is het nieuwe gemeentehuis opgeleverd en in gebruik genomen. De opening van het gemeentehuis is niet ongemerkt voorbij gegaan met veel festiviteiten. Het oude gemeentehuis is afgebroken en vervolgens kon fase 1 van het openbaar gebied Centrumplan worden afgerond. De gesprekken met de eigenaar van de Reigerspassage verlopen voorspoedig en hebben er toe geleid dat de nieuwbouwplannen van het bedrijf in 2016 verder geconcretiseerd zullen worden.

7.3 Toekomstige bouwgrondexploitaties

Reigersborg Zuid 5

Het plangebied is in zijn geheel eigendom van de gemeente. Met de provincie zijn gesprekken gaande over de invulling van het gebied, omdat het buiten bestaand bebouwd gebied ligt. Om woningbouw te kunnen plegen, zal de provincie ontheffing dienen te verlenen. Dat zal zij uitsluitend doen als

aangetoond is dat de Ladder voor Stedelijke Verduurzaming met succes is doorlopen. Bij het doorlopen van de Ladder dient de gemeente ook aan te tonen dat op regionaal niveau overeenstemming is bereikt over het ontwikkelen van dit gebied. Daarnaast is voor het gebied een Beeld Kwaliteits-Plan opgesteld dat in januari 2016 werd gepresenteerd aan de ARO (Adviescommissie Ruimtelijke Ordening) van de provincie.

Kerkbuurt, Wijdenes

Ook voor dit gebied geldt dat het een ex-BBG-locatie is, zodat voordat ter plaatse een woongebied kan worden ontwikkeld daarvoor eerst toestemming van de provincie moet zijn verkregen. Wij hebben inmiddels voor dit plan een Beeld Kwaliteits-Plan opgesteld dat in januari 2016 aan de ARO werd gepresenteerd. Op grond van deze gesprekken zal blijken of het gebied daadwerkelijk kan worden ontwikkeld. Gelet op de woningmarkt zijn wij hier, net als voor de andere strategische gronden, positief over.

Waardering van toekomstige bouwgronden

Als gevolg van wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten (de boekhoudvoorschriften voor gemeenten) komt de balanscategorie Niet in exploitatie genomen gronden (de zogenaamde NIEGG) vanaf 1 januari 2016 te vervallen. Gronden die per 31 december 2015 onder deze categorie vallen en nog niet gekwalificeerd zijn als bouwgrond in exploitatie moeten per 1 januari 2016 worden gerubriceerd onder materiële vaste activa als 'strategische gronden'. Op basis van overgangsrecht moeten deze gronden uiterlijk 31 december 2019 ook als zodanig worden gewaardeerd: marktwaarde op basis van de dan geldende bestemming. Gemeenten hebben daarom vier jaar om eventuele afwaarderingen door te voeren. In 2016 wordt een notitie inzake gevolgen van deze wijziging in de regelgeving aangeboden aan de gemeenteraad.

7.4 Financiële verantwoording

Stortingen vanuit de grondexploitatie in de reserves en voorzieningen

	Begroting primitief	Begroting na wijziging	Jaarrekening
Winstneming	145.000	195.000	50.000
Bovenwijkse voorzieningen	63.000	59.000	53.000
Landschapsplan reserve	24.000	21.000	9.000
Landschapsplan voorziening	39.000	38.000	44.000
Verkeersinfrastructuur (rood voor grijs)	139.000	132.000	117.000
Saldo 31-12-2015	410.000	445.000	273.000

Een nadere uitsplitsing wordt gegeven in de toelichting op de balans bij 'onderhanden werken'.

Mutaties fondsen

	Saldo 1-1-2015	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2015
Bovenwijkse voorzieningen (Algemene reserve)	318.000	53.000		371.000
Landschapsplan reserve	257.000	9.000	218.000	48.000
Landschapsplan voorziening*	349.000	44.000		393.000
Verkeersinfrastructuur (rood voor grijs)**	4.272.000	268.000		4.540.000
Saldo 31-12-2015	5.196.000	374.000	218.000	5.352.000

* De ten laste vanuit de grondexploitaties Reigersborg gereserveerde bedragen worden ingezet voor de realisatie van de groene buffer tussen Reigersborg Zuid 5 en het naastgelegen open gebied.

** Inclusief de bijdrage OZB niet woningen

Vennootschapsbelasting

In 2015 is advies ingewonnen over de vennootschapsbelasting, want vanaf 1 januari 2016 kunnen gemeentelijke grondbedrijven onderhevig zijn aan heffing van Vennootschapsbelasting. Voorwaarde daarvoor is dat sprake is van een onderneming in het kader van de fiscale wetgeving: organisatie van kapitaal en arbeid die met winstoogmerk op de vrije markt opereert.

15

Er is daarbij pas sprake van winstoogmerk voor de Vennootschapsbelasting (Vpb) als het totaal van de grondexploitaties in structurele zin fiscaal winstgevend is. Er wordt dus niet naar de fiscale resultaten per exploitatie gekeken, maar naar het fiscale resultaat van de totale grondexploitatie. Is deze niet structureel winstgevend, dan is de grondexploitatie niet onderhevig aan Vpb. Of de gemeentelijke grondexploitatie fiscaal winstgevend is, hoeft pas te worden beoordeeld bij de aangifte over 2016. Deze moet in het eerste kwartaal van 2017 worden aangeleverd. In 2016 wordt een notitie over de gevolgen van Vennootschapsbelasting aangeboden aan de gemeenteraad.

Paragraaf 8: Subsidies

Onderdelen: De paragraaf subsidies omvat de totale subsidieplafonds per werksoort. De verdeling van de subsidies per werksoort staat aangegeven in de subsidielijst 2015. De subsidies worden beschikbaar gesteld op grond Algemene Subsidieverordening Drechterland (ASV) en de acht subsidieregelingen.

Subsidies en subsidiebeleid

Onder het begrip subsidie wordt volgens de Algemene wet bestuursrecht (Awb) verstaan: *'de aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten'* (artikel 4:21, eerste lid Awb). Artikel 4:23, eerste lid Awb schrijft voor dat subsidies worden verstrekt op basis van een wettelijk voorschrift, dat regelt voor welke activiteiten subsidie kan worden verstrekt. Dit wettelijk voorschrift is bij de gemeente Drechterland:

1. De Algemene subsidieverordening (ASV) Drechterland als procedurele verordening, waarin in artikel 2 op hoofdlijnen is aangegeven voor welke activiteit(en) subsidie kan worden verstrekt.
2. De specifieke subsidieregelingen op het gebied van maatschappelijke dienstverlening, ouderenwerk, sport en recreatie, jeugd- en jongerenwerk, vormings- en ontwikkelingswerk, kunst en cultuur, investeringssubsidie en bijzondere activiteiten en éénmalige subsidies.

Ten grondslag aan het subsidiebeleid van Drechterland ligt de Welzijnsvisie. Het subsidiebeleid is voor de gemeente een van de middelen om de doelstellingen van de Welzijnsvisie te realiseren. Vooral daar waar er voor de gemeente sprake is van een voorwaardenscheppende rol, is subsidieverlening een belangrijk instrument. Hiermee kan de gemeente sturen op de instandhouding van organisaties en voorzieningen die een functie vervullen voor de gemeentelijke beleidsdoelen. Uitgangspunt hierbij is vooral het ondersteunen en bevorderen van activiteiten voor en door burgers. Hierbij is het vergroten van de participatie van de burger en het vergroten van de sociale samenhang het centrale doel. De gemeente ziet haar voorwaardenscheppende rol daarin vooral in het in stand houden van een goed basispakket aan welzijnsvoorzieningen.

Vertaling naar het subsidiebeleid

Het subsidiebeleid is, vanuit de uitgangspunten van de Welzijnsvisie, enerzijds gericht op het in stand houden van een goed voorzieningenniveau voor alle inwoners van Drechterland en anderzijds op het extra ondersteunen van activiteiten en voorzieningen die zijn gericht op de drie aandachtsgroepen jongeren, ouderen en gehandicapten. Dit betekent dus dat in het subsidiebeleid organisaties die zich in hun activiteiten en doelstellingen richten op deze doelgroepen uit de Welzijnsvisie, extra de nadruk krijgen.

Op basis van deze subsidieregelingen kunnen de meeste subsidieontvangers zelf berekenen op hoeveel subsidie zij aanspraak kunnen maken. Het algemene juridische en procedurele kader van het subsidiebeleid wordt geregeld in de Algemene Subsidieverordening Drechterland, die op 14 juni 2007 is vastgesteld door de gemeenteraad. De totale voor subsidie beschikbare financiële middelen en de verdeling daarvan over de diverse onderdelen van het welzijnsbeleid worden jaarlijks door de gemeenteraad door vaststelling van de subsidieplafonds bepaald bij de vaststelling van de gemeentebegroting.

Op 2 november 2015 heeft een themabijeenkomst over het subsidiebeleid plaatsgevonden met de gemeenteraad. Tijdens deze bijeenkomst is het huidige subsidiebeleid gepresenteerd en heeft er een discussie plaatsgevonden over de toekomst van het subsidiebeleid. Op basis hiervan wordt in 2016 een inhoudelijke notitie over de toekomst van het subsidiebeleid in Drechterland voorbereid.

Financiële consequenties

Tijdens de begrotingsvergadering van 27 oktober 2014 heeft de gemeenteraad de totale subsidieplafonds 2015 per werksoort vastgesteld. Na deze datum hebben er gedurende het jaar 2015 nog enkele mutaties plaatsgevonden van subsidieplafonds van de betreffende werksoort. Op grond van artikel 3, lid 1 van de Algemene Subsidieverordening is het vaststellen van de subsidieplafonds een raadsbevoegdheid. Deze mutaties in de subsidieplafonds zijn aan de gemeenteraad voorgelegd in de perspectievennota en najaarsnota 2015. In onderstaand schema staan de begrote subsidieplafonds per werksoort weergegeven en de werkelijke subsidieplafonds in 2015.

Subsidies

Werksoort	Begroting 2015	Begroting na wijziging	Werkelijk 2015
Maatschappelijke dienstverlening	147.000	147.000	148.000
Ouderenwerk	100.000	100.000	99.000
Sport en recreatie	179.000	176.000	175.000
Jeugd- en jongerenwerk	179.000	179.000	183.000
Vormings- en ontwikkelingswerk	598.000	598.000	596.000
Kunst en cultuur	200.000	212.000	141.000
Investeringsubsidies	3.000	3.000	1.000
Lokaal onderwijsbeleid	60.000	60.000	40.000
Wmo subsidies	19.000	17.000	17.000
Bijzondere activiteiten en éénmalige subsidies	8.000	17.000	0
	1.493.000	1.509.000	1.400.000

JAARREKENING

Overzicht van baten en lasten

Programma Product	Primitieve begroting 2015		Begroting na wijziging 2015		Rekening 2015	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
1) Bestuur, organisatie en publieke dienstverlening						
Bestuursorganen	2.514.000	0	2.651.000	36.000	2.726.000	46.000
Voorlichting en representatie	434.000	0	419.000	0	355.000	0
Burgerzaken	675.000	287.000	709.000	285.000	673.000	300.000
Dienstverlening	0	0	0	0	0	0
Totaal	3.623.000	287.000	3.779.000	321.000	3.754.000	346.000
2) Openbare orde en veiligheid						
Openbare orde	671.000	10.000	656.000	10.000	615.000	27.000
Brandweer	1.007.000	24.000	1.132.000	24.000	1.123.000	22.000
Totaal	1.678.000	34.000	1.788.000	34.000	1.738.000	49.000
3) Openbare ruimte en verkeersveiligheid						
Wegen	2.077.000	15.000	1.467.000	40.000	1.088.000	71.000
Bruggen	236.000	0	303.000	0	293.000	0
Verkeersmaatregelen	679.000	0	779.000	0	711.000	1.000
Openbare verlichting	244.000	0	244.000	0	268.000	0
Openbaar groen	1.161.000	84.000	1.161.000	158.000	1.100.000	173.000
Meldingenregistratie	46.000	0	46.000	0	44.000	0
Geografische informatie	261.000	0	337.000	0	234.000	2.000
Waterbeheer	162.000	0	162.000	0	164.000	0
Riolering	1.226.000	1.215.000	1.226.000	1.428.000	1.088.000	1.219.000
Waterbeleid	4.000	0	4.000	0	0	0
Totaal	6.096.000	1.314.000	5.729.000	1.626.000	4.990.000	1.466.000
4) Ruimtelijke- en economische ontwikkeling						
Ruimtelijke ordening	841.000	128.000	1.198.000	153.000	988.000	46.000
Bouwgrondexploitatie	3.667.000	3.958.000	4.835.000	5.182.000	3.233.000	4.119.000
Economische zaken	340.000	103.000	372.000	118.000	373.000	106.000
Totaal	4.848.000	4.189.000	6.405.000	5.453.000	4.594.000	4.271.000
5) Bouwen en milieu						
Milieubeheer	495.000	18.000	527.000	18.000	494.000	20.000
Afvalinzameling	2.124.000	2.617.000	2.260.000	2.763.000	2.245.000	2.738.000
Bouw- en woningtoezicht	747.000	331.000	760.000	231.000	711.000	239.000
Behoud van monumenten	129.000	13.000	346.000	13.000	337.000	18.000
Totaal	3.495.000	2.979.000	3.893.000	3.025.000	3.787.000	3.015.000
6) Sociaal domein						
Basisonderwijs en -huisvesting	593.000	35.000	591.000	35.000	574.000	32.000
Lokaal onderwijsbeleid	453.000	0	453.000	0	461.000	6.000
Peuterspeelzaalwerk	205.000	16.000	217.000	9.000	186.000	1.000
Inkomensvoorzieningen	2.203.000	1.719.000	2.387.000	1.952.000	2.034.000	2.083.000
Minimabeleid	272.000	65.000	310.000	65.000	400.000	62.000
Re-integratie (of participatie)	1.752.000	0	1.545.000	0	1.540.000	33.000
Participatie	0	0	0	0	4.000	0
Inburgering	0	0	124.000	15.000	200.000	131.000
Individuele verstrekkingen	3.842.000	237.000	7.412.000	237.000	6.246.000	287.000
Collectieve voorzieningen	121.000	0	147.000	0	194.000	0
Gezondheidszorg	726.000	0	727.000	0	736.000	0
Maatschappelijk werk	314.000	0	274.000	31.000	294.000	38.000
Jeugd en jongeren	3.604.000	0	186.000	0	240.000	0
Totaal	14.085.000	2.072.000	14.373.000	2.344.000	13.109.000	2.673.000

Programma Product	Primitieve begroting 2015		Begroting na wijziging 2015		Rekening 2015	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
7) Sport, cultuur en recreatie						
Sport	886.000	166.000	994.000	181.000	991.000	173.000
Sociaal en cultureel welzijn	1.345.000	331.000	1.366.000	331.000	1.327.000	356.000
Natuur- en openluchtrecreatie	342.000	76.000	685.000	85.000	368.000	89.000
Totaal	2.573.000	573.000	3.045.000	597.000	2.686.000	618.000
8) Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien						
Algemene uitkering	0	20.408.000	0	20.148.000	0	20.297.000
Financiering	20.000	2.348.000	176.000	2.394.000	203.000	2.437.000
Heffing en invordering	14.000	17.000	14.000	17.000	16.000	27.000
Lokale heffingen (OZB)	3.000	2.447.000	3.000	2.482.000	2.000	2.475.000
Onvoorzien	239.000	0	146.000	9.000	408.000	11.000
WOZ	237.000	0	237.000	0	227.000	0
Totaal	513.000	25.220.000	576.000	25.050.000	856.000	25.247.000
Totaal producten	36.911.000	36.668.000	39.588.000	38.450.000	35.514.000	37.685.000
Gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten	243.000-		1.138.000-		2.171.000	
Kostenplaatsen						
Huisvesting	273.000	273.000	301.000	301.000	312.000	312.000
Telefoonkosten	13.000	13.000	13.000	13.000	0	0
Buitendienst	125.000	125.000	125.000	125.000	130.000	130.000
Gebouwenbeheer	109.000	109.000	109.000	109.000	129.000	129.000
Reigersnest	180.000	180.000	180.000	180.000	168.000	168.000
Verzekeringen	94.000	94.000	94.000	94.000	94.000	94.000
Bedrijfsvoering						
Drechterland	552.000	552.000	552.000	552.000	675.000	675.000
SED organisatie	7.733.000	7.733.000	7.658.000	7.658.000	7.768.000	7.768.000
Totaal interne producten	9.079.000	9.079.000	9.032.000	9.032.000	9.276.000	9.276.000
Mutaties in de reserves						
programma 1	0	129.000	0	153.000	0	225.000
programma 2	4.000	13.000	4.000	18.000	4.000	11.000
programma 3	354.000	1.717.000	354.000	770.000	354.000	485.000
programma 4	372.000	0	409.000	256.000	230.000	231.000
programma 5	4.000	21.000	4.000	235.000	4.000	239.000
programma 6	3.000	171.000	3.000	182.000	3.000	188.000
programma 7	38.000	44.000	38.000	119.000	38.000	92.000
Alg. Dekk.midd. en onvoorzien	567.000	747.000	567.000	1.237.000	573.000	797.000
Totaal mutaties	1.342.000	2.842.000	1.379.000	2.970.000	1.206.000	2.268.000
Gerealiseerd resultaat	1.257.000		453.000		3.233.000	

Incidentele mutaties > € 25.000

Pr.	Lasten	Primitieve begroting 2015	Begroting na wijziging	Rekening 2015
	1 SED - ambtelijke samenwerking	129.000	129.000	224.000
	1 Vergoeding detachering voormalig personeel	0	36.000	45.000
	1 Verkiezingen	45.000	45.000	41.000
	2 Bijdrage brandweer	0	120.000	105.000
	3 Toevoeging reserve Wegen	351.000	351.000	351.000
	3 Leefbaarheidsprojecten	0	38.000	23.000
	3 Amendement Anemonenlaan	0	41.000	41.000
	3 Herinrichting Anjerstraat	0	88.000	88.000
	3 Herstel damwand Hertog Willemweg	0	83.000	0
	3 Vervanging bruggen	175.000	235.000	231.000
	3 Herinrichting Pennekampplan	45.000	75.000	27.000
	3 Dorpsplein	426.000	478.000	478.000
	3 Omvorming groen	65.000	65.000	14.000
	3 Opzetten en inrichten BGT	0	77.000	0
	4 Actualiseren bestemmingsplan Drechterland Zuid	0	49.000	15.000
	4 Haalbaarheidsonderzoeken	0	30.000	18.000
	4 Tunnel Drachterveld	0	225.000	218.000
	4 Grondexploitatie	3.588.000	4.775.000	3.846.000
	4 Vrijval verliesvoorziening Centrumplan	0	-21.000	-727.000
	4 Winstnemingen en omslagheffingen grondexploitaties	370.000	408.000	228.000
	4 Voorziening rente RGB Z5	0	154.000	159.000
	5 Duurzame energiemaatregelen	18.000	28.000	17.000
	5 Incidentele storting voorziening afvalstoffenheffing	0	0	37.000
	5 Zwerfafval	0	36.000	0
	5 Bijdrage St. Martinuskerk	0	200.000	200.000
	6 Crisis noodopvang	0	0	109.000
	6 Huishoudelijke hulptoelage	0	64.000	0
	6 Projectkosten transitie	0	147.000	121.000
	6 Projectkosten mantelzorg	0	34.000	36.000
	6 Doorstorten ontvangen bonus 2013 WSW WerkSaam	0	0	35.000
	7 Combinatiefuncties	0	37.000	37.000
	7 Vervanging toestellen gymnastieklokalen	0	43.000	31.000
	7 Opwaardering haven Wijdenes	0	290.000	0
	8 Vrijval voorziening voormalig personeel	0	0	-83.000
	8 Storting voorziening dubieuze debiteur	0	0	89.000
diversen	Storting reserve Gebouwen	60.000	60.000	60.000
	Totaal	5.272.000	8.420.000	6.114.000
	<i>Baten</i>			
	1 Onttrekking Algemene reserve - SED frictiekosten	0	129.000	224.000
	3 Onttrekking reserve Wegen	614.000	292.000	6.000
	3 Bijdragen Woningstichtingen Leefbaarheidsfonds	0	25.000	15.000
	3 Onttrekking Algemene Reserve - Dorpsplein	426.000	478.000	478.000
	4 Onttrekking reserve Landschapsplan - tunnel Drachterveld	0	250.000	217.000
	4 Subsidie tunnel Drachterveld	0	25.000	25.000
	4 Grondexploitatie	3.958.000	5.183.000	4.074.000
	4 Onttrekking Algemene reserve - NIEGG	0	154.000	159.000
	5 Onttrekking Algemene reserve - St. Martinuskerk	0	200.000	200.000
	6 Ontvangen bonus 2013 WSW	0	0	35.000
	6 Incidentele aanvullende uitkering (IAU) 2014	0	123.000	124.000
	6 Crisis noodopvang	0	0	131.000
	6 Projectkosten mantelzorg	0	31.000	31.000
	7 Combinatiefuncties	0	15.000	15.000
	8 Algemene uitkering (Huishoudelijke hulptoelage)	0	64.000	64.000
	8 Algemene uitkering (Verrekening oude dienstjaren)	0	44.000	49.000
	8 Nuon gelden	1.700.000	1.700.000	1.722.000
diversen	Onttrekking reserve gebouwen	112.000	112.000	84.000
	Totaal	6.810.000	8.825.000	7.653.000

Structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Toevoeging aan de reserves	Begroting na wijziging 2015	Begroting na wijziging 2015 waarvan structureel	Rekening 2015	Rekening 2015 waarvan structureel
programma 1	0	0	0	0
programma 2	4.000	0	4.000	0
programma 3	354.000	0	354.000	0
programma 4	409.000	0	231.000	0
programma 5	4.000	0	4.000	0
programma 6	3.000	0	3.000	0
programma 7	38.000	0	38.000	0
programma Algemene dekkingsmiddelen	567.000	0	573.000	0
Totaal	1.379.000	0	1.207.000	0

Onttrekking aan de reserves	Begroting na wijziging 2015	Begroting na wijziging 2015 waarvan structureel	Rekening 2015	Rekening 2015 waarvan structureel
programma 1	153.000	129.000	225.000	225.000
programma 2	18.000	13.000	11.000	11.000
programma 3	770.000	0	485.000	0
programma 4	256.000	0	231.000	0
programma 5	234.000	21.000	239.000	21.000
programma 6	182.000	171.000	188.000	171.000
programma 7	119.000	44.000	92.000	44.000
programma Algemene dekkingsmiddelen	1.237.000	220.000	797.000	220.000
Totaal	2.969.000	598.000	2.268.000	692.000

Toelichting op het overzicht van baten en lasten

Baten en lasten

Bijgaande tabel geeft de afwijkingen tussen begroting na wijziging en jaarrekening per product per programma van de baten en lasten weer. Voor de inhoudelijke toelichting hierop wordt verwezen naar de toelichting per programma in de programmaverantwoording (afwijkingen > € 10.000 worden hier verklaard). Een positief bedrag is resultaatverhogend en een negatief bedrag is resultaatverlagend.

Programma	product	lasten	baten	produkt saldo	programma saldo
PROGRAMMA 1 Bestuur, organisatie en publieke dienstverlening	Bestuursorganen	-75.000	10.000	-65.000	
	Voorlichting en representatie	64.000	0	64.000	
	Burgerzaken	36.000	15.000	51.000	
	Dienstverlening	0	0	0	
		25.000	25.000		50.000
PROGRAMMA 2 Openbare orde en veiligheid	Openbare orde	41.000	17.000	58.000	
	Brandweer	9.000	-2.000	7.000	
		50.000	15.000		65.000
PROGRAMMA 3 Openbare ruimte en verkeersveiligheid	Wegen	379.000	31.000	410.000	
	Bruggen	10.000	0	10.000	
	Verkeersmaatregelen	68.000	1.000	69.000	
	Openbare verlichting	-24.000	0	-24.000	
	Openbaar groen	61.000	15.000	76.000	
	Meldingen openbare ruimte	2.000	0	2.000	
	Geografische informatie	103.000	2.000	105.000	
	Waterbeheer	-2.000	0	-2.000	
	Riolering	138.000	-209.000	-71.000	
	Waterbeleid	4.000	0	4.000	
		739.000	-160.000		579.000
PROGRAMMA 4 Ruimtelijke- en economische ontwikkeling	Ruimtelijke ontwikkeling	210.000	-107.000	103.000	
	Bouwgrondexploitatie	1.602.000	-1.063.000	539.000	
	Economische zaken	-1.000	-12.000	-13.000	
		1.811.000	-1.182.000		629.000
PROGRAMMA 5 Bouwen en milieu	Milieubeheer	33.000	2.000	35.000	
	Afvalinzameling	15.000	-25.000	-10.000	
	Bouw- en woningtoezicht	49.000	8.000	57.000	
	Behoud van monumenten	9.000	5.000	14.000	
		106.000	-10.000		96.000
PROGRAMMA 6 Sociaal domein	Basisonderwijs en -huisvesting	17.000	-3.000	14.000	
	Lokaal onderwijsbeleid	-8.000	6.000	-2.000	
	Peuterspeelzaalwerk	31.000	-8.000	23.000	
	Inkomensvoorzieningen	353.000	131.000	484.000	
	Minimabeleid	-90.000	-3.000	-93.000	
	Re-integratie (of participatie)	5.000	33.000	38.000	
	Participatie	-4.000	0	-4.000	
	Inburgering	-76.000	116.000	40.000	
	Individuele verstrekkingen	1.166.000	50.000	1.216.000	
	Collectieve voorzieningen	-47.000	0	-47.000	
	Gezondheidszorg	-9.000	0	-9.000	
	Maatschappelijk werk	-20.000	7.000	-13.000	
	Jeugd en jongeren	-54.000	0	-54.000	
		1.264.000	329.000		1.593.000
PROGRAMMA 7 Sport, cultuur en welzijn	Sociaal en cultureel welzijn	3.000	-8.000	-5.000	
	Sport	39.000	25.000	64.000	
	Natuur- en openluchtrecreatie	317.000	4.000	321.000	
		359.000	21.000		380.000

Deloitte Accountants B.V.

Gemeente Drechtland
Behorend bij controleverklaring
d.d. 15 juli 2016

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	Algemene uitkering	0	149.000	149.000	
	Financiering	-27.000	43.000	16.000	
	Heffing en invordering	-2.000	10.000	8.000	
	Lokale heffingen (OZB)	1.000	-7.000	-6.000	
	Algemene lasten en baten	-262.000	2.000	-260.000	
	WOZ	10.000	0	10.000	
		-280.000	197.000		-83.000
					<u>3.309.000</u>
			afwijkingen positief		3.987.000
			afwijkingen negatief		-678.000

Begrotingsoverschrijdingen

Op de Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien is een overschrijding van de begrote lasten na wijziging ontstaan door resultaten op de kostenplaatsen. Wijzigingen die gedurende het jaar plaatsvinden op de kostenplaatsen worden op dit product geraamd. De werkelijke kosten worden elders geboekt en via doorberekeningen aan de diverse producten toegerekend en verantwoord. Tenzij er facturen komen en de administratie reeds gesloten is. Deze facturen worden dan ten laste van het product saldo kostenplaatsen geboekt.

Deze kostenoverschrijdingen vallen volgens de commissie BBV onder soort 2: Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar niet tijdig konden worden gesignaleerd.

Op de mutaties in de reserve is een overschrijding van de stortingen aan de reserve geconstateerd op algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien van € 6.000. De overschrijding wordt veroorzaakt doordat meer opbrengsten zijn gerealiseerd dan geraamd uit de grondexploitatie en hierdoor ook meer omslagheffingen voor Verkeersinfrastructuur is gestort op basis van de geldende methodiek. Aan de methodiek ligt een raadsbesluit ten grondslag.

Op de mutaties in de reserve is een overschrijding van de onttrekkingen aan de reserves geconstateerd op de volgende programma's:

- Programma 1: € 72.000
De overschrijding heeft te maken met de frictiekosten SED die op basis van een raadsbesluit uit de algemene reserve worden gedekt. Er is derhalve geen sprake van een onrechtmatigheid.
- Programma 5: € 4.000 en Programma 6: € 6.000
De overschrijdingen worden veroorzaakt door hogere uitgaven voor onderhoud van gebouwen. Op basis van de geldende methodiek worden de uitgaven voor onderhoud uit de reserve onderhoud gebouwen onttrokken. Aan de methodiek ligt een raadsbesluit ten grondslag.

Onvoorzien

Omschrijving	Saldo	Raadsbesluit
Primitieve begroting	48.000	27-10-2014
Verkeersveiligheid Vliegende Faam	-10.000	23-03-2015
Subsidie muziekschool Gerard Boedijn	-12.000	23-03-2015
Talent voor Governance	-5.000	22-06-2015
Uitvoering burgerparticipatie	-15.000	23-02-2015
Totaal	6.000	

Informatie Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

2014		
Naam	J.N.M. Commandeur	A. Idema
Functie	griffier	secretaris
Beloning	€ 86.292	€ 88.521
Belaste vaste en variabele onkosten-vergoedingen	€ -	€ -
Voorzieningen t.b.v. beloning betaalbaar op termijn	€ 12.900	€ 14.467
Duur dienstverband	1-1-2014 t/m 31-12-2014	1-1-2014 t/m 31-12-2014
Omvang dienstverband	36 uur (fulltime)	36 uur (fulltime)
Motivering overschrijding maximale bezoldigingsnorm	n.v.t.	n.v.t.
2015		
Naam	J.N.M. Commandeur	A. Idema
Functie	griffier	secretaris
Beloning	€ 81.142	€ 88.595
Belaste vaste en variabele onkosten-vergoedingen	€ -	€ -
Voorzieningen t.b.v. beloning betaalbaar op termijn	€ 11.522	€ 12.939
Duur dienstverband	1-1-2015 t/m 31-12-2015	1-1-2015 t/m 31-12-2015
Omvang dienstverband	36 uur (fulltime)	36 uur (fulltime)
Motivering overschrijding maximale bezoldigingsnorm	n.v.t.	n.v.t.

Op grond van deze wet dienen de namen en beloningen gepubliceerd te worden van topfunctionarissen. Bij de gemeente Drechterland betreffen dit alleen de secretaris en de griffier. Tevens dienen afkoopsommen groter dan € 75.000 toegelicht te worden. De gemeente Drechterland heeft geen betalingen inzake afkoopsommen gedaan groter dan € 75.000. Ook overschrijdingen van de WNT norm van € 230.474 door inhuur derden (pro rata omgerekend naar fulltime) dienen toegelicht te worden. Dit mag voorlopig echter nog achterwege gelaten worden zoals vermeld in de brief van Minister Plasterk van 27 februari 2014 vanwege onduidelijkheden in de uitleg en interpretatie van de wet.

Balans

ACTIVA	31-12-2015	31-12-2014
Vaste activa		
<u>Materiële vaste activa</u>		
-Investerings met een economisch nut:		
•Gronden uitgegeven in erfpacht	32.000	32.000
•Overige investeringen met een economisch nut	19.842.000	24.729.000
-Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	5.671.000	5.230.000
-Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	396.000	422.000
	<u>25.941.000</u>	<u>30.413.000</u>
<u>Financiële vast activa</u>		
-Kapitaalverstrekkingen aan:		
•Deelnemingen	168.000	168.000
-Overige langlopende leningen	1.461.000	1.456.000
-Overige uitzettingen met rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	528.000
	<u>1.629.000</u>	<u>2.152.000</u>
Totaal vaste activa	27.570.000	32.565.000
Vlottende activa		
<u>Voorraden</u>		
-Grond- en hulpstoffen:		
•Niet in exploitatie genomen bouwgronden	6.211.000	6.211.000
•Overige grond- en hulpstoffen	1.127.000	1.127.000
-Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.980.000	1.324.000
-Gereed product en handelsgoederen	5.000	4.000
	<u>9.323.000</u>	<u>8.666.000</u>
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>		
-Vorderingen op openbare lichamen	11.850.000	3.306.000
-Uitzettingen in 's Rijks schatkist	0	425.000
-Overige vorderingen	1.439.000	628.000
	<u>13.289.000</u>	<u>4.359.000</u>
<u>Liquide middelen</u>		
-Kassaldi	2.000	4.000
-Banksaldi	251.000	170.000
	<u>253.000</u>	<u>174.000</u>
<u>Overlopende activa</u>		
-De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel.	195.000	265.000
-Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	5.072.000	4.762.000
	<u>5.267.000</u>	<u>5.027.000</u>
Totaal vlottende activa	28.132.000	18.226.000
Totaal generaal	<u>55.702.000</u>	<u>50.791.000</u>

PASSIVA	31-12-2015	31-12-2014
Vaste passiva		
<u>Eigen vermogen</u>		
-Algemene reserves	7.385.000	6.899.000
-Bestemmingsreserves	22.501.000	22.187.000
-Gerealiseerd resultaat	3.233.000	1.861.000
	<u>33.119.000</u>	<u>30.947.000</u>
<u>Voorzieningen</u>		
-Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.526.000	2.823.000
-Egalisatievoorzieningen	133.000	115.000
-Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden	2.604.000	2.455.000
	<u>5.263.000</u>	<u>5.393.000</u>
<u>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</u>		
-Onderhandse leningen van:		
• Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	11.147.000	8.541.000
• Overige binnenlandse sectoren	0	187.000
	<u>11.147.000</u>	<u>8.728.000</u>
Totaal vaste passiva	49.529.000	45.068.000
Vlottende passiva		
<u>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>		
-Overige kasgeldleningen	0	2.000.000
-Overige schulden	3.755.000	2.934.000
	<u>3.755.000</u>	<u>4.934.000</u>
<u>Overlopende passiva</u>		
- Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.	2.296.000	666.000
- De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.	122.000	123.000
	<u>2.418.000</u>	<u>789.000</u>
Totaal vlottende passiva	6.173.000	5.723.000
 Totaal generaal	 <u>55.702.000</u>	 <u>50.791.000</u>
Gewaarborgde geldleningen	35.127.000	32.338.000
Garantstellingen	7.900.000	8.111.000

Grondslagen waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

Vaste activa

De uitgangspunten van de Nota activa (raadsbesluit 26 september 2011) zijn toegepast op de nieuwe investeringen. De betreffende activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs. De volgende tabel is van toepassing:

Investing economisch nut (bruto methode)	Investing maatschappelijk nut (netto methode)
Verkrijgings - of vervaardigingsprijs -/- Specifieke bijdrage derde -/- Compensabele BTW	Verkrijgings - of vervaardigingsprijs -/- Specifieke bijdrage derde -/- Bijdrage uit reserve -/- Compensabele BTW

De afschrijvingstabel van de Nota Activa, investerings- en afschrijvingsbeleid 2011 (zie bijlage afschrijvingstabel) is van toepassing op investeringen per 1 januari 2012. Deze investeringen worden met behulp van de lineaire methode afgeschreven. De investeringen in riolering zijn hier een uitzondering op, deze worden via de annuïtaire methode afgeschreven. De waardering en afschrijvingen van bestaande investeringen zijn niet aangepast aan de nieuwe Nota. (Nieuwe) investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen worden geactiveerd. Uitgangspunt is dat investeringen met maatschappelijk nut niet worden geactiveerd. Wordt hiervan afgeweken dan dient de raad hiervoor een afzonderlijk besluit te nemen. De dekking van deze investeringen wordt ook per geval bekeken. Er bestaat een reserve afschrijvingslasten voor de dekking van deze investeringen.

Voor alle investeringen wordt de rente-omslagmethode toegepast. Dit betekent voor de investeringen met een annuïteit dat het rentedeel wordt omgerekend gelijk aan het renteomslagpercentage.

De kapitaallasten in de jaarrekening worden volgens onderstaande tabel toegepast:

Moment	Investering < € 15.000	Investering > € 15.000
Investering in dienstjaar.	Ineens in dienstjaar.	Geen afschrijvings- en rentelast.
Bestaande investering.	n.v.t.	100% afschrijvingslast. 100% rentelast.

De boekwaarde van de activa die vallen onder het BTW-compensatiefonds (BCF), maar geactiveerd zijn voordat het BCF werd ingevoerd, zijn niet gewijzigd. De in deze activa verdisconteerde BTW wordt gedekt door de reserve afschrijvingslasten. Deze reserve valt in jaarlijkse termijnen vrij ten gunste van de exploitatie. Deze reserve is gevormd ten laste van de vertraagde uitnamen van de algemene uitkering (2003).

In erfpacht uitgegeven gronden

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs (i.c. de waarde die bij eerste uitgifte als basis voor de canonberekening in aanmerking is genomen). Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde. Zonodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid in mindering gebracht.

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Van een deelneming is volgens artikel 1 lid d BBV sprake als de gemeente participeert in het aandelenkapitaal van een NV of BV.

Vlottende activa

Voorraden

De grondvoorraden zijn als volgt gewaardeerd:

- De nog niet in exploitatie genomen gronden tegen aankoopwaarde vermeerderd met de bijgeschreven rentekosten en andere kosten;
- De overige voorraad grond- en hulpstoffen tegen aanschafwaarde;
- De in exploitatie genomen gronden (onderhanden werk) tegen de werkelijke productiekosten (aankopen, bouw- en woonrijp maken etc.) minus opbrengsten uit verkopen.

Verliezen in de grondvoorraden worden genomen op het moment dat deze voorzienbaar zijn tegen nominale waarde. Tussentijdse winsten bij woningbouwlocaties worden genomen zodra 70% van de baten van de komende drie jaren de nog te maken kosten voor de volledige planperiode, vermeerderd met € 25.000 per ha. van het volledige plangebied, overtreffen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva

Reserves en voorzieningen

De nota 'Reserves en Voorzieningen' is vastgesteld op 27 februari 2012. De reserves en voorzieningen zijn conform de uitgangspunten van deze nota verwerkt. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter tegen de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd. De

onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen die is opgenomen in het jaarverslag is het beleid ter zake nader uiteengezet.

Resultaatbepaling

De baten en lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarop deze voorzienbaar zijn. Baten worden verantwoord op het moment waarop deze als gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Flottende passiva

De flottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overige

Borg- en Garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

Risico's, rechten en voorwaardelijke/onzekere verplichtingen

Voor zover de gemeente belangrijke financiële risico's (bijvoorbeeld claims, lopende rechtszaken, geschillen e.d.) loopt, zijn deze elders in de toelichting vermeld. Dit geldt ook voor de voorwaardelijke en onzekere rechten en verplichtingen, net als voor de gegeven zekerheden en aangegane verbintenissen (bijv. hypotheekverklaringen, borgstellingen, verleende opties, e.d.). Wanneer het duidelijk is dat deze risico's en/of verplichtingen daadwerkelijk worden geëffectueerd, wordt daarvoor een voorziening in de jaarrekening opgenomen.

BTW en Koepelvrijstelling

Bij het opstellen van de jaarstukken SED is, overeenkomstig de besluitvorming van het algemeen bestuur van SED, de koepelvrijstelling toegepast. Gemeenten die een ambtelijke fusie aangaan hoeven, door toepassing van de koepelvrijstelling, niet langer btw te betalen over de diensten van het gezamenlijke ambtenarenapparaat. Recent hebben de staatsecretaris van Financiën en minister van BZK, in antwoord op vragen van de Tweede Kamer, zich positief uitgesproken over de toepassing van de koepelvrijstelling. De belastingdienst daarentegen heeft vooralsnog geen formeel akkoord gegeven. Om deze reden is mogelijk sprake van een onzekerheid inzake de nog te ontvangen / verschuldigde omzetbelasting. Wij schatten in dat dit risico qua kans erg klein is en qua financieel maximaal gevolg ongeveer € 60.000 bedraagt

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

Als er verplichtingen zijn, waar bijvoorbeeld geen voorziening voor is getroffen, dan wordt dit vermeld in de toelichting op de balans.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

Er is geen immateriële vaste activa aanwezig.

Materiële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2015	Boekwaarde 31-12-2014
Investerings met economisch nut:		
-Gronden uitgegeven in erfpacht	32.000	32.000
-Overige investeringen met een economisch nut	19.842.000	24.729.000
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	5.671.000	5.230.000
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	396.000	422.000
Totaal	25.941.000	30.413.000

In erfpacht uitgegeven gronden

Naam	Locatie	m2 grond
A. de Wit	De Hout 35, 1607 HA Hem	920
Tennisvereniging De Drieban	Koggeweg 45 C, 1607 MT Hem	6.195
Landelijke rijvereniging OWF	Koggeweg 45 D, 1607 MT Hem	18.310
HTC Santana	Anjerstraat 18 A, 1616 XG Hoogkarspel	11.690
Muziekvereniging Dr. Nuijens	Sluisweg 7, 1616 RT Hoogkarspel	232
Voetbalvereniging Spirit '31	Sportlaan 8, 1616 CN Hoogkarspel	350
LTC Wings-Blokker	Boekert 5, 1696 AH Oosterblokker	4.384
Handbal Vereniging HV Blokker	Noorderdracht 42 A, 1696 AE Oosterblokker	740
P.J. Schuit	Westerblokker 1, 1696 AG Oosterblokker	25
J.P. Schouten	Westerblokker 3, 1696 AG Oosterblokker	10
Maatsch.ondern. BOEi; Martinuskerk	Dorpsweg 116, 1697 KG Schellinkhout	1140
J. van Winkel	Kerkweg 77, 1606 AN Venhuizen	315
C.E. de Wit-Ilbrink	Kerkweg 79, 1606 AN Venhuizen	310
Stichting Dorpshuis De Schalm	Dr. Nuijensstraat 14 B, 1617 KC Westwoud	1.920
Schietsportvereniging Drechterland	Stationsweg 5, 1617 KJ Westwoud	682
Voetbalvereniging Woudia	Woudlust 4 A, 1617 KG Westwoud	445
		47.668

De boekwaarde van de erfpachtgronden is in het boekjaar niet gemuteerd.

Overige investeringen met een economisch nut

Omschrijving	Boek- waarde 1-1-2015	Inves- teringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Boek-waarde 31-12-2015
Gronden en terreinen	4.296.000	0	674.000	0	3.622.000
Woonruimten	62.000	0	0	7.000	55.000
Bedrijfsgebouwen	18.490.000	2.117.000	5.693.000	544.000	14.370.000
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	203.000	50.000	0	24.000	229.000
Vervoersmiddelen	195.000	0	0	48.000	147.000
Machines, apparaten en installaties	1.370.000	13.000	0	303.000	1.080.000
Overige materiele vaste activa	113.000	454.000	228.000	0	339.000
Totaal	24.729.000	2.634.000	6.595.000	926.000	19.842.000

De investeringen (inclusief bijdrage van derden) betreffen:

Bedrijfsgebouwen:

-Bouw- en projectkosten nieuw gemeentehuis	2.110.000
-Sporthal De Sluis nieuwbouw	7.000

Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken:

-Vervangen duikplank Streekbad	50.000
--------------------------------	--------

Machines, apparaten en installaties:

-Materieel buitendienst	13.000
-------------------------	--------

Overige materiële vaste activa:

-Inrichtingskosten nieuw gemeentehuis	454.000
---------------------------------------	---------

Totaal	2.634.000
---------------	------------------

De desinvesteringen betreffen:

Gronden en terreinen:

-Afboeking grond oude gemeentehuis	45.000
-Verkoop deel grond gemeentehuis aan SED organisatie	629.000

Bedrijfsgebouwen

- Verkoop deel gemeentehuis aan SED organisatie	4.941.000
-Afboeking boekwaarde oude gemeentehuis	752.000

Overige materiele vaste activa:

-Verkoop inventaris aan SED organisatie	228.000
---	---------

Totaal	6.595.000
---------------	------------------

Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2015	Investerings	Afschrijvingen	Boekwaarde 31- 12-2015
Gronden en terreinen	37.000	0	0	37.000
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	5.193.000	640.000	197.000	5.634.000
Totaal	5.230.000	640.000	197.000	5.671.000

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2015	Investerings	Afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2015
Gronden en terreinen	20.000	0	0	20.000
Grond-, weg-, en waterbouwkundige werken	402.000	0	26.000	376.000
Totaal	422.000	0	26.000	396.000

De investeringskredieten betreffen:

	Oorspronke- lijk krediet	Werkelijke uitgaven totaal	Restant krediet 31-12-2015	Restant krediet 1-1-2016
Aanschaf defibrilatoren	18.000	14.000	4.000	4.000
Investerings GRP	1.794.000	639.000	1.154.000	0
Investerings materieel buitendienst	50.000	0	50.000	50.000
Nieuw gemeentehuis	12.562.000	9.803.000	2.759.000	2.759.000
Investerings nieuwbouw sporthal De Sluis	75.000	67.000	8.000	8.000
Streekbad renovatie basin	180.000	50.000	130.000	130.000
Totaal	14.679.000	10.573.000	4.105.000	642.000

Financiële vaste activa

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2015	Verstrekkingsen	Aflossingen	Boekwaarde 31-12-2015
Kapitaalverstrekkingsen aan deelnemingsen	168.000	0	0	168.000
Overige langlopende leningsen	1.456.000	44.000	38.000	1.461.000
Overige uitzettingen met looptijd >= 1 jaar	528.000	0	528.000	0
Totaal	2.152.000	44.000	567.000	1.629.000

De kapitaalverstrekkingsen aan deelnemingsen betreffen hoofdzakelijk aandelen GKNH, BNG Bank en Oikocredit Fonds.

De mutaties in de overige langlopende leningsen betreffen het kortlopende gedeelte van de rekening courant SVN van de startersleningsen en de aflossing van de lening Veiligheidsregio NHN.

De mutaties in de overige uitzettingen betreffen verstrekkingsen en aflossingsen in het kader van de Bijzondere Bijstand, Bijstandsbesluit Zelfstandigen en WWB-inkomensdeel. De totale vordering voor deze regelingen is opgenomen onder de post debiteuren.

Vlottende activa

Voorraden

Omschrijving	2015	2014
Grond- en hulpstoffen:		
-Niet in exploitatie genomen bouwgronden	6.211.000	6.211.000
-Overige grond- en hulpstoffen	1.127.000	1.127.000
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	1.980.000	1.324.000
Gereed product en handelsgoederen	5.000	4.000
Totaal	9.323.000	8.666.000

Niet in exploitatie genomen bouwgronden

Complex	2015		2014	
	oppervlakte	waarde	oppervlakte	waarde
Reigersborg Zuid 5:				
Deze gronden zijn verworven voor de toekomstige exploitatie van dit plangebied.	150.945	m2	150.945	m2
	Prijs/m2	41,15	Prijs/m2	41,15
<i>Specificatie kosten:</i>				
- Aankoop grond		4.795.000		4.795.000
-Rente		1.970.000		1.702.000
-Overige kosten		220.000		220.000
-Voorziening rente		-774.000		-506.000
		6.211.000		6.211.000

De kosten van verwerving, exploitatie en bijgeschreven rente worden tot aan de bouwgrondexploitatie verantwoord onder voorraden. Voor de bijgeschreven rente van de grond Reigersborg Zuid 5 is per 2013 een voorziening getroffen. Er zijn diverse scenario's berekend voor de exploitatie Reigersborg Zuid 5 en hier volgt uit dat het plan winstgevend of kostendekkend of verliesgevend kan zijn. In opzet wordt gestreefd naar een winstgevende exploitatie.

De ontwikkelingsgebieden Reigersborg Zuid 5 in Hoogkarspel en Kerkbuurt in Wijdenes zijn inmiddels onderzocht op haalbaarheid in het kader van de Ladder van Duurzame Stedelijke Ontwikkeling. Daaruit blijkt dat beide locaties zeer kansrijk zijn. In de besprekingen met de provincie zijn goede vorderingsen bereikt, in die zin dat gestart kan worden met de concrete voorbereidingen voor de ontwikkeling van beide woningbouwlocaties

Overige grond- en hulpstoffen

Omschrijving	2015	2014
Voorraad grond Kerkbuurt Wijdenes	1.127.000	1.127.000
Totaal	1.127.000	1.127.000

Onderhanden werken: Bouwgronden in exploitatie

Complex	De Witte Dam	Centrum-plan	Zuiderkog-ge fase 4b	Reigersborg Noord 3	Totaal
Omschrijving					
Boekwaarde 1-1-2015	-60.000	2.621.000	1.211.000	1.652.000	5.424.000
Vermeerderingen:					
-Grondverwerving		831.000			831.000
-Vorbereidingskosten		147.000			147.000
-Bouw- en woonrijpmaken	52.000	1.212.000	2.000	356.000	1.622.000
-Rente		121.000	47.000	48.000	216.000
-Overige bedrijfskosten	35.000	72.000	24.000	290.000	421.000
Totaal	87.000	2.383.000	73.000	694.000	3.237.000
Verminderings:					
-Grondverkoop	226.000	89.000	83.000	2.475.000	2.873.000
-Gerealiseerde subsidie		469.000			469.000
-Rente	5.000				5.000
-Doorbelaste kosten parkeren en dorpsplein		926.000			926.000
-Verrekening met Zeeman Vastgoed BV				-915.000	-915.000
Totaal	231.000	1.484.000	83.000	1.560.000	3.358.000
Afsluiten complex/winstneming	50.000	0	0	0	50.000
Boekwaarde 31-12-2015	-154.000	3.520.000	1.201.000	786.000	5.353.000
Nog te maken kosten (excl. rente)	140.000	442.000	702.000	4.002.000	5.286.000
Geraamde opbrengsten	576.000	641.000	2.141.000	9.246.000	12.604.000
Geraamd eindresultaat (incl. rente)	2.504.000	-3.373.000	139.000	2.473.000	1.743.000
(tussentijdse) winstnemingen t/m 2015	1.901.000	0	0	627.000	2.528.000

N.B: Het resultaat van Zuiderkogge 4b wordt gelijkelijk verdeeld met de deelnemende partij.

Recapitulatie balans onderhanden werken

Boekwaarde 1-1-2015	5.424.000
Totaal vermeerderingen	3.237.000
Totaal verminderingen	3.358.000
Totaal winstnemingen	50.000
Boekwaarde 31-12-2015	5.353.000
Verliesvoorziening Centrumplan	3.373.000
Balanswaarde 31-12-2015	1.980.000

Verkochte/ te verkopen grond m2

Complex	Beschik-baar	Verkocht t/m 2014	Verkocht 2015	Nog te verkopen
De Witte Dam II	25.874	22.823	945	2.106
Reigersborg Noord 3	56.591	6.616	9.762	40.213
Zuiderkogge fase 4b	24.028	0	974	23.054

Gereed product en handelsgoederen

Omschrijving	2015	2014
Geneeskundige verklaringen en gehandicapten parkeerkaarten	5.000	4.000
Totaal	5.000	4.000

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Omschrijving	2015	2014
Vorderingen openbare lichamen	11.850.000	3.306.000
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	0	425.000
Overige vorderingen	1.439.000	628.000
Totaal	13.289.000	4.359.000

De belangrijkste openstaande posten bij vorderingen op openbare lichamen betreffen de vorderingen op de SED organisatie in verband met de verkoop van een gedeelte van het gemeentehuis van Drechterland ad € 7 miljoen en de vordering op de belastingdienst inzake het BTW-compensatiefonds ad. € 2,7 miljoen.

Liquide middelen

Omschrijving	2015	2014
Kas	2.000	4.000
Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	247.000	160.000
Rabobank	4.000	10.000
Totaal	253.000	174.000

Decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige middelen in 's Rijks schatkist aan te houden. Om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen is er een drempelbedrag, afhankelijk van het begrotingstotaal, dat buiten de schatkist mag worden gehouden. Het drempelbedrag is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen is de drempel gelijk aan € 3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 250.000. De benutting van het drempelbedrag wordt berekend als gemiddelde over alle dagen in het kwartaal. Gemiddeld mag een decentrale overheid dus maximaal het drempelbedrag buiten de schatkist hebben gehouden.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)

Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	277			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	65	140	154	156
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	212	137	123	121
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	38.235			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	38.235			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal	-			

dat de € 500 miljoen te boven gaat

(1) =	
(4b)*0,0075 +	
(4c)*0,002 met Drempelbedrag	287
een minimum	
van €250.000	

(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a) Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	5.851	12.734	14.148	14.379
(5b) Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b) Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	65	140	154	156

In 2015 is het drempelbedrag niet overschreden.

Overlopende activa

Omschrijving	2015	2014
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	195.000	265.000
Overige nog te ontvangen bedragen, en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	5.072.000	4.762.000
Totaal	5.267.000	5.027.000

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op specifieke uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

Omschrijving	Saldo 1-1-2015	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2015
BDU subsidie herinrichting Zegerdavidzonweg	32.000	0	32.000	0
Aandeel Zeeman brug en kosten Reigersborg	117.000	0	0	117.000
Kennisplatform Mantelzorg	2.000	31.000	18.000	15.000
Participatiebudget meeneemregeling	2.000	-2.000	0	0
Subsidie vernieuwing Dorpshuis 't Centrum	10.000	0	10.000	0
ISV subsidie Centrumplan	91.000	0	91.000	0
Steunpunt bibliotheek Hoogkarspel	11.000	0	11.000	0
BDU subsidie Centrumplan	0	469.000	412.000	57.000
Energiesubsidieregeling	0	17.000	11.000	6.000
Totaal	265.000	515.000	585.000	195.000

Overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

Omschrijving	2015	2014
Bijdrage Westfriisaweg	4.647.000	4.639.000
Overige	425.000	123.000
Totaal	5.072.000	4.762.000

Vaste passiva

Eigen vermogen

Omschrijving	Stand 1-1-2015	Resultaat vorig jaar	Toevoe- gingen	Onttrek- kingen	Verminde- ring ter dekking van afschrijvings- lasten	Stand 31-12-2015
<i>Algemene reserve</i>						
-Risicoreserve	2.400.000	0	0	0	0	2.400.000
-Vrij besteedbare reserve	4.499.000	1.861.000	103.000	1.478.000	0	4.985.000
<i>Totaal algemene reserve</i>	6.899.000	1.861.000	103.000	1.478.000	0	7.385.000
<i>Bestemmingsreserves</i>						
Bestemmingsreserve ter dekking van afschrijvingslasten:						
-Algemeen	5.245.000	0	416.000	0	467.000	5.194.000
-Centrale gemeentelijke huisvesting	10.660.000	0	0	0	0	10.660.000
<i>Bestemmingsreserve ter dekking van specifieke lasten:</i>						
-Lokaal recreatieve landschapsonwikkeling	257.000	0	9.000	218.000	0	48.000
-Gemeentelijke monumenten	26.000	0	0	0	0	26.000
-Verkeersinfrastructuur Drechterland	4.272.000	0	268.000	0	0	4.540.000
-Investeringsbudget soc.-cult. accomodaties	128.000	0	0	15.000	0	113.000
-Onderhoud wegen	818.000	0	351.000	6.000	0	1.163.000
-Onderhoud gebouwen	553.000	0	60.000	84.000	0	529.000
-Huisvestingsvoorzieningen onderwijs	228.000	0	0	0	0	228.000
<i>Totaal bestemmingsreserves</i>	22.187.000	0	1.104.000	323.000	467.000	22.501.000
Totaal	29.086.000	1.861.000	1.207.000	1.801.000	467.000	29.886.000

De nota 'Reserves en Voorzieningen' is vastgesteld op 27 februari 2012.

Algemene reserve

Aard

De Algemene Reserve is het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Deze reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers.

Reden

De Algemene Reserve bestaat uit een risicoreserve en een vrij besteedbare reserve. De vorming van de zogeheten risicoreserve is bedoeld om als buffer te dienen voor rekeningtekorten en als algemeen weerstandsvermogen.

Toelichting

De risicoreserve is de buffer voor rekeningtekorten en is daarnaast bedoeld als algemeen weerstandsvermogen. De hoogte van deze reserve is vastgesteld op € 125 per inwoner. Op 31 december 2015 is het inwoneraantal 19.400 en dit betekent dat de risicoreserve voldoende is.

Vrij besteedbare reserve

	Toevoeging	Onttrekking
Resultaat jaarrekening 2014	1.861.000	0
	1.861.000	0
Mutaties 2015:		
Bovenwijkse voorzieningen en winstneming	103.000	0
Rentevoorziening Reigersborg Zuid 5	0	159.000
Frictiekosten SED	0	225.000
Dorpsplein Hoogkarspel	0	478.000
Storting in reserve Afschrijvingslasten	0	416.000
St. Martinuskerk	0	200.000
	103.000	1.478.000
Totaal	1.964.000	1.478.000

Deze reserve is vrij besteedbaar.

Bestemmingsreserves ter dekking van afschrijvingslasten

Aard

Dekking van afschrijvingslasten van investeringen met economisch nut.

Reden

Middelen van reserves mogen op grond van de BBV niet direct op het actief in mindering worden gebracht, maar mogen wel via resultaatbestemming op de overeenkomstige afschrijvingslasten worden gecompenseerd

Toelichting

De mutaties van deze reserve bestaan uit de dekking van afschrijvingslasten.

Locaal recreatieve landschapsontwikkeling

Aard

Dekking van lasten van het opstellen en het uitvoering geven aan de projecten uit het landschapsplan.

Reden

Om de kosten van uitvoering van projecten in het landschapsplan mogelijk te maken is de reserve lokaal recreatieve landschapsontwikkelingen/landschapsplan gevormd.

Toelichting

De toevoegingen zijn omslagheffingen vanuit de grondexploitaties en de onttrekking betreft uitgaven voor de tunnel Drachterveld.

Gemeentelijke monumenten

Aard

Verstrekken van subsidie aan particulieren ten behoeve van het behoud van monumenten.

Reden

Ten behoeve van het behoud van monumenten wordt gesubsidieerd in het onderhoud van monumenten. De reserve dient daarbij als dekking.

Toelichting

Er zijn in 2015 nagenoeg geen kosten (€ 240) geweest ten behoeve van inventarisaties.

Verkeersinfrastructuur Drechterland

Aard

Het dekken van lasten van infrastructurele maatregelen binnen Drechterland zoals de ontsluiting van de westzijde Hoogkarspel en de opwaardering van de Westfrisiaweg.

Reden

Middelen van reserves mogen op grond van de BBV niet direct op het actief in mindering worden gebracht, maar mogen wel via resultaatbestemming op de overeenkomstige afschrijvingslasten worden gecompenseerd.

Toelichting

De mutatie betreft een storting uit de OZB opbrengsten van € 151.000 en vanuit heffingen grondexploitatie € 117.000.

Investeringsbudget sociaal culturele accommodaties

Aard

Het dekken van investeringssubsidies op grond van de subsidieregeling 'Investeringsubsidies sport gemeente Drechterland'.

Reden

De investeringssubsidies worden beschikbaar gesteld voor het voeren van een voorwaardenscheppend beleid ten behoeve van de verenigingsaccommodaties.

Toelichting

De onttrekking van € 15.000 betreft de renovatie van de kleedkamers bij de Voetbalvereniging SC Spirit '30.

Onderhoud wegen

Aard

Egalisatie van kosten van onderhoud aan wegen.

Reden

Er is sprake van kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, maar waarvan de oorsprong wel (mede) ligt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar.

Toelichting

De mutaties betreffen de jaarlijkse stortingen en onttrekkingen.

Onderhoud gebouwen

Aard

Egalisatie van kosten van onderhoud aan gemeentelijke gebouwen, niet zijnde onderwijshuisvesting.

Reden

Er is sprake van kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, maar waarvan de oorsprong wel (mede) ligt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar.

Toelichting

De mutaties betreffen de jaarlijkse stortingen en onttrekkingen.

Huisvestingsvoorzieningen onderwijs

Aard

Egalisatie van kosten van onderhoud aan onderwijshuisvesting.

Reden

Er is sprake van kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, maar waarvan de oorsprong wel (mede) ligt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar.

Toelichting

Vanaf 1 januari 2015 is de verantwoordelijkheid van gemeenten voor het buitenonderhoud en aanpassingen aan schoolgebouwen over gegaan naar de schoolbesturen. De noodzaak voor het voeren van deze reserve is komen te vervallen. Voorzichtigheidshalve wordt de reserve vooralsnog in stand gehouden.

Voorzieningen

Omschrijving	Stand 1-1-2015	Toevoeging	Aanwending	Vrijval	Stand 31-12-2015
<i>Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>					
Pensioenaanspraken wethouders	897.000	186.000	19.000	0	1.064.000
Aanspraken voormalig personeel	437.000	0	237.000	83.000	117.000
Afronding grondexploitaties	1.489.000	159.000	303.000	0	1.345.000
<i>Egalisatievoorzieningen</i>					
Baggeren	29.000	38.000	15.000	0	52.000
Bruggen	47.000	19.000	1.000	0	65.000
Openbare verlichting	39.000	66.000	89.000	0	16.000
<i>Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden</i>					
Subsidies e.d. verkregen van derden	349.000	44.000	0	0	393.000
Rechten e.d. verkregen van derden					
-Afkoopsommen onderhoud graven	279.000	33.000	57.000	0	255.000
-Riolering	1.803.000	92.000	0	0	1.895.000
-Egal.voorziening tarieven afvalstoff.heffing	24.000	37.000	0	0	61.000
Totaal	5.393.000	674.000	721.000	83.000	5.263.000

De nota Reserves en Voorzieningen is vastgesteld op 27 februari 2012.

Pensioenaanspraken wethouders

Aard

Bestemd voor de dekking van de kosten van toekomstige pensioenaanspraken wethouders en lopende pensioenverplichtingen van voormalige wethouders

Reden

Bestaande en toekomstige pensioenverplichtingen zijn voor de toekomst afgedekt (ook bij eventuele overdracht).

Toelichting

De mutaties komen door actualisatie van de voorziening.

Aanspraken voormalig personeel

Aard

Bestemd voor de dekking van toekomstige loonkosten van het voormalige personeel.

Reden

De jaarlijkse lasten van loonkosten voormalig personeel beïnvloeden niet meer het exploitatieresultaat.

Toelichting

De werkelijke kosten 2015 zijn aan de voorziening onttrokken. Na actualisatie is gebleken dat er € 83.000 kan vrijvallen.

Afronding grondexploitaties

Aard

Dekking van rentereservering van de nog niet in exploitatie genomen gronden (NIEGG) en reservering van nog te maken kosten afgesloten grondexploitaties.

Reden

Om een eventueel verlies af te dekken van de niet in exploitatie genomen gronden is voor vier jaar de rente voorzien, zodat de netto boekwaarde jaarlijks gelijk blijft. Van de afgesloten grondexploitaties Reigersborg Zuid 4 en Zuiderkogge 3 worden in latere jaren nog kosten verwacht voor het aanleggen van een brug, weg en overige kosten. Dit is voorzien.

Toelichting

De aanwending betreft gemaakte kosten voor Reigersborg Zuid 4 (€ 34.000) en een onttrekking aan de voorziening voor toekomstige rente NIEGG (€ 269.000). De storting (€ 159.000) betreft de actualisatie van de rentevoorziening tot en met 2019.

Egalisatie kosten openbare werken

Aard

Egalisatie van kosten van onderhoud aan waterwegen (baggeren), openbare verlichting en kunstwerken (bruggen).

Reden

Er is sprake van kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, maar waarvan de oorsprong wel (mede) ligt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar.

Toelichting

De mutaties betreffen de jaarlijkse toevoegingen en onttrekkingen.

Subsidie e.d. verkregen van derden

Aard

Dekking van kosten betreffende het aankleden van het landschapsplan Reigersborg.

Reden

Om de kosten van het aankleden van het landschapsplan Reigersborg te dekken. Mochten er geen of minder uitgaven ten behoeve van het aankleden van het landschapsplan Reigersborg gedaan worden, dan wordt de helft van het restant terugbetaald aan Zeeman.

Toelichting

De mutatie betreft de toevoeging van de omslagheffing vanuit de grondexploitatie.

Afkoopsommen onderhoud graven

Aard

De voorziening dient ter dekking van toekomstige uitgaven ten behoeve van de onderhoudskosten van graven en eventueel daarop geplaatste gedenkelementen.

Reden

De inkomsten door afkoop betreffen de bestrijding van kosten voor activiteiten voor meerdere jaren. Dit leidt tot toevoeging aan de voorziening in het jaar van ontvangst en jaarlijkse onttrekking in de latere jaren.

Toelichting

De mutaties betreffen de inkomsten en de uitgaven.

Riolering

Aard

Het dekken van toekomstige kosten van onderhoud en vervanging van rioleringen.

Reden

Ter voorkoming van fluctuaties in het tarief van de rioolheffing.

Toelichting

Het saldo van de baten en lasten riolering wordt in de voorziening Riolering gestort. Momenteel wordt er gewerkt aan het vGRP. De voorbereiding en opstellen van het nieuwe vGRP is uitbesteed aan Antea group. Het nieuwe vGRP zal aansluiten op de voorziening. Vaststelling van het nieuwe vGRP staat gepland in de raad van september 2016.

Egalisatievoorziening tarieven afvalstoffenheffing

Aard

De voorziening egalisatie tarieven afvalstoffenheffing dient ter egalisatie van het tarief van de afvalstoffenheffing en ter dekking van eventuele verschillen tussen de geraamde bedragen en de werkelijke bedragen bij de jaarrekening.

Reden

De besteding wordt als gebonden gezien. Dat wil zeggen dat de middelen aan de burger moeten worden teruggegeven, als zij niet aan het specifieke doel waarvoor zij zijn geheven worden besteed.

Toelichting

De mutaties betreffen de inkomsten en de uitgaven.

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2015	Ontvangen	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2015	Rente
Onderhandse leningen:					
-Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	8.541.000	3.000.000	394.000	11.147.000	196.000
-Overige binnenlandse sectoren	187.000	0	187.000	0	0
Totaal	8.728.000	3.000.000	581.000	11.147.000	196.000

Vlottende passiva**Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.**

	2015	2014
Overige kasgeldleningen	0	2.000.000
Overige schulden	3.755.000	2.934.000
Totaal	3.755.000	4.934.000

Bij het opmaken van de jaarrekening bedraagt het openstaande saldo van deze post € 1.783.000.

Overlopende passiva

	2015	2014
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten	2.296.000	666.000
Van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.	122.000	123.000
Totaal	2.418.000	789.000

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten

	2015	2014
R/C Koelemeij-Kroesfonds	0	7.000
Verschuldigde betalingen jeugdhulp	1.109.000	0
Verschuldigde betalingen Wmo	286.000	52.000
Verschuldigde betalingen uitkeringen	14.000	112.000
Nog te betalen subsidie OBD	35.000	0
Nog te betalen kosten WerkSaam	39.000	0
Nog te betalen kosten zwerfafval	36.000	36.000
Nog te betalen kosten mantelzorg	14.000	0
Nog te betalen kosten Reigersnest	11.000	18.000
Nog te betalen kosten Nuon	0	52.000
Nog te betalen verrekeningsbijdrage SED	357.000	0
Nog te betalen nagekomen kosten Desom	61.000	0
Nog te betalen inzake BBZ vorderingen	26.000	0
Aanbetalingen gronden Reigersborg Noord 3	0	40.000
Afrekening Zeeman inzake Reigersborg Noord 3	38.000	321.000
Netto salarissen	0	27.000
Nog te betalen aan zorginstellingen	236.000	0
Overige	34.000	1.000
Totaal	2.296.000	666.000

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

Omschrijving	Saldo 1-1-2015	Toe- voegingen	Vrijval	Saldo 31-12-2015
Energiesubsidie Provincie	11.000	0	11.000	0
ISV subsidie Centrumplan	48.000	0	0	48.000
BDU subsidie voetgangers-fietstunnel	43.000	0	24.000	19.000
Subsidie breedband	6.000	0	5.000	1.000
Ontvangen vergoeding RMBA (CAO)	15.000	15.000	0	30.000
Subsidie gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid	0	20.000	0	20.000
Subsidie onderhoud Stofmolen	0	5.000	1.000	4.000
Totaal	123.000	40.000	41.000	122.000

Gewaarborgde geldleningen

Omschrijving	Aard	Oorspronkelijk bedrag	Waarborg %	Restant bedrag 31-12-2015	Restant bedrag 31-12-2014
Het Grootslag	Woningbouw	59.046.000	50%	25.800.000	22.801.000
De Woonschakel	Woningbouw	17.279.000	50%	6.953.000	7.014.000
De Woonschakel-Centrum	Dorpshuis	2.350.000	100%	1.765.000	1.829.000
Overige garanties	Diverse	2.799.000	100%	609.000	694.000
		81.474.000	52%	35.127.000	32.338.000

Garantstellingen

Omschrijving	Garantie- bedrag per 31-12-2015	Garantie- bedrag per 31-12-2014
CAW *	6.371.000	6.492.000
Kredietbank	23.000	41.000
Veiligheidsregio NHN *	1.506.000	1.578.000
Totaal	7.900.000	8.111.000

* Voor het CAW en de Veiligheidsregio NHN zijn de garantiebedragen per 31-12-2015 gebaseerd op de Jaarstukken 2015 overgenomen.

Centraal Afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland (CAW)

Het Centraal Afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland (CAW) is namens de 10 deelnemende gemeenten aandeelhouder van de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC). Het CAW is houder van 338 van de 2.914 uitstaande aandelen van de NV Huisvuilcentrale Noord-Holland en heeft zich op grond van artikel 9 en 10 van de ballotageovereenkomst garant gesteld voor rente en aflossing van leningen van de NV Huisvuilcentrale Noord-Holland. Bij uitwinning of aansprakelijkheidsstelling van de aandeelhouders zijn de aandeelhouders onderling aansprakelijk naar rato van het aantal uitgegeven aandelen van de aan uitwinning of aansprakelijkheid verbonden kosten. Deze garantstelling vertaalt zich indirect naar de deelnemende gemeenten. Per 31 december 2015 is de stand van de gegarandeerde leningen € 582.252.000.

Er zijn 2.914 aandelen uitgegeven. Het aandeel van het CAW hierin is 338. Dit is een percentage van 11,6%, waardoor de garantstelling van het CAW een bedrag belooft van ca. € 67,5 miljoen. Op basis van het inwoneraantal betekent dat voor de gemeente Drechterland een bedrag van ca. € 6,4 miljoen.

Naast het aandeelhouderschap is het CAW nog belast met het beheer van de voormalige stortplaats te Westwoud.

Kredietbank Noord-West

Dit betreffen leningen van de Kredietbank aan cliënten van de afdeling Zorg, werk en inkomen van de gemeente Drechterland. Hier staat de gemeente 100% garant voor.

Veiligheidsregio NHN

Dit betreft het aandeel in de leningen van de Veiligheidsregio NHN waarvoor Drechterland garant staat.

Langlopende financiële verplichtingen

Omschrijving	Einddatum	Jaarbedrag
HVC elektra	31-12-2016	196.000
Huur dorpshuis Venhuizen (incl. nuts)	n.v.t.	214.000

Single Information en Single Audit

Op basis van het rapport 'Anders gestuurd, beter bestuurd' van de commissie Brinkman is door het ministerie van Binnenlandse Zaken besloten tot de invoering van SISA. In het kort houdt dit in dat de afgifte van jaarlijks terugkerende bijzondere controleverklaringen is komen te vervallen. Deze verklaringen moeten met ingang van 2006 onderdeel uitmaken van de jaarstukken.

Voor 2015 is het aantal verantwoordingen 6.

In de volgende pagina's vind u het SISA-overzicht 2015 van onze gemeente.

Sfisa bijlage verantwoordingsinformatie 2015 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sfisa - d.d. 11 januari 2016 DEFINITIEF

OCW	D11	Wet participatiebudget 2014 - overgangsrecht 2015 reserveringsregeling deel educatie Wet participatiebudget Gemeenten	Besteding in 2015 van OCW-gelden educatie binnen de grenzen van de reserveringsregeling. Aard controle R Indicatornummer: D11 / 01	Besteden in 2015 van OCW-gelden educatie binnen de grenzen van de reserveringsregeling. Aard controle R Indicatornummer: D11 / 02				
IMM	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer Sfisa tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Heronder per regel één beschikkingnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Overige bestedingen (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05	
			1 474283/596611 Pennekampslaan € 0	€ 0	€ 0			
			2 475200/596469 Centrumplan € 468.946	€ 468.946	€ 468.946			
			3 592152/630248 Verkeersdijk € 0	€ 0	€ 0			
			4 77779/182493 Tunnel Drachterveld € 25.000	€ 25.000	€ 25.000			
		Kopie beschikkingnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Toelichting Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Eindverantwoording Ja/nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09		
			1 474283/596611 Pennekampslaan € 0	€ 0		nee		
			2 475200/596469 Centrumplan € 468.946	€ 468.946		nee		
			3 592152/630248 Verkeersdijk € 0	€ 0		nee		
			4 77779/182493 Tunnel Drachterveld € 130.327	€ 130.327		ja		
SZW	G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_totaal 2014 Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Alle gemeenten verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit Sfisa (jaar T-1) regeling G1B + deel gemeente uit ...)	Heronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor de gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G1A / 01	Het totaal aantal geselecteerde arbeidsplaatsen voor getrokkende inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G1A / 02	Het totaal aantal geselecteerde begeleid werkplekken voor getrokkende inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren; inclusief deel openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G1A / 03			
			1 60498 Drechterland 59,59		12,27			

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeente deel 2015 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente 1.1 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk) Gemeente 1.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente 1.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente 1.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Baten (jaar T) WWK (exclusief Rijk) Gemeente 1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWK) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente 1.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente 1.7 Participatiewet (PW) Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2015 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Besteding (jaar T) Bob Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/nee Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09			
SZW	G5A	Wet Participatiebudget (WPB)_totaal 2014 Wet participatiebudget (WPB) Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit Siba (jaar T-1) regeling G5B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G5)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G5A / 01	Besteding (jaar T-1) participatiebudget Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G5A / 02	Waaraan besteding (jaar T-1) van educatie bij roc's Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G5A / 03	Baten (jaar T-1) (niet-Rijk) participatiebudget Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G5A / 04	Waaraan baten (jaar T-1) van educatie bij roc's Inclusief geldstroom naar openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G5A / 05	Reservering besteding van educatie bij roc's in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T-1) Inclusief deel openbaar lichaam Aard controle R Indicatornummer: G5A / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			1 50498 Drechtland	€ 123.745	€ 37.553	€ 372	€ 0	€ 1.274

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring

Vaststelling

Aldus vastgesteld door de raad van Drechterland in zijn openbare vergadering van 4 september 2016.

De griffier,

De voorzitter,

J.N.M. Commandeur

M. Pijl

BIJLAGEN

Afschrijvingstabel

Soort investering	Afschrijvingstermijn (in jaren)
<u>Automatisering</u>	
apparatuur	4
software	4
netwerkbekabeling	10
telefonie	5
<u>Bedrijfswagens, aanhangers</u>	
auto's	8
tractoren	15
maaimachines	8
houtversnipperaar	13
hogedrukreiniger (RIOR)	11
zoutstrooier	8
<u>Brandweer</u>	
brandweerauto (TAS)	15
materieel vrijwillige brandweer	variabel
<u>Civiele kunstwerken</u>	
betonconstructie van bruggen	50
houtconstructie van bruggen	25
reconstructie en verbetering	10
Grond	niet van toepassing
<u>Gebouwen</u>	
nieuwbouw	40
renovatie	25
dakbedekking plat dak	20
dakbedekking pannendak	40
inrichting	10
<u>Openbare verlichting</u>	
openbare verlichting, masten	30
openbare verlichting, armaturen	15
<u>Riolering</u>	
riolen en putten	55
kolken	30
persleidingen	45
technische installaties gemalen	15
bouwkundige voorzieningen gemalen	45
technische installaties drukriolering	15
bouwkundige voorzieningen drukriolering	45
<u>Technische installaties</u>	
centrale verwarming, ketel	15
centrale verwarming, leidingen	40
warmwatervoorzieningen	20
klimaatbeheersing	20
beveiligingssysteem	20

<u>Terreinen</u>	
aanleg voetbalveld	50
renovatie voetbalveld	25
aanleg handbalveld	25
renovatie handbalveld	10
hekwerk/ballenvanger en dergelijke	10
begraafplaats	20
recreatieterreinen incl. speelvoorzieningen	10
aanleg kunstgrasvelden	25

Weg- en waterbouw

Wegen

Asfalt

rijbaan ontsluitingswegen cat. 3	13
plateau ontsluitingswegen cat. 3	11
rijbaan buurtwegen cat. 4	16
plateau buurtwegen cat. 4	14
rijbaan woongebied cat. 5	47
plateau woongebied cat. 5	24
1 ^e slijtlaag	16
2 ^e slijtlaag	32

Elementverhardingen

rijbaan ontsluitingswegen cat. 3	17
rijbaan/parkeerterrein buurt- en ontsluitingswegen cat. 5	22
rijbaan/parkeerterrein woongebied cat. 5	40
trottoir/inritten ontsluitingswegen cat. 3	11
trottoir/inritten buurtwegen cat. 4	11
trottoir/inritten woongebieden cat. 5	20
achterpaden woongebieden	40

Water

baggeren	10
beschoeiing	25
duikers	60

